

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA DYNÓW

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE

wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r.

Przemyśl 2017 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemyślu,
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemyśl, tel. 16 6705281, fax. 16 6705519
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl, <http://www.buligl.pl>

Wykonano na zlecenie

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie
Krosno 2016

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu
ul. Wysockiego 46a, 37-700 Przemyśl
tel. (16) 670 52 81, faks (16) 670 55 19
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl
www.przemysl.buligl.pl

Prognozę opracował:

mgr inż. Damian Kazanecki

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	9
1.1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	9
2. Informacje ogólne.....	14
2.1. Podstawa prawna, cel i zakres prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	14
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy.....	21
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu	23
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu	24
2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposób w jaki zostały uwzględnione w Planie	25
2.6. Powiązania Planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami w zasięgu działania nadleśnictwa, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko	27
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień Planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	31
2.8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko....	31
3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska.....	32
3.1. Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa	32
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa	32
3.1.2. Klimat.....	33
3.1.3. Powietrze.....	34
3.1.4. Wody	34
3.1.5. Gleby, typy siedliskowe lasu	35
3.1.6. Lasy	38
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	56
3.3. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną	57
3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji Planu.....	57
3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu .	58
4. Ocena wpływu Planu na środowisko i obszary Natura 2000	60
4.1. Oddziaływanie Planu na środowisko	60
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	60
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi.....	61

4.1.3. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione oraz siedliska przyrodnicze poza Naturą 2000.....	62
4.1.4. Oddziaływanie na wodę	104
4.1.5. Oddziaływanie na powietrze	105
4.1.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	105
4.1.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	105
4.1.8. Oddziaływanie na klimat.....	106
4.1.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne	106
4.1.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	106
4.1.11. Zestawienie zbiorcze wpływu Planu na środowisko.....	107
4.2. Oddziaływanie Planu na siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy siedliskowej.....	108
4.3. Oddziaływanie Planu na obszary Natura 2000	112
4.3.1. Przewidywane oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000	113
5. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w Planie	115
6. Dokumentacja uzupełniająca	116
6.1. Mapa przeglądowa obszarów chronionych	116
6.2. Literatura i materiały źródłowe wykorzystane w opracowaniu Prognozy ..	116
6.3. Załączniki	118
6.3.1. Ostoje ksylobiontów	118
6.3.2. Strefy przypotokowe	118
6.4. Zarządzenia i opinie	120

Wykaz stosowanych skrótów i terminów.

Stosowane skróty i terminy	
Ustawa OOŚ	Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jest to postępowanie mające na celu ocenę oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów
LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - państwowa jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, zarządzająca gruntami własności Skarbu Państwa
BULiGL	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Przedsiębiorstwo Państwowe, którego głównym zadaniem jest sporządzanie planów urządzenia lasu, prowadzenie aktualizacji danych o lasach, monitoring lasu itp.
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – instytucja podległa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, której głównym zadaniem jest nadzór nad niektórymi formami ochrony przyrody, prowadzenie ocen oddziaływania na środowisko, wydawanie decyzji środowiskowych itp.
DP	Dyrektywa Ptasia - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa
DS	Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
SEA	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
SDF	Standardowy Formularz Danych. Podstawowy dokument opisujący istniejący lub projektowany obszar Natura 2000. Zawiera informacje o obszarze przesyłane do Komisji Europejskiej oraz udostępniane społeczeństwu.
SOO (obszar siedliskowy)	Specjalny obszar ochrony – obszar Natura 2000 wyznaczony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków)
OZW (obszar siedliskowy)	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Obszary siedliskowe, które nie zostały jeszcze formalnie powołane rozporządzeniem Ministra Środowiska, natomiast są już zatwierdzone przez Komisję Europejską.
OSO (obszar ptasi)	Obszar specjalnej ochrony – obszar Natura 2000 ustanowiony w celu ochrony ptaków i ich siedlisk odpowiednim rozporządzeniem Ministra Środowiska
ZHL	Zasady Hodowli Lasu – branżowy dokument w leśnictwie określający sposoby prowadzenia gospodarki leśnej
IUL	Instrukcja urządzania lasu – szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu sporządzania planu urządzenia lasu
IOL	Instrukcja ochrony lasu – branżowy dokument zawierający wytyczne w zakresie przeciwdziałania różnorodnym zagrożeniom jakim może być poddany las
KZP	Komisja Założeń Planu. Narada z udziałem instytucji zewnętrznych (np. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska), podczas której zapadają ustalenia dotyczące szczegółowych wytycznych sporządzania planu urządzenia lasu.
NTG	Narada Techniczno-Gospodarcza. Spotkanie na końcowym etapie sporządzania planu urządzenia lasu, którego celem jest dokonanie analizy i oceny gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie poprzednich 10 lat oraz akceptacja przyjętych założeń i ustaleń nowego planu urządzenia lasu

Stosowane skróty i terminy	
KPP	Komisja Projektu Planu – końcowa narada w formie debaty publicznej mająca na celu dyskusję na projektem planu urządzenia lasu oraz oceną oddziaływania planu na środowisko.
Zarządzenie 28/2014 z późn. zm.	Zarządzenie nr 28/2014 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. Z uwzględnieniem zmian wynikających z zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r, dotyczące wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów
Przedmiot ochrony	W przypadku obszaru Natura 2000 jest to gatunek lub siedlisko, dla którego ochrony utworzony został dany obszar. Te gatunki lub siedliska są wyszczególnione w SDF-ie z oceną ogólną A, B lub C. Gatunki wyszczególnione w SDF-ie z oceną D nie są przedmiotem ochrony.
Siedlisko przyrodnicze	Oznacza siedlisko przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej
Czynniki abiotyczne	Przyczyny klimatyczne, glebowe np. wiatr, zakłócenie stosunków wodnych, susza, przymrozki itp.
Czynniki biotyczne	Czynniki „ożywione”: owady, grzyby, zwierzyzna, bakterie itp.
Przebudowa	Różnego rodzaju zabiegi zmierzające do takiej zmiany w budowie i strukturze drzewostanu, aby w lepszy sposób spełniane były wszystkie funkcje lasu. Polega np. na zmianie składu gatunkowego drzewostanu, na przemianie struktury wiekowej itp.
<i>PUL</i> lub <i>Plan</i>	Plan urządzenia lasu Podstawowy dokument planistyczny z zakresu gospodarki leśnej. Sporządzany jest dla każdego nadleśnictwa na okres 10 lat i określa całość zadań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w tym okresie. Sporządzenie planu urządzenia lasu jest obowiązkiem wynikającym z Ustawy o lasach. W tekście opracowania analizowany projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa D y n ó w na lata 2017 - 2026 nazywany jest „projektem Planu”.
Prognoza oddziaływania na środowisko	Jest to dokument sporządzany w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza jest opracowaniem analitycznym, w ramach którego dokonuje się oceny przewidywanego wpływu ustaleń ocenianego dokumentu na środowisko.
Program ochrony przyrody (POP)	Część planu urządzenia lasu. Zawiera kompleksowy opis stanu środowiska na obszarze nadleśnictwa wraz z zaleceniami ochronnymi i modyfikacjami gospodarki leśnej pod kątem ochrony przyrody.
Etat cięć (miąższościowy)	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania Planu w użytkowaniu rębny
Powierzchniowy etat pielęgnowania drzewostanów	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10 - leciu
Odnawianie	Ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (drzew) na powierzchnię leśną, uprzednio objętą użytkowaniem rębny, czyli wycinką drzew. Może mieć charakter odnowienia naturalnego lub sztucznego.
Zalesianie	Wprowadzenie roślinności leśnej na powierzchnię nie będącą lasem – łąkę, pastwisko, rolę, nieużytek itp.
Melioracje	System zabiegów polegających na odpowiednim przygotowaniu powierzchni przed i po zrębie: usunięcie podszytów, uprzątnięcie powierzchni itp.
Pielęgnowanie gleby	Są to zabiegi we wczesnych fazach młodego lasu (uprawy) polegające na wykasaniu roślinności zachwaszczającej glebę i ocieniającej młode drzewka
Zabiegi pielęgnacyjne	Zbiorcza grupa zabiegów na potrzeby analiz, w skład której wchodzi czyszczenia i trzebieże

Stosowane skróty i terminy	
Czyszczenia wczesne (CW) i późne (CP)	Zabiegi w nieco starszych uprawach oraz w młodnikach polegające głównie na tzw. „selekcji negatywnej”, czyli usuwaniu drzew chorych, złych jakościowo, przegęszczeń, niekorzystnych domieszek itp.
Trzebieże (TW – trzebieże wczesne lub TP – trzebieże późne)	Zabiegi w starszych drzewostanach (zazwyczaj od ok. 20 lat do czasu użytkowania rębego) polegające na selekcji pozytywnej, czyli wyborze najlepszych drzewek i usuwaniu osobników, które im przeszkadzają we wzroście. Usuwane są pojedyncze drzewa, zazwyczaj niezgodne z TD lub typem siedliskowym lasu oraz drzewa, które wykazują objawy zamierania (przygłuszone). Drzewa te następnie są na miejscu pozbawiane gałęzi (okrzesywane) i wyciągane z lasu.
Rębnie	Sposoby zagospodarowania lasu, polegające na takim usunięciu drzew z powierzchni, aby w optymalny sposób przygotować środowisko na pojawienie się młodego pokolenia drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi i świetlnymi. Zabiegi rębne oprócz wycięcia drzewostanu obejmują też jego odnowienie, czyli przygotowanie gleby i wprowadzenie młodego pokolenia lasu.
Rb I (zupełna)	O szerokości zrębu 61-80 m lub maksymalnej powierzchni do 6 ha w celu odnowienia gatunków światłolubnych, głównie sosny na ubogich siedliskach a także olszy na siedliskach olsów.
Rębnie złożone	Zbiorcza grupa złożona z rębni: II, III, IV i V, przyjęta na potrzeby analiz.
Rb IV (stopniowa)	Polega na stosowaniu zróżnicowanych cięć w obrębie jednej powierzchni celem odnowienia drzewostanów zróżnicowanych wiekowo i przestrzennie
Rb V (przerębowa)	Polega na jednostkowym lub grupowym usuwaniu drzew w obrębie powierzchni, co zapewnia kształtowanie procesu odnowienia zróżnicowanego w przestrzeni i czasie. Odpowiednia dla wielowarstwowych drzewostanów z dużym udziałem gatunków cienioznośnych (głównie jodły).
Rębnia IVDU	Cięcia uprzątające w rębniach złożonych. Polegają na wykonaniu ostatniego etapu w rębni złożonej, czyli usunięcia drzew z powierzchni między gniazdami. W efekcie tego cięcia na powierzchni pozostaje wyłącznie młode pokolenie drzew oraz ewentualnie pozostawione fragmenty starodrzewu.
Typ drzewostanu (TD)	Jest to skład gatunkowy drzewostanu, ustalony dla dojrzałego drzewostanu. W TD zapisuje się gatunki wg rosnącego udziału. Np. TD: Jd-Bk oznacza, że w wieku dojrzałości drzewostan powinien się składać w większości z buka, z mniejszym udziałem jodły.
KO	Klasa odnowienia. Do klasy odnowienia zaliczane są drzewostany, w których rozpoczęto proces przebudowy rębnią złożoną i w których występuje odnowienie na co najmniej 30% powierzchni.
KDO	Drzewostan przygotowany do odnowienia w ramach rębni złożonej – wycięte, ale nie odnowione jeszcze gniazda. Jest to stan przejściowy, po którym drzewostan przechodzi w klasę odnowienia.
TSL	Typ siedliskowy lasu. Jednostka klasyfikacji siedlisk leśnych ustalona na podstawie badań gleby oraz opisu runa i drzewostanu. TSL opisuje potencjalne możliwości produkcji siedliska w zależności od trzech czynników: żyzności gleby, jej wilgotności oraz położenia w terenie (wysokość n.p.m., makrorzeźba). Siedliska dzielą się na bory, bory mieszane, lasy mieszane i lasy a w ramach tych grup na suche, świeże, wilgotne, bagienne i łęgowe.
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych. Jednolity system informatyczny służący do zarządzania przedsiębiorstwem Lasy Państwowe. Zawiera m.in. dane dotyczące opisu lasu oraz zadania wynikające z planu urządzenia lasu.

Stosowane skróty i terminy	
LMN	Leśna Mapa Numeryczna. Zestaw map (warstw) w postaci elektronicznej, sporządzonych według ściśle określonych zasad, powiązany z SILP-em, służący wizualizacji danych oraz analizom przestrzennym.
Miąższość	Jest to objętość drewna mierzona w m ³ . Podstawowy wskaźnik zasobów. Określa się ogólną miąższość drewna w całym nadleśnictwie, czyli tzw. zapas drzewostanów, oraz przeciętną miąższość na 1 hektar zwaną zasobnością.
Zasięg nadleśnictwa	Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa obejmujący zarówno grunty będące w stanie posiadania nadleśnictwa, jak też wszystkie pozostałe grunty (zazwyczaj są to granice gmin i powiatów)
Udział wg gatunków panujących	Każdy drzewostan (czyli fragment lasu o w miarę jednolitych cechach takich jak wiek, skład, struktura, siedlisko itp.) składa się z jednego lub więcej gatunków. Jeżeli do analiz przyjmowany jest tylko gatunek panujący w danym drzewostanie (czyli ten o największym udziale) to powierzchnia całego drzewostanu traktowana jest jako powierzchnia, na której rośnie tylko gatunek panujący. Ponieważ większość zabiegów jest projektowana pod kątem gatunku panującego, ten sposób analiz zazwyczaj przyjmuje się w pracach urzędzeniowych. Na przykład drzewostan o powierzchni 2 ha składający się z sosny i dębu, gdzie sosna zajmuje 70% powierzchni a dąb 30%, przy analizach pod względem gatunków panujących jest traktowany tak, jak gdyby rosła tam tylko sosna.
Udział wg gatunków rzeczywistych	Każdy drzewostan (czyli fragment lasu o w miarę jednolitych cechach takich jak wiek, skład, struktura, siedlisko itp.), składa się z jednego lub więcej gatunków. W tym przypadku do analiz przyjmuje się faktyczny udział gatunków w składzie. Na przykład, jeżeli w drzewostanie o powierzchni 2 ha, 70% zajmuje sosna a 30% dąb, oznacza to, że w analizach i zestawieniach dla sosny przyjęto powierzchnię 1,4 ha a dla dębu – 0,6 ha.
Użytkowanie rębne	Dotyczy pozyskania drewna w efekcie realizacji rębni, czyli procesu usunięcia starego drzewostanu i odnowienia powstałej powierzchni młodym. Użytkowanie rębne ma więc miejsce w drzewostanach starych, dojrzałych.
Użytkowanie przedrębne	Dotyczy pozyskania drewna w drzewostanach młodszych, w efekcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych: czyszczeń późnych i trzebieży

1. WSTĘP

1.1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów na okres od 01.01.2017 do 31.12.2026 (zwana dalej *Prognozą*). Jej celem jest określenie wpływu na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów (zwanego dalej *Planem*), na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt oraz ich siedliska. Opracowanie zawiera ogólne informacje o podstawach prawnych sporządzania planu urządzenia lasu i prognozy, ich powiązaniach z innymi dokumentami, krótką charakterystykę dokumentu jakim jest plan urządzenia lasu oraz informacje o metodach i źródłach danych wykorzystanych przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy*.

Podstawą formalną do sporządzenia *Prognozy* jest umowa zawarta pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano głównie metody analiz przestrzennych polegające na analizie danych zamieszczonych w planie urządzenia lasu, a w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków zebrano w oparciu o informacje będące w posiadaniu Nadleśnictwa Dynów, RDLP w Krośnie, PTO, KOO, RDOŚ w Rzeszowie, WIOŚ, GIOŚ, ZBS PAN oraz dane, które zgromadzono podczas urządzeniowych prac inwentaryzacyjnych oraz pozyskano w trakcie analizy publikacji i materiałów niepublikowanych. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów na okres od 01.01.2017 do 31.12.2026 jest podstawowym dokumentem, na którym opiera się gospodarka leśna. Obowiązek sporządzania planu urządzenia lasu jest wymogiem prawnym, gdyż gospodarowanie lasem i jego zasobami w Nadleśnictwie według zasady zrównoważonego rozwoju może odbywać się tylko według ważnego (zatwierdzonego przez Ministra Środowiska) planu.

Plan obejmuje:

- ogólny opis lasów nadleśnictwa zawierający wyniki inwentaryzacji stanu lasu, ocenę gospodarki Nadleśnictwa w ubiegłym 10-leciu, plan na kolejne 10-lecie oraz zestawienia tabelaryczne i wykazy,
- program ochrony przyrody, zawierający opis środowiska przyrodniczego oraz metod jego ochrony i modyfikacji zaplanowanych zabiegów gospodarczych pod kątem ochrony przyrody,
- opis taksacyjny lasu, zawierający szczegółową inwentaryzację, ocenę stanu lasu, projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne,

- plany, zawierające wykazy cięć rębnych, przedrębnych i hodowli,
- materiały kartograficzne (mapy o różnej treści i skali),
- leśną mapę numeryczną, zawierającą bazy geometryczne zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, której dane przechowywane są w formacie wektorowym.

Główne cele planów urządzenia lasu zawarte są w Instrukcji urządzenia lasu. W Nadleśnictwie Dynów głównym celem *Planu* jest zachowanie ekosystemów leśnych przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym, oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi spełnianymi przez nich funkcjami lasu. Cel ten jest realizowany przez ustalone cele szczegółowe.

Do głównych celów ochrony środowiska, w zakresie objętym *Planem* (czyli w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej), ustalonych na różnych szczeblach planowania, należy spełnianie wymogów określonych w dyrektywach Unii Europejskiej (siedliskowej i ptasiej), konwencjach (o ochronie różnorodności biologicznej, bońskiej, berneńskiej), programach (Polityka leśna państwa, Polityka ekologiczna państwa, Krajowy program zwiększania lesistości, Krajowa strategia ochrony i zachowania różnorodności biologicznej).

Plan jest powiązany z różnymi innymi planami obejmującym obszar nadleśnictwa, w tym z planami urządzenia lasu sąsiednich nadleśnictw, programami ochrony środowiska, planami zagospodarowania przestrzennego, itp. W toku analizy nie stwierdzono, aby był możliwy do wykazania negatywny łączny wpływ na środowisko ustaleń *Planu* i wymienionych dokumentów.

Nadleśnictwo Dynów, obejmujące powierzchnię 10648,35 ha, usytuowane jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie trzech powiatów: brzozowskiego, przemyskiego i rzeszowskiego. Większość powierzchni lasów Nadleśnictwa skupiona jest w dużych kompleksach (powyżej 200 ha) zajmujących 91,2% całej jego powierzchni (9706,69 ha). Lesistość w granicach zasięgu Nadleśnictwa wynosi około 51%. Lasy ochronne stanowią 98,06% powierzchni, co świadczy o znacznej roli nadleśnictwa w realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasów. Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany jest jodła, której udział powierzchniowy w lasach Nadleśnictwa wynosi 33,57%, a dominującym siedliskowym typem lasu jest las wyżynny świeży, z udziałem wynoszącym 96,18%.

Zmienność typologiczna gleb Nadleśnictwa Dynów jest stosunkowo niewielka. Dominują gleby brunatne (98,6% powierzchni), powstałe ze zwietrzliny osadów fliszowych. Klimat obszaru jest charakterystyczny dla terenów podgórskich, cechujący się stałym zagrożeniem od przymrozków, długim zaleganiem pokrywy śnieżnej i zmiennością wiatrów. Nie stwierdzono, aby położenie omawianego obszaru oraz charakter planowanych zabiegów ujętych w *Planie* mogły oddziaływać negatywnie transgranicznie na środowisko.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się szereg form ochrony przyrody wymienionych w ustawie o ochronie przyrody.

Są to:

- OSO „Pogórze Przemyskie”,
- SOO „Rzeka San”,
- Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego,
- Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 22 pomniki przyrody ożywionej,
- Rośliny i chronione (35) oraz zwierzęta chronione (194).

Plan nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Do głównych problemów ochrony środowiska na terenie nadleśnictwa zaliczono: brak planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla form ochrony wymagających takich planów, brak pełnych inwentaryzacji zwierząt i roślin podlegających ochronie, brak jednoznacznych wytycznych odnośnie postępowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków.

Ewentualny brak realizacji ustaleń *Planu* niesie za sobą skutki społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze. Przede wszystkim jego sporządzenie jest wymogiem ustawowym, z którego nie można zrezygnować. Brak realizacji *Planu* może spowodować niekontrolowane użytkowanie zasobów drzewnych, ograniczenie dostarczania na rynek odnawialnego surowca, jakim jest drewno, opóźnienie w przebudowie drzewostanów, zarastanie siedlisk nieleśnych itp.

W ramach *Prognozy oddziaływania Planu* na środowisko, przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną na 3 poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym. Wskazano zapisy umieszczone w *Planie*, pozwalające zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej poprzez stosowanie właściwych naturalnych składów gatunkowych, ochronę stanowisk i siedlisk gatunków.
- oddziaływanie na rośliny i zwierzęta. Nie stwierdzono, aby zapisy *Planu* w połączeniu z ich modyfikacjami zamieszczonymi w programie ochrony przyrody mogły powodować istotne zagrożenie dla tych gatunków.
- oddziaływanie na wodę – ustalenia *Planu* nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie nadleśnictwa.
- oddziaływanie na powietrze – nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów *Planu* na powietrze atmosferyczne.
- oddziaływanie na krajobraz – nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów *Planu* na krajobraz.
- oddziaływanie na klimat – gospodarka leśna poprzez promowanie trwałego rozwoju lasów w Polsce sprzyja zachowaniu korzystnego wpływu lasów na klimat, akumulację

CO₂ oraz zapobieganie powstawaniu pożarów (jako czynnika uwalniającego CO₂).

- oddziaływanie na zasoby naturalne – głównym celem planowania urzędniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Nie stwierdzono, aby ustalenia *Planu* mogły oddziaływać negatywnie na inne zasoby naturalne.
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – nie stwierdzono negatywnego wpływu na te elementy.

Osobno analizowanym i ocenianym zagadnieniem jest wpływ ustaleń *Planu* na przedmiot i cele ochrony w obszarach Natura 2000. Teren Nadleśnictwa Dynów położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie”. Obszar ten został wyznaczony dla ochrony 21 gatunków ptaków. Trzy z nich: derkacz, gąsiorek i zimorodek to gatunki, dla których zabiegi prowadzone w lesie, czyli odmiennym od ich wymagań siedlisku nie mają istotnego znaczenia. Zalesień, czyli jedyne ewentualne zagrożenie dla tych gatunków ze strony gospodarki leśnej, w Nadleśnictwie nie planuje się. Natomiast w przypadku pozostałych gatunków ptaków występujących na terenie Nadleśnictwa dokonano oceny wpływu zabiegów gospodarczych zapisanych w planie urządzenia lasu, odnosząc się do poszczególnych grup zamieszkujących określone typy lasu. Nie stwierdzono negatywnego wpływu planu urządzenia lasu na populacje którekolwiek ze stwierdzonych tutaj gatunków.

W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa znajduje się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Rzeka San”. Obejmuje swym zasięgiem jedynie 0,92 ha gruntów Nadleśnictwa, stanowiących 10 wąskich pasów gruntu będących głównie użytkami nieleśnymi przy rzece San, w większości o niewielkich powierzchniach wynoszących od 0,03 ha do 0,07 ha. Przedmiotem ochrony w obszarze jest 6 gatunków ryb oraz skójką gruboskorupowa a miejscem ich występowania wody rzeki San. Z tego względu nie przewiduje się oddziaływania *Planu Urządzenia Lasu* na przedmiot i cele ochrony w Obszarze.

Na terenie Nadleśnictwa Dynów zinwentaryzowano 7 typów siedlisk przyrodniczych zajmujących 5362,52 ha. Nieleśne siedliska reprezentowane są przez 2 typy i zajmują 23,57 ha. Są to: górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) i ziołorośla górskie i nadrzeczne (6430). W miejscach występowania tych siedlisk nie zaprojektowano zabiegów, nie mogą więc naruszyć ich stanu lub spowodować ich zanikania. Leśne siedliska „naturowe” reprezentowane są przez 5 typów i zajmują 5338,95 ha. Są to: żyzne buczyny (9130), grądy (9170), łągi olszowe i jesionowe (91E0), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91F0) oraz kwaśne buczyny (9110). Część powierzchni tych siedlisk planowana była do użytkowania i zabiegów pielęgnacyjnych, część pozostawiono bez jakichkolwiek zabiegów. Po przeanalizowaniu rodzaju i powierzchni zaprojektowanych zabiegów uznano, że działania te nie będą miały istotnie negatywnego wpływu na stan zachowania tych siedlisk na terenie Nadleśnictwa.

W żadnym wypadku nie wykazano możliwego, znacząco negatywnego wpływu realizacji zapisów *Planu*, natomiast wykazano pozytywny wpływ związany z procesem przebudowy i ograniczeniem roli sosny na siedliskach lasowych, między innymi dzięki zastosowaniu odpowiednich typów drzewostanu (TD). Sposób ich

doboru wyklucza możliwość wprowadzenia gatunków niepożądanych w obręb siedlisk przyrodniczych, jednocześnie wskazując jaki skład gatunkowy powinien być kształtowany w trakcie cięć rębnych i przedrębnych. Będzie to miało pozytywny wpływ na stan leśnych siedlisk przyrodniczych.

W toku analizy zapisów *Planu* nie stwierdzono negatywnego wpływu na integralność obszarów Natura 2000. Również analiza rozwiązań alternatywnych nie wskazała na konieczność modyfikacji w tym zakresie. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów *Planu* odbywał się podczas komisji i narady techniczno-gospodarczej, w których do udziału byli zapraszani również przedstawiciele społeczeństwa.

Wniosek: Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów oraz spójność sieci Natura 2000.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania *Planu* na środowisko została opracowana na podstawie umowy Nr ZR-2710-6/14 z dnia 12.02.2015 r., zawartej pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu.

Zakres prac został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Krośnie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie określony został w pismach: RDOŚ w Rzeszowie z dnia 31.10.2014 r. znak WPN.410.3.30.2014.GR-2 oraz PPWIS z dnia 15.10.2014 r. znak SNZ.9020.2.36.2014.RD.

Prognoza sporządzona została wg stanu na dzień 01.01.2017 r. Dotyczy zadań zaprojektowanych do wykonania w trakcie obowiązywania *PUL* i zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach oraz powiązaniach z innymi dokumentami, w tym: opis zawartości, dane dotyczące obszaru, zestawienie powierzchni wraz z informacją o powierzchni planowanych gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz zestawienie zadań (nazwanych i wymienionych w ustawie o lasach i oraz w stosownej decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu), krótki opis celów projektowanego dokumentu oraz powiązania funkcjonalne z innymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, sporządzone na podstawie obowiązujących aktów prawnych, ogólną analizę potencjalnego wpływu zapisów planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000, gatunki i ich siedliska;
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu *Prognozy* obejmujące: opis przyjętej metodyki sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu na podstawie dostępnych inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz wyszczególnienie wykorzystanych do sporządzenia *Prognozy* dokumentów i materiałów, dla zakresu prognozy określonego w art. 51 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie (OOŚ).
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, w tym: opis metody monitorowania realizacji obowiązkowych zadań gospodarczych przez organ nadzorujący;
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) analizę i ocenę następujących zagadnień:
 - istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

- określenie potencjalnych zmian w ich stanie w przypadku zaniechania realizacji wskazań planu urządzenia lasu,
- stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - zidentyfikowanych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z postanowień art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą OOS.

Na potrzeby zastosowania art. 52a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, którego zapis wskazuje, iż gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-2, 7, 8 12 i 13, tj. umyślnego niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych gatunków chronionych, niszczenia siedlisk i ostoi, niszczenia ich gniazd, mrowisk, ich nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień oraz umyślnego płoszenia i niepokojenia w stosunku do dziko występujących populacji gatunków ptaków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedlisk, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Szczegółowość informacji zawartych w *Prognozie*, została dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości ocenianego dokumentu. Uwzględniono również uzgodnienie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planów urządzenia (pismo znak: WPN.410.3.30.2014.GR-2 z dnia 31.10.2014 r. oraz analogiczne uzgodnienie z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie (pismo znak: SNZ.9020.2.36.2014.RD. z dnia 15.10.2014 r.)

Akty prawne na podstawie, których wykonano Prognozę:

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków** (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, L20/7 26.1.2010 rozdz. IV str. 30, M.P. 2011 nr 38 poz. 425);
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów**

- i programów na środowisko** (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157); – wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE** (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466) - wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory** (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.15, t. 2, str. 102) – wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - **Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu** (Dz. Urz. UE L 243/56/z 30.04.2004, str. 56; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 357).
 - **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.); art. 5 stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.” Oznacza to, że ochrona środowiska zaliczona została do pryncypiów ustrojowych państwa, a ma być realizowana w myśl zasad zrównoważonego rozwoju;
 - **Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju** (Dz. U. Nr 97, poz. 1051 z późn. zm.) – gwarantuje trwanie w czasie i nienaruszalność lasów Skarbu Państwa, uznanych za strategiczny zasób naturalny i ma duże znaczenie w szerokim wdrażaniu idei zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. W myśl tej ustawy powinny być one utrzymywane, powiększane

i doskonalone „zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego”;

- **Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r.** o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 909 z późn. zm.) – reguluje zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji i poprawiania wartości użytkowej gruntów. Ogranicza ich przeznaczanie na cele nierolnicze lub nieleśne;
- **Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.** (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 672) – określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Artykuł 8 tej ustawy stanowi, że: Polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- **Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r.** o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1789, z późn. zm.) – określa zasady odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku. Ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. UE L 143/56 z 30.04.2004, str. 56; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 357);
- **Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r.** – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469);
- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r.** o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 199) – określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, a także zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy;
- **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r.** o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.) – określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków;
- **Ustawa z dnia 13 października 1995 r.** – Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1082) – art. 1 tej ustawy określa łowiectwo jako element ochrony środowiska, w rozumieniu ustawy oznaczający ochronę zwierząt

łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, a art. 2 stanowi, że zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią dobro Skarbu Państwa;

- **Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach** (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2100, z późn. zm.) - określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych (bez względu na formę ich własności) oraz przedstawia zasady gospodarki leśnej. Promowana trwale zrównoważona gospodarka leśna ma dążyć, między innymi, do zachowania bogactwa biologicznego lasów, ich żywotności i trwałego realizowania funkcji ochronnych. Jednym z narzędzi realizacji postulatów jest program ochrony przyrody, stanowiący obowiązkową składową planu urządzenia lasu. W ramach wypełniania ekologicznych (ochronnych) funkcji lasów akcentowane jest między innymi tworzenie warunków do zachowania potencjału biologicznego licznych gatunków, ekosystemów i wartości genetycznych organizmów, a także różnorodności i złożoności krajobrazu, czyli ochrona różnorodności biologicznej w całym procesie zarządzania oraz gospodarowania lasami;
- **Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym** (Dz. U. z 2015 poz.1092) – reguluje kwestie rejestracji, obrotu i kontroli odpowiednio leśnego materiału podstawowego i rozmnożeniowego, a także regionalizacji nasiennej, co ma wpływ na zachowanie różnorodności genetycznej polskich lasów;
- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, z późn. zm.) – określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu;
- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353);
- **Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska** (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 686 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 71);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego** (Dz. U. z 2015 poz.1425);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów** (Dz. U.

Nr 58, poz. 405 z późn. zm.) oraz **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U. z 2015 poz. 1070);

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r.** w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. poz. 1302);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.** w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2008 r.** w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. Nr 82, poz. 501 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r.** w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia (Dz. U. Nr 103, poz. 664 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r.** w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.** w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.** w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r.** w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. Nr 210, poz. 1260);
- **Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r.** w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 poz. 1713);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r.** w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533);

- **Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r.** w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337 z późn. zm.);
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r.** w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433 z późn. zm.).

Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie ustalające szczegóły dotyczące sposobu realizowania zrównoważonej gospodarki leśnej w ramach instytucji Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe:

- **Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji Urządzania Lasu (CILP, Warszawa 2012 r.):**
 - Część 1. Instrukcja sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa;
 - Część 2. Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych;
 - Część 3. Instrukcja techniczna sporządzania i wydruku map leśnych (<http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/urzadzanie/iul/>).
- **Zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Ochrony Lasu (CILP, Warszawa 2012 r.).**

Instrukcja, wprowadzona na potrzeby V rewizji planów urządzenia lasów dla nadleśnictw, obejmuje również potrzeby z zakresu ochrony przyrody i kształtowania środowiska przyrodniczego w lasach, możliwe do realizacji metodami gospodarki leśnej i która kontynuuje tradycję tworzenia programów ochrony przyrody jako integralnych komponentów planów urządzenia lasu w nadleśnictwach (http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/ochrona_lasu/).

- **Zarządzenie nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.** w sprawie wprowadzenia **Zasad Hodowli Lasu** obowiązujących w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (<http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/hodowla/>).
- **Zarządzenie nr 54 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.** w sprawie wprowadzenia **Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.**
- **Zarządzenie nr 28 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. z późn. zm.** dotyczące

wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie (zwanej dalej *zarządzenie 28/2014*).

2.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU *PROGNOZY*

Zgodnie z **Art. 52. ust. 1** ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko „*informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu*”.

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko oparto się na metodzie eksperckiej z wykorzystaniem zaleceń wynikających z:

- zakresu i stopnia szczegółowości prognozy uzgodnionego z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: WPN.410.3.30.2014.GR-2 z dnia 31.10.2014 r.),
- zakresu i stopnia szczegółowości prognozy uzgodnionego z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: SNZ.9020.2.36.2014.RD. z dnia 15.10.2014 r.)
- ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18 sierpnia 2011 r, a zaakceptowanych i wprowadzonych do stosowania 28 sierpnia 2013 r.

Najważniejszym elementem prac nad tym dokumentem jest zbiór dostępnych informacji o terenie. Pierwszym krokiem było zebranie informacji i dostępnych danych na temat występowania i lokalizacji gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000, położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa oraz innych danych opisujących stan środowiska przyrodniczego. Część tych informacji została zebrana podczas prac nad *Planem*; zostały one zamieszczone w częściach opisowych: elaboracie, programie ochrony przyrody, a także w opisie taksacyjnym lasu. Są to informacje o występowaniu siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt itp. Aktualna wiedza na temat tych siedlisk i gatunków jest w większości wynikiem przeprowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych. Znaczna część danych o siedliskach pochodzi z inwentaryzacji przeprowadzonej w 2007 r. przez Lasy Państwowe. Informacje o chronionych gatunkach uzyskano z inwentaryzacji LP oraz innych źródeł m.in. danych organizacji przyrodniczych oraz wyników obserwacji wykonanych w trakcie sporządzania *Planu*.

Ponieważ głównym elementem prognozy wpływu na środowisko są zaplanowane zabiegi gospodarcze, zapisane w *Planie* w formie szczegółowych wskazań, podstawową metodą analizy wpływu tych zabiegów na środowisko jest

porównanie w układzie przestrzennym rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego. Analizę tę przeprowadzono w dwóch postaciach:

- porównanie przestrzenne za pomocą technik GIS,
- zestawienie danych w tabelach, uzyskanych z bazy danych zawierającej informacje o planowanych zabiegach.

Techniki GIS umożliwiły wykonanie przestrzennych analiz rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych takich jak: miejsca występowania gatunków ptaków, siedliska przyrodnicze, obiekty chronione itp. W pierwszej kolejności dokonano wytypowania obszarów zainteresowania, czyli obszarów będących potencjalnymi siedliskami bytowania wybranych gatunków ptaków. Na tak wytypowane obszary zostały nałożone mapy (warstwy) zaplanowanych zabiegów. W ten sposób zidentyfikowano potencjalne obszary konfliktowe, które następnie szczegółowo przeanalizowano pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia wpływu tego zabiegu na określony gatunek itp.

Dla wytypowanych obszarów konfliktowych wykonano tabele pomocnicze w formie wykazów i zestawień sumarycznych. Tabele te uzyskano w wyniku kwerend do bazy danych Nadleśnictwa. Zawierały one wykazy wydzielen leśnych w granicach określonych obszarów konfliktowych z wyszczególnionymi rodzajami zabiegów oraz powierzchnią tych zabiegów. Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane, a wyniki tych analiz wyszczególniono w macierzach w tekście opracowania.

Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie (z podziałem na formy rębni), cięcia pielęgnacyjne (TP, TW, CP, CW) i odnowienia. Należy jednak zaznaczyć, że ogólna powierzchnia zaplanowana do zabiegów nie wynika wprost z sumy powierzchni tych trzech grup, ponieważ zabiegi w uprawach dotyczą w przeważającej większości tej samej powierzchni, na której wykonywane są rębnie. Łączna powierzchnia zaplanowanych zabiegów to w zasadzie powierzchnia dwóch pierwszych grup: rębni i cięć pielęgnacyjnych.

Oceny poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu *Planu* na te parametry polegały głównie na ocenie eksperckiej, wynikającej z przeprowadzonych wcześniej analiz i uzyskanych tabel i zestawień.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie. W większości przypadków odwoływano się do zapisów *Planu*, bez ich szczegółowego przytaczania w *Prognozie*, ze względu na konieczność zachowania logicznego układu oraz spójności opracowania.

Przy określaniu wymagań ekologicznych oraz zagrożeń dla poszczególnych gatunków i siedlisk korzystano głównie z publikacji Ministerstwa Środowiska: „Monitoring gatunków roślin – przewodnik metodyczny”, „Monitoring gatunków zwierząt – przewodnik metodyczny”, „Monitoring siedlisk przyrodniczych – przewodnik metodyczny” oraz „Poradniki ochrony siedlisk i gatunków – przewodnik metodyczny”.

2.3. ZAWARTOŚĆ PLANU URZĄDZENIA LASU

Zawartość *Planu* określa ustawa z dnia 28.09.1991 r. o lasach.

Zgodnie z art. 18, ust. 4. ustawy o lasach, plan urządzenia lasu powinien zawierać w szczególności:

- 1) opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, w tym:
 - a) zestawienie powierzchni lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz lasów ochronnych,
 - b) zestawienie powierzchni lasów z roślinnością leśną (uprawami leśnymi) według gatunków drzew w drzewostanie, klas wieku, klas bonitacji drzewostanów oraz funkcji lasów;
- 2) analizę gospodarki leśnej w minionym okresie;
 - 2a) program ochrony przyrody;
- 3) określenie zadań, w tym w szczególności dotyczących:
 - a) ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego oddzielnie jako etat miąższościowy użytków rębnych oraz etat powierzchniowy użytków przedrębnych,
 - b) zalesień i odnowień,
 - c) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej,
 - d) gospodarki łowieckiej,
 - e) potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Szczegółowe warunki i tryb sporządzania planu urządzenia lasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów na lata 2017-2026 składa się z następujących części:

1. Ogólny opis lasów Nadleśnictwa.
2. Program ochrony przyrody.
3. Opis taksacyjny.
4. Wykaz projektowanych cięć rębnych.
5. Materiały kartograficzne.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze. Zadania gospodarcze stanowią podsumowanie wszystkich prac w Nadleśnictwie z danego zakresu i są elementem wyszczególnionym w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu *Planu*. Natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów *Planu*. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu

na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w *Planie*.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń projektu Planu.

Rodzaj zabiegów lub zapisu w projekcie Planu	Szczegółowość informacji zapisana w projekcie Planu
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia
Wprowadzanie podszytów i drugiego piętra	Do konkretnego wydzielenia
Zabiegi pielęgnacyjne	Do konkretnego wydzielenia
Czyszczenia (CW i CP)	Do konkretnego wydzielenia
Cięcia pielęgnacyjne (TW i TP)	Do konkretnego wydzielenia
Rębnia IV	Do konkretnego wydzielenia
Skład gatunkowy upraw	Zapisy ogólne do typów siedliskowych lasu w ramach typu drzewostanów.
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydzieleni.

2.4. GŁÓWNE CELE PLANU URZĄDZENIA LASU

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, **głównym celem gospodarki leśnej**, uwzględnianym w planie urządzenia lasu nadleśnictwa, jest **zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli**.

Trwałość lasów w zmieniających się warunkach środowiska przyrodniczego, zgodnie z Zasadami hodowli lasu, powinna być osiągnięta przez uwzględnianie w gospodarce leśnej wzorców naturalnych, ukształtowanych przez przyrodę w czasach minionych oraz obserwację i wykorzystywanie współczesnych procesów naturalnych inspirowanych przez samą przyrodę. Przy kształtowaniu przyszłego obrazu lasów należy także brać pod uwagę trendy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, które będą wpływać na warunki środowiska przyrodniczego i oczekiwania społeczeństwa wobec lasów i gospodarki leśnej.

Głównym celem opracowania planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej w nadleśnictwie. Jest to jednocześnie spełnienie wymogu prawnego zawartego w art. 7. ustawy o lasach. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza i nadzoruje wykonanie planu urządzenia lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa (art. 22. ustawy o lasach). Do czasu zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska dokument ten jest projektem nie posiadającym mocy prawnej.

Plan urządzenia lasu sporządza się z uwzględnieniem:

1. przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej;
2. celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych (art. 18. ust. 1. ustawy o lasach).
3. Przedmiotem planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa są:
 - lasy w rozumieniu art. 3 ustawy o lasach,
 - grunty przeznaczone do zalesienia (§ 2, część I IUL).

2.5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSÓB W JAKI ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W *PLANIE*

Dokument	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposób uwzględnienia w opracowywanym dokumencie
<i>Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym</i>		
Konwencja ramsarska	Zachowanie ciągłości istnienia i naturalnego charakteru obszarów wodno-błotnych, zatrzymanie ich degradacji i zanikania	Na omawianym obszarze torfowiska podlegają ochronie lub nie wykonuje się na nich żadnych zabiegów
Konwencja bońska	Ochrona wędrownych gatunków dzikich zwierząt	Na omawianym obszarze wszystkie takie gatunki podlegają ochronie
Konwencja berneńska	Ochrona dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na gatunki zagrożone, narażone i migrujące	Na omawianym obszarze wszystkie takie gatunki i siedliska podlegają ochronie, a korytarze ekologiczne są zachowane
Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro	Ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów	Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, bilansowanie cięć w stosunku do przyrostu drzewostanów, pozostawianie kęp do naturalnego rozkładu, ochrona drzew dziuplastych i martwych
Europejska Konwencja Krajobrazowa	Utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu w warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju	Zapisy planu nie powodują zmian w krajobrazie, gdyż nie przewiduje się usuwania całości drzewostanów
<i>Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym</i>		
Dyrektywa Rady 2009/147/WE z 30.11.2009 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków	Doprowadzenie siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu europejskim do tzw. „właściwego stanu ochrony”	Wszystkie siedliska i gatunki chronione tymi Dyrektywami są chronione na terenie Nadleśnictwa

Dokument	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposób uwzględnienia w opracowywanym dokumencie
Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory		
Dyrektywa Rady 2004/35/WE z 25.04.2004 r. zwana "szkodową"	Określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku	Projekt planu urządzenia lasu jest poddany strategicznej ocenie
Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym		
Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej	Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji	Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, wprowadzanie zgodnych z przyrodniczym typem lasu odnowień.
Polityka ekologiczna państwa	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	Utrzymanie lub przywracanie zdolności retencyjnych lasów, dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedliska, zwiększanie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, pozostawianie drzew dziuplastych i martwych, zapewnianie odpowiedniego poziomu drewna martwego
Polityka leśna państwa	Ochrona różnorodności biologicznej w całym procesie prowadzenia wielofunkcyjnej zrównoważonej gospodarki leśnej. W ramach wypełniania ochronnych funkcji lasów akcentowane jest między innymi tworzenie warunków do zachowania potencjału biologicznego licznych gatunków, ekosystemów i wartości genetycznych organizmów, a także różnorodności i złożoności krajobrazu	j.w.
Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej	Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrz gatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego)".	Preferowanie naturalnego odnowienia lasu, utrzymywanie złożonej struktury drzewostanów pozwalającej znajdować nisze ekologiczne maksymalnej ilości gatunków

Dokument	Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposób uwzględnienia w opracowywanym dokumencie
Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce	Zachowanie ciągłości istnienia i naturalnego charakteru obszarów wodno-błotnych, zatrzymanie ich degradacji i zanikania, a w razie potrzeby – restytucja przyrodnicza obiektów zdegradowanych.	Obszary torfowisk na terenie Nadleśnictwa podlegają ochronie rezerwatowej, ogranicza się do niezbędnego minimum zabiegów gospodarczych na siedliskach łągowych
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego	Konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem, działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych, należy właściwie kształtować bilans wodny w lasach poprzez zachowanie istniejących lub odtworzenie cieków i zbiorników wodnych oraz ich ochronę, należy tworzyć warunki do powoływania Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz certyfikacji lasów	Drzewostany niezgodne z siedliskiem są przebudowywane, preferuje się naturalne sposoby odnawiania lasu, utrzymuje się złożoną strukturę drzewostanów, tworzone są nowe zbiorniki retencyjne, chroni potoki.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dydnia, Nozdrzec, Miejska i wiejska Dynów, Dubiecko, Bircza.	Przebudowa drzewostanów niedostosowanych do siedliska, jako główne zadanie gospodarcze leśnictwa. Dopuszcza się zwiększenie w niewielkim stopniu areału gruntów leśnych zgodnie z operatem granicy polno-leśnej. Dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnej lasów.	W <i>Planie</i> planowana kontynuowana jest przebudowa drzewostanów niezgodnych z siedliskiem.

2.6. POWIĄZANIA PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI W ZASIĘGU DZIAŁANIA NADLEŚNICTWA, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY SPORZĄDZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Poza niewielkimi obszarami przewidzianymi pod inwestycje gminy nie opracowały miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ogólne założenia w zakresie planowania przestrzennego oraz strategii rozwoju na poszczególnych szczeblach administracji wynikają ze studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, strategii rozwoju oraz programów ochrony przyrody, środowiska, turystyki.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązаныmi z PUL są plany ochrony dla form ochrony przyrody wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. Dla Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego nie ustanowiono dotychczas planu ochrony. Obszary NATURA 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Dynów nie posiadają również planu zadań ochronnych ani planu ochrony. W PUL dla Nadleśnictwa Dynów na lata 2017-2026, dla obszaru Natura 2000 PLB 180001 Pogórze Przemyskie w zasięgu gruntów nadleśnictwa opracowano zadania ochronne.

Inne opracowania powiązane z *Planem*:

Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą Nr 321/7678/14 z dnia 18 lutego 2014 roku przyjął projekt zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (projekt zmiany Planu) wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w celu przekazania do konsultacji społecznych.

Ogólnym celem polityki przestrzennej województwa jest sterowanie rozwojem przestrzennym, podejmowanie działań oraz określenie i realizacja zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, które w efekcie przyniosą między innymi korzystniejsze warunki dla zrównoważonego rozwoju województwa, przełożenie priorytetów określonych w Strategii rozwoju województwa do układów przestrzennych, efektywniejsze wykorzystanie istniejącego stanu zainwestowania terenu. W Planie uwzględnione są ustalenia m.in. w zakresie: ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego, infrastruktury technicznej. Wskazane są tereny objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W Planie ustalono w zakresie gospodarki leśnej i zalesień konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem.

Dokument określa zasady zagospodarowania na terenie lasów i gruntów leśnych:

- 1) na terenie lasów i gruntów leśnych obowiązują zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych (w szczególności ustawy o lasach i ochronie przyrody) oraz w planach urządzenia lasów i programach ochrony przyrody nadleśnictw, dopuszcza się lokalizację inwestycji związanych z gospodarką leśną oraz tras przebiegu infrastruktury technicznej (w szczególności uznanej za cel publiczny) w przypadkach braku innych rozwiązań omijających kompleksy leśne, pod warunkiem zachowania obszarów skupisk roślinności o szczególnych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, występowania skupisk gatunków chronionych, korytarzy ekologicznych, ostoi zwierząt, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- 2) działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych,

- 3) należy właściwie kształtować bilans wodny w lasach poprzez zachowanie istniejących lub odtworzenie cieków i zbiorników wodnych oraz ich ochronę,
- 4) należy tworzyć warunki do powoływania Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz certyfikacji lasów jako narzędzi wzorcowej zrównoważonej gospodarki leśnej w zróżnicowanych warunkach środowiska w województwie.

W dokumencie tym ujęta jest również propozycja utworzenia „Obszaru Chronionego Krajobrazu Pogórza Dynowskiego”.

W *Planie* zapisano, że na terenie projektowanych Obszarów Chronionego Krajobrazu obowiązywać będą, zasady zagospodarowania określone w aktach prawnych powołujących poszczególne obszary i zgodnie z przepisami szczególnymi.

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Uchwałą Nr 315/7523/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 27 stycznia 2014 roku przyjęto projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (Załącznik nr 1 i 2 do uchwały).

Przyjętych zostało 8 osi priorytetowych, w tym oś „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”. Celem nadrzędnym tej osi jest: zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi. Realizacja celu nadrzędnego osiągnięta jest poprzez cele szczegółowe, tj.:

- Ograniczenie ilości zanieczyszczeń, w tym odpadów przedostających się do środowiska, a także poprawa zaopatrzenia w wodę.
- Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz racjonalne zagospodarowanie zasobów wodnych.
- Ograniczenie degradacji środowiska, a także zachowanie i ochronę zasobów różnorodności biologicznej.
- Poprawa poziomu bezpieczeństwa w regionie pod względem naturalnych zagrożeń technologicznych.

Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2012-2015, z perspektywą do 2019 r.

W dokumencie tym, w punkcie: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów – priorytet 6, zawarte zostały cele, które są realizowane w *Planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów*:

1. krótkookresowe:
 - realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody,
 - wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych odpowiadających kryteriom ustalonym dla Europy, na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych,

- intensyfikacja działań ukierunkowanych na prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
 - kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej lasów, z zachowaniem ich bogactwa biologicznego.
2. średniookresowe:
- zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
 - zachowanie korzystnego wpływu lasu na równowagę środowiska i warunki życia ludzi, w szczególności ochrona, zwiększanie, i przywracanie biologicznej różnorodności lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym,
 - edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnego użytkowania zasobów leśnych.

Program ochrony środowiska dla powiatu przemyskiego na lata 2008-2011.

Obecnie powiat nie posiada aktualnego Programu. Poprzedni dokument nie posiadał przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program ochrony środowiska dla powiatu rzeszowskiego 2004-2014.

Obecnie powiat nie posiada aktualnego Programu. Poprzedni dokument nie posiadał przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program ochrony środowiska dla powiatu brzozowskiego 2004-2015.

Obecnie powiat nie posiada aktualnego Programu. Poprzedni dokument nie posiadał przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program ochrony środowiska gminy miejskiej Dynów 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016 – 2019.

W dokumencie tym, w punkcie: „Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów” wskazano na potrzebę działania na rzecz ochrony przyrody na obszarach chronionych, prowadzące do ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej (np. renaturyzacja zniszczonych i cennych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, szczególnie wodno - błotnych i cennych nieleśnych, odbudowa potencjału produkcyjnego ekosystemów leśnych naruszonych w wyniku katastrof leśnych i pożarów).

Dla pozostałych dokumentów i opracowań, które przeanalizowano, nie stwierdzono związków między ustaleniami *Planu* a ustaleniami dokumentów oraz **nie stwierdzono, aby istniało zagrożenie wystąpienia negatywnego skumulowanego oddziaływania na środowisko.**

2.7. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Proponuje się, aby analizę skutków realizacji obligatoryjnych zadań gospodarczych zawartych w *Planie* prowadził organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września o lasach, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (w konkretnym przypadku Dyrektor RDLP w Krośnie). Obiektywny pomiar realizacji planu urządzenia lasu zapewnić powinien monitoring następujących wskaźników (zgodnie z ustaleniami KZP - załącznik do protokołu):

- powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych, bez względu na położenie w stosunku do obszarów Natura2000,
- wykonania zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w wymiarze powierzchniowym, bez względu na położenie względem obszarów Natura2000,
- powierzchni lasów według pełnionych funkcji,
- powierzchni lasów według kategorii użytkowania,
- powierzchni pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu,
- powierzchni wykonywanych odnowień i zalesień.

Częstotliwość monitoringu i raportowania przyjmuje się w cyklu dziesięcioletnim, wg zasad kontroli w Lasach Państwowych Inspekcji Lasów Państwowych – jako organu kontrolnego Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

2.8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie Nadleśnictwa Dynów, zasięg oraz miejscowy i lokalny charakter działań zapisanych w *Planie*, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie Planu na środowisko.

W związku z powyższym nie zachodzi konieczność przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

3.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE NADLEŚNICTWA

Szczegółowy opis stanu środowiska na terenie Nadleśnictwa znajduje się w elaboracie oraz programie ochrony przyrody. W niniejszej *Prognozie* przytoczono jedynie najbardziej istotne informacje dotyczące Nadleśnictwa.

3.1.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Nadleśnictwo Dynów usytuowane jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie trzech powiatów: brzozowskiego, przemyskiego i rzeszowskiego oraz kilku gmin.

Pod względem organizacyjnym Nadleśnictwo podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Zasięg terytorialny obejmuje 268,03 km², z czego 10648,35 ha to grunty pod zarządem Lasów Państwowych. W jego skład wchodzi jeden obręb leśny: Dynów.

Graniczy od południa i zachodu z Nadleśnictwem Brzozów, od północnego - zachodu z Nadleśnictwem Strzyżów, od północy z Nadleśnictwem Kańczuga i od wschodu z Nadleśnictwem Bircza.

Uwzględniając „Regionalizację przyrodniczo-leśną Polski 2010” (R. Zielony, A. Kliczkowska 2012), lasy omawianego Nadleśnictwa położone są w:

Krainie Karpackiej	- VIII,
Mezoregion Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego-	VIII.2.
Mezoregion Pogórza Przemyskiego	- VIII.4.

W mezoregionie Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego położone jest 30,52% powierzchni Nadleśnictwa, pozostała część leży w mezoregionie Pogórza Przemyskiego 69,47%.

Położenie fizyczno-geograficzne

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Dynów w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są między 22,097843°E a 22,467072°E długości geograficznej wschodniej oraz między 49,840276°N a 49,659081°N szerokości geograficznej północnej.

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2011) obszar nadleśnictwa zaliczony został do:

Obszar	Megaregion	Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Nazwa jednostki fizyczno-geograficznej
1						Europa Zachodnia
	5					Karpaty
		51				Karpaty i Podkarpacie
			513			Zewnętrzne Karpaty Zachodnie
				513.6		Pogórze Środkowobeskidzkie
					513.65	Pogórze Przemyskie
					513.64	Pogórze Dynowskie

3.1.2. KLIMAT

Średnia roczna temperatura waha się od +6 do +8° C, średnia roczna temperatura powietrza w miesiącu styczniu wynosi -3°C, w lipcu +18°C. Pierwsze jesienne przymrozki pojawiają się w październiku, a ostatnie wiosenne trwają do połowy maja. Opady atmosferyczne cechuje duże zróżnicowanie przestrzenne i sezonowe. Charakterystyczne jest zwiększanie opadów wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza. Średnioroczne sumy opadów wahają się od 700 – 800 mm. W Dynowie średnie roczne sumy opadów wynoszą 741 mm (według posterunku meteorologicznego w Dynowie). Liczba dni z pokrywą śnieżną jest zróżnicowana w zależności od wysokości i ukształtowania terenu, do 90 dni w roku na prawie całym obszarze zasięgu działania Nadleśnictwa.

Średnia długość okresu wegetacji waha się od 200 do 220 dni, przy czym w południowej części Nadleśnictwa jest to poniżej 210 dni, natomiast w części północnej jest to okres znacznie dłuższy.

Stosunki wietrzne są bardzo zmienne. Panującymi wiatrami są wiatry z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich. Na omawianym terenie dość istotną rolę odgrywają mgły, które często utrzymują się do późnych godzin popołudniowych, zwłaszcza w dolinie Sanu, a ich maksimum występowania przypada na październik i listopad. W ostatnich latach, podobnie jak w całej Polsce, pojawiają się tutaj liczne anomalie pogodowe.

3.1.3. POWIETRZE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa i w jego bliskim sąsiedztwie nie ma większych zakładów emitujących do atmosfery szkodliwe pyły i gazy.

Głównym zagrożeniem jest tzw. „niska emisja”, związana ze spalaniem paliw (węgiel, drewno, gaz) dla potrzeb bytowo-grzewczych gospodarstw domowych i transportem samochodowym oraz działalnością małych zakładów nie podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza.

Wielkości stężeń zanieczyszczeń powietrza pochodzą z "Raportu o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2014 roku" (WIOŚ Rzeszów 2015):

- średnioroczne stężenie pyłów PM10 kształtowało się na poziomie 4 -63 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie tlenków azotu NO_2 wynosiło od 2,0-30,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie dwutlenku siarki SO_2 wynosiło od 4,0 -8,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie benzenu w latach wynosiło od 1,0 -1,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031) wynika, że dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu [g/m^3] wynoszą:

- średnioroczne stężenie pyłu zawieszony PM10 wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie pyłu NO_2 wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie pyłu SO_2 wynosi 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie benzenu wynosi 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Zanieczyszczenia powietrza, jakie odnotowuje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa kilkakrotnie są niższe od dopuszczalnych. Są one na poziomie dopuszczalnych stężeń, jakie przyjęto dla uzdrowisk, co świadczy o bardzo dobrym stanie powietrza na tym obszarze.

Budynki Nadleśnictwa Dynów opalane są sezonowanym drewnem spalonym w piecu ekologicznym. W terenie leśniczówki opalane są drewnem.

3.1.4. WODY

Cały obszar Nadleśnictwa znajduje się w zlewni rzeki San, do której odprowadzają swoje wody liczne potoki spływające z niewysokich wzgórz. Ważniejsze z nich to: Jawornik, Stupnica, Dylałówka, Kruszelnica, Jaworka, Borowina i Malawka. Potoki spływają dolinami tworzącymi tu charakterystyczny, kratowy układ sieci rzecznej.

Cieki wodne na tym terenie odznaczają się znaczną naturalnością, zasilane są głównie opadami atmosferycznymi, w związku z tym najwyższe stany wód notowane są w miesiącach letnich, kiedy opady deszczu są najintensywniejsze oraz wiosennych, po roztopach pokrywy śnieżnej.

Rzeka San oraz zasilające ją potoki posiadają górski charakter i prowadzą znaczne zasoby wodne, charakteryzujące się dużą zmiennością wielkości przepływu.

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się jeden punkt pomiarowo-kontrolny monitoringu operacyjnego wód powierzchniowych o nazwie Dynówka -Dynów. Wg "Raportu o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2014 roku" (WIOŚ Rzeszów 2015) stan, potencjał ekologiczny w tym punkcie monitoringowym oceniony został jako dobry.

W punkcie monitoringowym w Dynowie na Sanie pozytywnie oceniono możliwość spełniania wymagań dla obszarów chronionych.

Stan chemiczny JCWP na terenie Nadleśnictwa określono jako dobry.

Stan ekologiczny JCWP na terenie Nadleśnictwa określono jako dobry.

Potencjał ekologiczny JCWP na terenie Nadleśnictwa określono jako dobry.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych wiąże się przede wszystkim z rozwiązaniem problemu ścieków, czyli budową kanalizacji sanitarnej i połączeniem jej ze skutecznym systemem oczyszczalni ścieków. Inwestycje te powinny być uzupełnione budową przepompowni ścieków do obsłużenia terenów trudnodostępnych dla systemu spływu grawitacyjnego oraz wyposażeniem kolektorów burzowych w urządzenia oczyszczające wody opadowe.

Budynki Nadleśnictwa są podpięte do kanalizacji gminnej. Leśniczówki posiadają szamba sukcesywnie opróżniane.

3.1.5. GLEBY, TYPY SIEDLISKOWE LASU

GLEBY

Zmienność typologiczna gleb Nadleśnictwa Dynów jest stosunkowo niewielka. Dominującą rolę pod względem zajmowanej powierzchni, odgrywają gleby brunatne, powstałe ze zwietrzliny osadów fliszowych, które zajmują łącznie 98,6% powierzchni Nadleśnictwa. Największe rozprzestrzenienie wykazują gleby brunatne kwaśne i wylugowane (96,42%), podrzędnie spotyka się tu gleby brunatne właściwe (2,18%).

W typie gleb płowych na omawianym terenie występują jedynie gleby płowe zbrunatniałe na powierzchni około 61 ha.

W strefach źródliskowych, miejscach załamania stoków, w dolinach rzecznych i terasach zalewowych spotyka się gleby gruntowoglejowe, które stanowią łącznie 0,24% ogólnej powierzchni.

Mady rzeczne, które występują na niewielkiej powierzchni zajmując łącznie 57,94 ha, ciągną się wzdłuż dolin głównych rzek oraz ich dopływów.

Udział typów gleb w Nadleśnictwie Dynów.

Gleby		Obręb leśny	Nadleśnictwo Dynów
Typ	Podtyp	Dynów	%
		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona /ha/	
Gleby brunatne	Gleby brunatne kwaśne	4956,86	47,44
	Gleby brunatne właściwe	227,68	2,18
	Gleby brunatne wylugowane	5118,98	48,98
Gleby gruntowo-glejowe	Gleby gruntowoglejowe właściwe	25,62	0,24
Gleby płowe	Gleby płowe brunatne	60,87	0,58
Mady rzeczne	Mady rzeczne brunatne	53,61	0,51
	Mady rzeczne próchniczne	2,27	0,02
	Mady rzeczne właściwe	2,06	0,02
Rędziny	Rędziny brunatne	2,67	0,03
Ogółem		10450,62	100

TYPY SIEDLISKOWE LASU

W Nadleśnictwie Dynów wyróżniono cztery typy siedliskowe lasu. Wszystkie wyróżnione siedliskowe typy lasu są siedliskami wyżynnymi.

Udział procentowy i powierzchniowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dynów przedstawia poniższa tabela.

Powierzchnia i udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dynów.

Lp.	Typy siedliskowe lasu	Nadleśnictwo Dynów	
		ha	%
1	LŁWYŻ	66,27	0,63
2	LMWYŻŚW	119,14	1,14
3	LWYŻŚW	10050,84	96,18
4	LWYŻW	214,37	2,05
Ogółem		10450,62	100

Z uwagi na udział powierzchniowy podstawowe znaczenie gospodarcze posiada siedlisko lasu wyżynnego świeżego (Lwyżśw), zajmujące 96,18%

powierzchni. Udział pozostałych wyszczególnionych w powyższej tabeli siedlisk stanowi łącznie 3,82%.

Pod względem uwilgotnienia przeważają siedliska świeże, do których należy las mieszany wyżynny i las wyżynny, które razem zajmują 97,32%, zaś wilgotne i łąkowe 2,68%.

Na terenie Nadleśnictwa Dynów największy udział mają siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego, które zajmują łącznie 54,80% powierzchni leśnej.

Tworzą je głównie drzewostany pochodzące z odnowienia naturalnego o składzie gatunkowym zgodnym z docelowym, dostosowane do potencjalnych warunków siedliskowych. Udział siedlisk zniekształconych wynosi 44,42% i obejmuje głównie siedliska powstałe wtórnie na gruntach porolnych. Brak jest w Nadleśnictwie siedlisk zdegradowanych i silnie zdegradowanych.

3.1.6. LASY

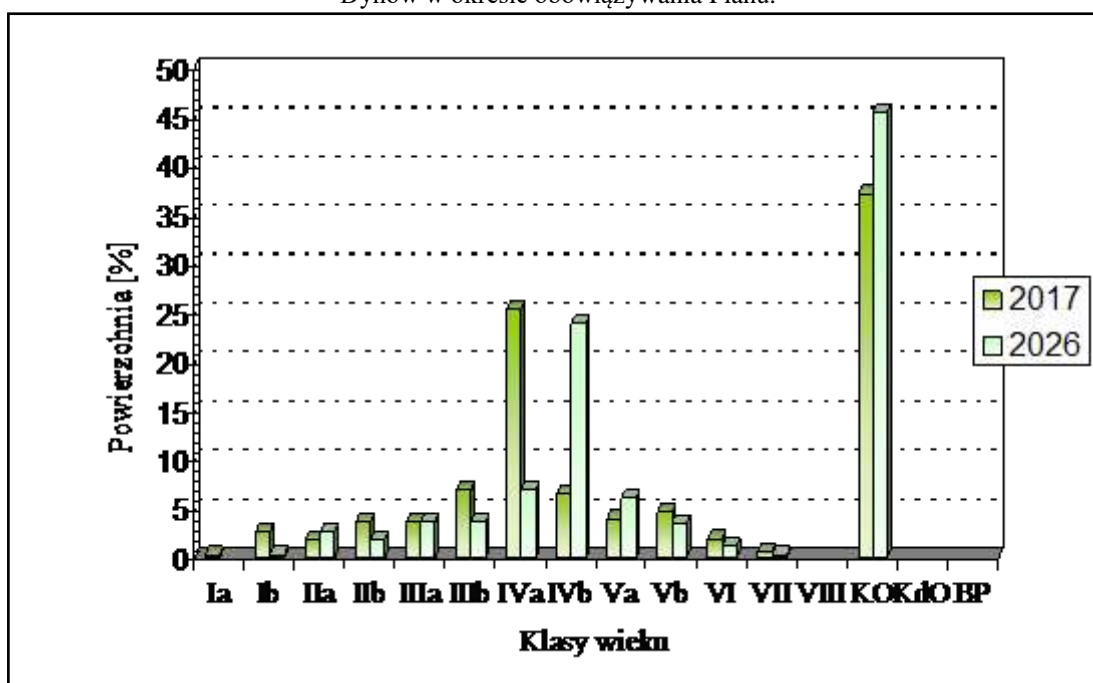
LESISTOŚĆ

Uwzględniając lasy wszystkich własności, w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa lesistość wynosi 51% i jest wyraźnie wyższa od lesistości województwa podkarpackiego (37,9%) i jeszcze bardziej od krajowej (29,4%).

STRUKTURA DRZEWOSTANÓW

Struktura wiekowa

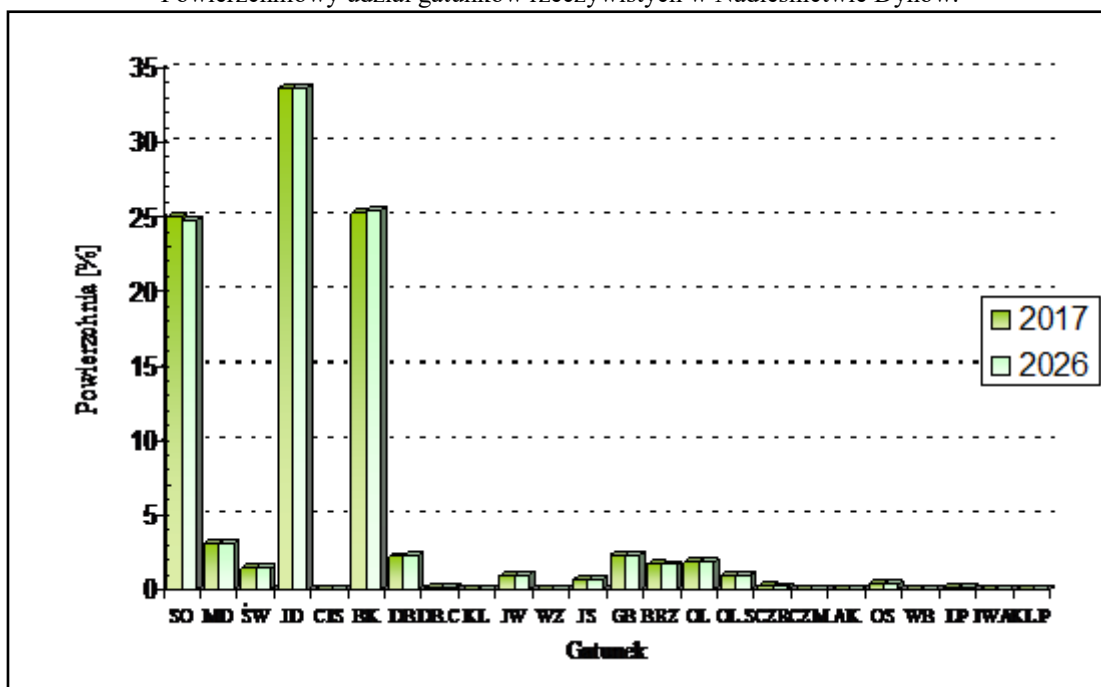
Powierzchniowe zmiany klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w Nadleśnictwie Dynów w okresie obowiązywania Planu.

Drzewostany Nadleśnictwa Dynów odznaczają się znacznym zróżnicowaniem wiekowym. Powierzchniowo przeważają drzewostany w klasie odnowienia (KO) stanowiące 37,21 % pow. leśnej. Znaczący jest także udział drzewostanów w przedziale wiekowym od 61 do 70 lat. Najniższy udział powierzchniowy mają drzewostany w VII i Ia podklasie wieku, a drzewostany w klasie do odnowienia (KdO) nie występują.

Skład gatunkowy

Powierzchniowy udział gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Dynów.

Trzon drzewostanów Nadleśnictwa Dynów buduje buk (25,25% udziału powierzchniowego), wraz z jodłą (33,57%), i sosną (24,98%).

W wyniku wykonania zabiegów gospodarczych zgodnie z *Planem* nastąpi nieznaczne zmniejszenie udziału gatunków niezgodnych z siedliskiem (So, Md), na korzyść jodły i buka. Dominacja jodły i buka w Nadleśnictwie Dynów stale będzie wzrastała i na koniec okresu będzie wynosiła 59,12% powierzchni rzeczywistej drzewostanów. Niewielkie zmiany udziałów gatunków na gruntach porolnych są wynikiem stosowania rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia.

Bogactwo gatunkowe drzewostanów

Zestawienie powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa wg grup wiekowych i różnorodności gatunkowej zawiera poniższa tabela.

Różnorodność gatunkowa drzewostanów	Jedn.	Wiek			Ogółem	
		do 40 lat	41 – 80 lat	>80 lat	ha	%
jednogatunkowe	[ha]	111,29	485,08	153,77	750,14	7,24
dwugatunkowe	[ha]	443,07	1021,84	1732,73	3197,64	30,87
trzygatunkowe	[ha]	187,43	1386,97	1426,85	3001,25	28,97
cztero- i więcej gatunkowe	[ha]	183,96	2421,91	804,52	3410,39	32,92
Razem		925,75	5315,80	4117,87	10359,42	100,00

Z powyższych danych wynika, że największy udział powierzchniowy mają drzewostany dwu i trzygatunkowe (59,84%). Zwraca też uwagę znaczący odsetek drzewostanów cztero i więcej gatunkowych (32,92%).

Struktura piętrowa drzewostanów

W Nadleśnictwie Dynów dominują drzewostany jednopiętrowe – 61,31% powierzchni, 37,21% zajmują drzewostany w trakcie przemiany pokoleń (KO i KDO), a drzewostany wielopiętrowe 1,27%. W ogóle nie występują drzewostany o budowie przerębowej.

Zestawienie powierzchni wg grup wiekowych i struktury piętrowej drzewostanów w Nadleśnictwie Dynów.

Struktura drzewostanów, drzewostany	Wiek			Suma	%
	<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
jednopiętrowa	899,24	4402,76	1048,83	6350,83	61,31
dwupiętrowa	0	4,53	17,56	22,09	0,21
wielopiętrowa	0	9,86	122,13	131,99	1,27
budowa przerębowa	0	0	0	0	0
KO i KDO	26,51	898,65	2929,35	3854,51	37,21
Suma końcowa	925,75	5315,80	4117,87	10359,42	100,0

Pochodzenie drzewostanów

Drzewostany Nadleśnictwa Dynów w 52,92% są pochodzenia naturalnego, jest to wynikiem preferowania rębni złożonych z naturalnym sposobem odnawiania lasu. Duży udział drzewostanów pochodzenia sztucznego (45,21%), wynika ze znacznego udziału w Nadleśnictwie Dynów drzewostanów sosnowych na gruntach porolnych.

Zestawienie powierzchni wg grup wiekowych i pochodzenia drzewostanów w Nadleśnictwie Dynów.

Pochodzenie drzewostanu	Wiek			Suma	%
	<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Z samosiewu	434,37	1351,12	3696,35	5481,84	52,92
Z sadzenia	422,88	3857,79	402,56	4683,23	45,21
Odroślowe	0,58	1,09	0	1,67	0,01
Brak informacji	67,92	105,80	18,96	192,68	1,86
Suma końcowa	925,75	5315,80	4117,87	10359,42	100,00

Zgodność drzewostanów z siedliskiem

Udział powierzchniowy drzewostanów wg stopni zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu.

Stopień zgodności	Nadleśnictwo Dynów	
	Pow. [ha]	%
Zgodne	4494,32	43,38
Częściowo zgodne	5798,73	55,98
Niezgodne	66,37	0,64
Razem	10359,42	100,00

Większość drzewostanów w Nadleśnictwie Dynów (55,98%) jest częściowo zgodna z typami drzewostanów (TD). Drzewostany o składach gatunkowych zgodnych z typami drzewostanów zajmują 43,38% powierzchni.

Stan siedlisk leśnych

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg stanu lasu i grup wiekowych w Nadleśnictwie Dynów.

Stan siedliska	Gatunek panujący	Wiek			Suma końcowa	%
		<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
N1 naturalne			4,65	76,76	81,41	0,79
N2 zbliżone do naturalnego		536,56	1307,51	3847,07	5691,14	54,93
Z1 zniekształcone	BK	34,80	10,90	17,32	63,02	0,61
	BRZ	10,63	9,49		20,12	0,19
	CZR	5,33			5,33	0,05
	DB	15,00	21,59	9,93	46,52	0,45
	GB	1,37	29,54		30,91	0,30
	JD	83,69	111,15	9,19	204,03	1,97
	JS	0,61	1,51	4,94	7,06	0,07
	JW	5,00	15,74		20,74	0,20
	KL.P		1,47		1,47	0,01
	MD	63,04	146,59	1,37	211,00	2,04
	OL	19,55	88,37		107,92	1,04
	OL.S	50,91	7,96		58,87	0,57
	OS	7,14	0,51		7,65	0,07
	SO	33,28	3496,53	151,29	3681,10	35,54
ŚW	58,84	62,29		121,13	1,17	
Z1 Suma	Razem	389,19	4003,64	194,04	4586,76	44,28
Suma końcowa	Razem	925,75	5315,80	4117,87	10359,42	100,00

Na terenie Nadleśnictwa Dynów największy udział mają siedliska naturalne i w stanie zbliżonym do naturalnego, które zajmują łącznie 55,72% powierzchni leśnej. Tworzą je głównie drzewostany pochodzące z odnowienia naturalnego, o składach gatunkowych zgodnych z docelowym, dostosowane do potencjalnych warunków siedliskowych.

Spośród drzewostanów zniekształconych największą grupę stanowią drzewostany sosnowe na gruntach porolnych, które stanowią 35,54% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa. Większość tych drzewostanów stanowi drzewostany przedplonowe i poddawana jest przebudowie, która obecnie jest mocno zaawansowana. W wyniku prowadzonych prac powstały drzewostany w klasie odnowienia, z dobrze rozwiniętym podrostem.

DOMINUJĄCE FUNKCJE LASÓW

Podział funkcjonalny lasów Nadleśnictwa Dynów obejmuje lasy ochronne i lasy wielofunkcyjne, gospodarcze. Zestawiono je poniżej.

Lasy ochronne

W Nadleśnictwie Dynów przyjęto podział lasu na kategorie ochronności określony zarządzeniem Nr 107 Ministra OSZNiL z dnia 23 lipca 1997 r. Podział powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej) nadleśnictwa według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Lp.	Kategoria lasu	Obręb	Nadleśnictwo	
		Dynów	Dynów	
		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona [ha]		%
1	2	3	4	5
1	Rezerwaty	0,00	0,00	0,00
2	Lasy ochronne - razem	10249,22	10249,22	98,06
	W tym:			
	- wodochronne	9688,05	9688,05	92,69
	- wokół miast, wodochronne	107,77	107,77	1,03
	- glebochronne, wodochronne	453,4	453,4	4,34
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	201,40	201,40	1,94
4	Lasy ogółem	10450,62	10450,62	100,00

STARODRZEWY I DREWNO MARTWE

Drzewostany w wieku 100 i więcej lat zajmują łącznie powierzchnię według ich rzeczywistego udziału 1948,77 ha, co stanowi 18,81% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa.

Dominują w nich starodrzewia jodłowe zajmujące powierzchnię 904,08 ha (46,39%). Poza nimi występują tu jeszcze stare drzewostany bukowe o powierzchni 892,28 ha (45,79%). W grupie tej jest też kilka drzewostanów z udziałem ponad 100-letnich jaworów, dębów oraz lip.

W drzewostanach tych zdarzają się też drzewa w wieku do 140 lat, lecz nie starsze, gdyż na terenie Nadleśnictwa nie ma lasów naturalnych, nigdy nie użytkowanych.

W wyniku wykonania zabiegów gospodarczych zgodnie z *Planem* nastąpi zwiększenie ilości powierzchni rzeczywistej drzew w wieku 100 i więcej lat o 47%.

W całości Nadleśnictwa nastąpi wzrost powierzchni drzewostanów w wieku 100 i więcej lat.

Grupy drzew ponad 100 lat w obszarach N2000 na siedliskach przyrodniczych
- powierzchnia rzeczywista.

Kod obszaru Natura 2000	Gatunek	Siedlisko Przyrodnicze	Powierzchniowy udział rzeczywisty (ha)	
			2017	2026
PLB 180001	BK	9110	12,2	13,19
		9130	258,52	426,66
		9170	0,66	1,73
		Poza SP	21,39	28,35
		łącznie	292,77	469,93
	DB	9130	0,48	1,33
		9170	0,34	2,35
		Poza SP	0,82	0,82
		łącznie	1,64	4,50
	JD	9110	28,81	39,72
		9130	407,54	506,58
		Poza SP	37,88	57,63
		łącznie	474,23	603,93
	JW	9130	1,36	1,87
		łącznie	1,36	1,87
	OL	9130	1,82	1,82
		91EO	0,00	1,15
		łącznie	1,82	2,97
	SO	9110	0,41	0,41
		9130	29,05	45,00
		9170	0,00	2,94
		Poza SP	22,93	99,97
		łącznie	52,39	148,32

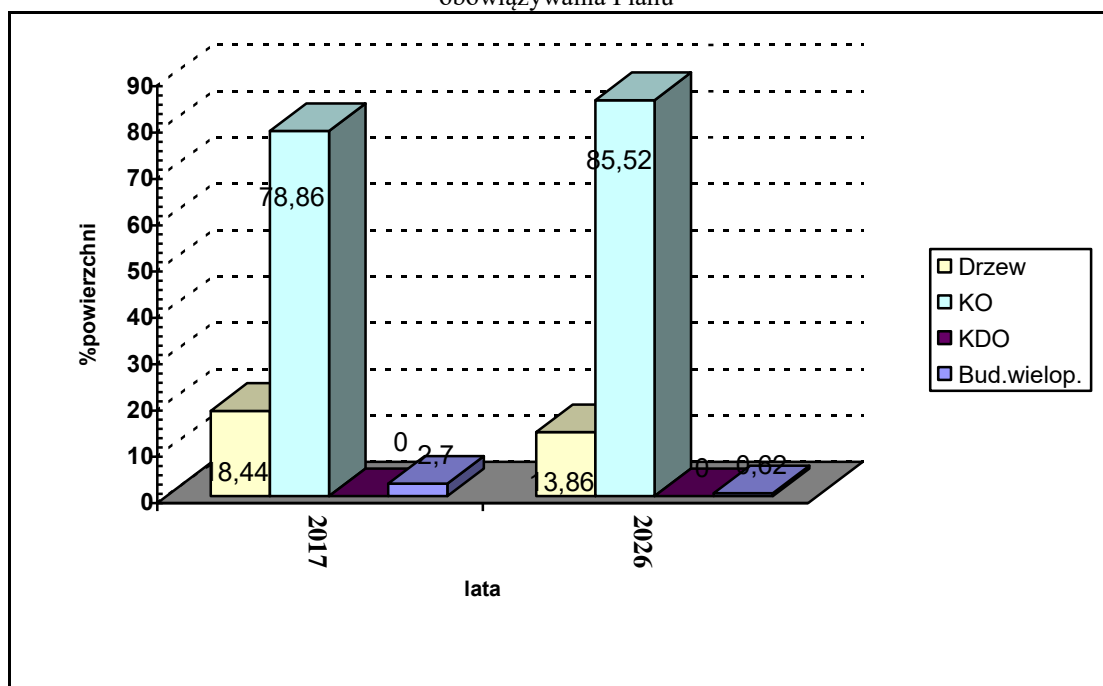
Kod obszaru Natura 2000	Gatunek	Siedlisko Przyrodnicze	Powierzchniowy udział rzeczywisty (ha)	
			2017	2026
	Brz	Poza SP	0,00	1,48
		łącznie	0,00	1,48
	Gb	9170	0,00	0,28
		łącznie	0,00	0,28
	MD	9130	0,00	8,86
		Poza SP	0,00	4,58
		łącznie	0,00	13,44
	ŚW	Poza SP	0,00	1,92
		łącznie	0,00	1,92
	PLB 180001 łącznie		824,21	1248,64
Poza N2000	BK	Poza SP	5,52	19,67
		9110	8,21	38,84
		9130	577,19	803,83
		9170	8,59	25,22
		łącznie	599,51	887,56
	DB	Poza SP	2,50	8,42
		9130	0,00	5,34
		9170	10,27	37
		91E0	0,19	0,19
		łącznie	12,96	50,95
	GB	9130	0,19	1,82
		9170	2,54	7,94
		łącznie	2,73	9,76
	JD	9110	1,83	4,56
		9130	397,72	461,39
		9170	9,47	13,89
		91EO	0,00	0,06
		Poza SP	20,83	25,52
		łącznie	429,85	505,42
	JS	9130	0,00	1,77
		9170	1,69	3,21
		91E0	0,48	0,48
		91FO	0,00	2,96
		Poza SP	0,00	0,07
		łącznie	2,17	8,49
	JW	9170	1,69	1,69
		łącznie	1,69	1,69
	LP	9170	0,00	0,30
		Poza SP	0,92	1,78
		łącznie	0,92	2,08

Kod obszaru Natura 2000	Gatunek	Siedlisko Przyrodnicze	Powierzchniowy udział rzeczywisty (ha)	
			2017	2026
	MD	9130	15,71	15,71
		9170	0,85	1,59
		Poza SP	0,00	0,68
		łącznie	16,56	17,98
	SO	9130	40,09	66,05
		9170	3,63	10,96
		Poza SP	13,60	56,25
		łącznie	57,32	133,26
	ŚW	9170	0,85	0,85
		Poza SP	0,00	6,64
		łącznie	0,85	7,49
	KL	9170	0,00	0,50
		łącznie	0,00	0,50
	BRZ	9110	0,00	2,73
		9130	0,00	0,61
		9170	0,00	1,47
		łącznie	0,00	4,81
	OS	9130	0,00	0,28
		łącznie	0,00	0,28
	Łącznie Poza N2000			1124,56
Suma końcowa			1948,77	2878,91

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów w wieku 100 lat i wyższym w czasie obowiązywania Planu

Budowa pionowa	2017		2026	
	ha	%	ha	%
Drzewostan	359,35	18,44	398,94	13,86
Klasa odnowienia	1536,77	78,86	2462,15	85,52
Klasa do odnowienia	0,00	0,00	0,00	0,00
Drzewostan wielopiętrowy	52,65	2,70	17,82	0,62
Razem	1948,77	100,00	2878,91	100,00

Procentowe zmiany struktury wiekowej drzewostanów w wieku 100 lat i wyższym w czasie obowiązywania Planu

Dzięki dużej powierzchni rzeczywistej starych drzewostanów, należy się spodziewać, że zasób martwego drewna na terenie Nadleśnictwa Dynów nie zmaleje. Obecnie w trakcie prac inwentaryzacyjnych określono go średnio na poziomie **14,01 m³/ha**. Jest to liczba nieznacznie odbiegająca od średniej w województwie podkarpackim- **14,4 m³/ha** ale znacznie przekraczająca średnią dla lasów w Polsce – **5,9 m³/ha**. W przypadku tylko drewna martwego drzew stojących wartość 5,38 m³/ha w Nadleśnictwie Dynów zbliżona jest do średniej 6,8 m³/ha dla województwa podkarpackiego, ale znacznie wyższa niż średnia z lasów Polski ogółem- 3,3 m³/ha (na podstawie II cyklu Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu w latach 2010-2014).

Zestawienie miąższości drewna martwego

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
LŁWYŻ	48,88	17,06	834	6,66	326	23,72	1160
LMWYŻŚW	116,19	4,09	475	6,69	777	10,78	1252
LWYŻŚW	9603,81	5,36	51457	8,66	83134	14,02	134591
LWYŻW	187,31	4,49	840	8,83	1654	13,32	2494
Razem obręb Dynów	9956,19	5,38	53606	8,63	85891	14,01	139497
Ogółem N-ctwo	9956,19	5,38	53606	8,63	85891	14,01	139497

Dla zwiększenia ilości martwego drewna zgodnie z zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 2.12.2014 r. z późn. zm. na terenie Nadleśnictwa proponuje się pozostawić część drzewostanów bez użytkowania do naturalnego rozkładu, a także pozostawianie wszelkich złomów, wywrotów, drzew dziuplastych oraz martwych, jeśli nie zagrażają bezpieczeństwu powszechnemu.

Tempo wydzielania w lasach Europy Środkowej szacuje się na 1 m³/ha/rok (Wilk T. i in. 2014), można przypuszczać, że na koniec obowiązywania *PUL* ilość martwego drewna na terenie Nadleśnictwa Dynów powinna wzrosnąć do ok. 24 m³/ha. Dokładne prognozowanie tej liczby jest jeszcze niemożliwe, gdyż brak jest konkretnych danych na temat tępa rozkładu martwego drewna.

FORMY DEGENERACJI LASÓW

Borowacenie

Borowacenie, zwane inaczej pinetyzacją, związane jest z wprowadzeniem do drzewostanu niektórych gatunków z rodziny *Pinaceae*. Ta forma zniekształcenia należy do najgroźniejszych, gdyż obok zmian struktury i składu florystycznego często powoduje również zmianę siedliska.

Stopień borowacenia określa się na podstawie udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew. Wyróżnia się borowacenie:

- słabe, udział tych gatunków wynosi ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych,
- średnie, gdzie ich udział wynosi ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne, gdzie ich udział wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu w Nadleśnictwie Dynów – borowacenie.

Stopień borowacenia	Jedn.	Wiek			Ogółem	
		do 40 lat	41-80 lat	>80 lat	ha	%
brak	ha	618,91	1001,07	2810,82	4430,80	42,77
słabe	ha	203,14	740,21	923,61	1866,96	18,02
średnie	ha	40,07	1302,19	309,34	1651,60	15,94
mocne	ha	63,63	2272,33	74,10	2410,06	23,27
Razem	ha	925,75	5315,8	4117,87	10359,42	100,00

Borowacenie mocne występuje na 23,27% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Głównie są to drzewostany sosnowe w dużej mierze przebudowane, z podrostem zgodnym z typem drzewostanu.

Neofityzacja, gatunki obce

Neofityzację, wynikającą ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania do drzewostanów obcych gatunków drzew i krzewów, wyróżnia się w przypadku, gdy gatunek obcy jest panujący w wyłączeniu oraz gdy jest w składzie lub stanowi domieszkę w drzewostanie.

W warunkach nadleśnictwa zjawiska neofityzacji nie należy spostrzegać jako zagrożenia, gdyż obce gatunki drzew tj. dąb czerwony i akacja, występują pojedynczo stanowiąc jedynie domieszkę w drzewostanie na powierzchni: Dbcz 15,31 ha, Ak 0,06 ha. W przypadku sosny wejmutki w ilości 5 sztuk (oddz. 217b – 4 szt., 217c – 1 szt.) zostały ujęte jako cenne drzewa biocenotyczne.

Monotypizacja

Zjawisko monotypizacji, tj. ujednoczenia składu gatunkowego lub wiekowego drzewostanu, na terenie Nadleśnictwa nie występuje.

Szczegółowa charakterystyka lasów znajduje się w Elaboracie i Programie ochrony przyrody.

Lasy w obszarze „Pogórze Przemyskie” PLB 180001

Powierzchnia drzewostanów powyżej 100 lat zwiększy się o ponad 50%.

Powierzchnia drzewostanów ponad 100 lat na terenie Nadleśnictwa Dynów w obszarze Pogórze Przemyskie PLB 180001

Gatunek rzeczywisty	2017	2026
	Pow. (ha)	Pow. (ha)
BK	292,77	469,93
DB	1,64	4,5
JD	474,23	603,93
JW.	1,36	1,87
OI	1,82	2,97
SO	52,39	148,32
BRZ		1,48
GB		0,28
MD		13,44
ŚW		1,92
Suma	824,21	1248,64

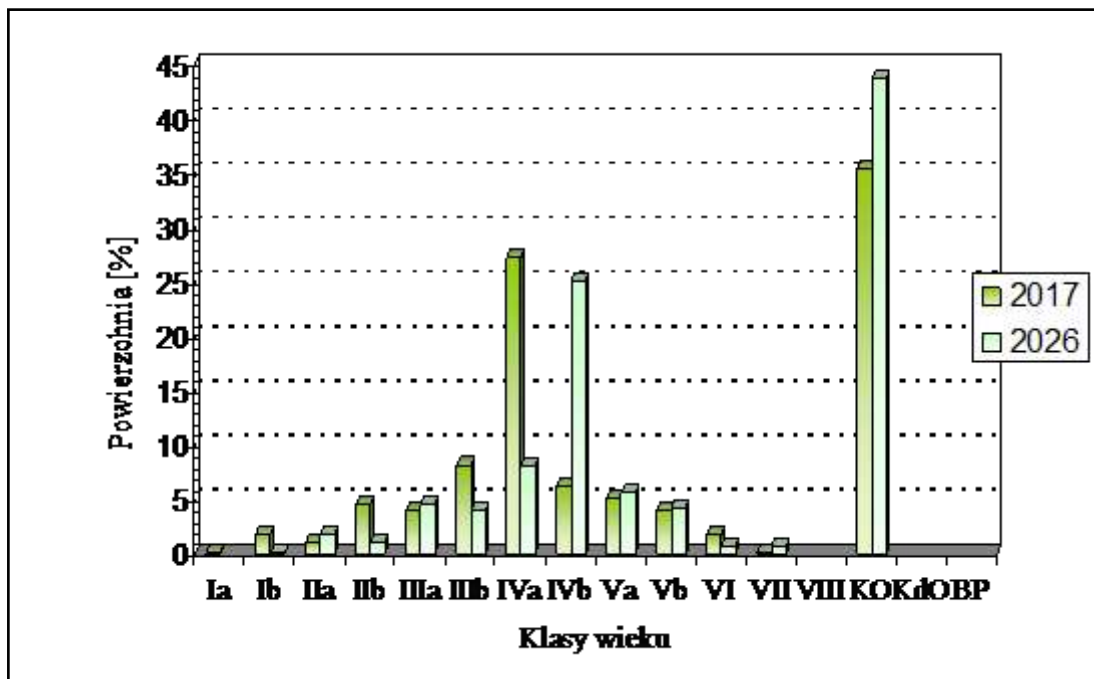
Zabiegi rębne zaplanowano na 43,5% powierzchni tego Obszaru na terenie Nadleśnictwa. Zastosowano rębnię stopniową udoskonaloną, która nie wpłynie

znacząco negatywnie na to siedlisko przyrodnicze, a nawet wpłynie pozytywnie na zróżnicowanie struktury tych drzewostanów.

Zabiegów gospodarczych nie projektowano na powierzchni 184,62 ha, co stanowi 3,65% powierzchni Obszaru na gruntach Nadleśnictwa. Na pozostałej powierzchni planuje się cięcia pielęgnacyjne, które nie mają wielkiego wpływu na strukturę drzewostanów, a ich oddziaływanie na siedlisko można uznać za pozytywne.

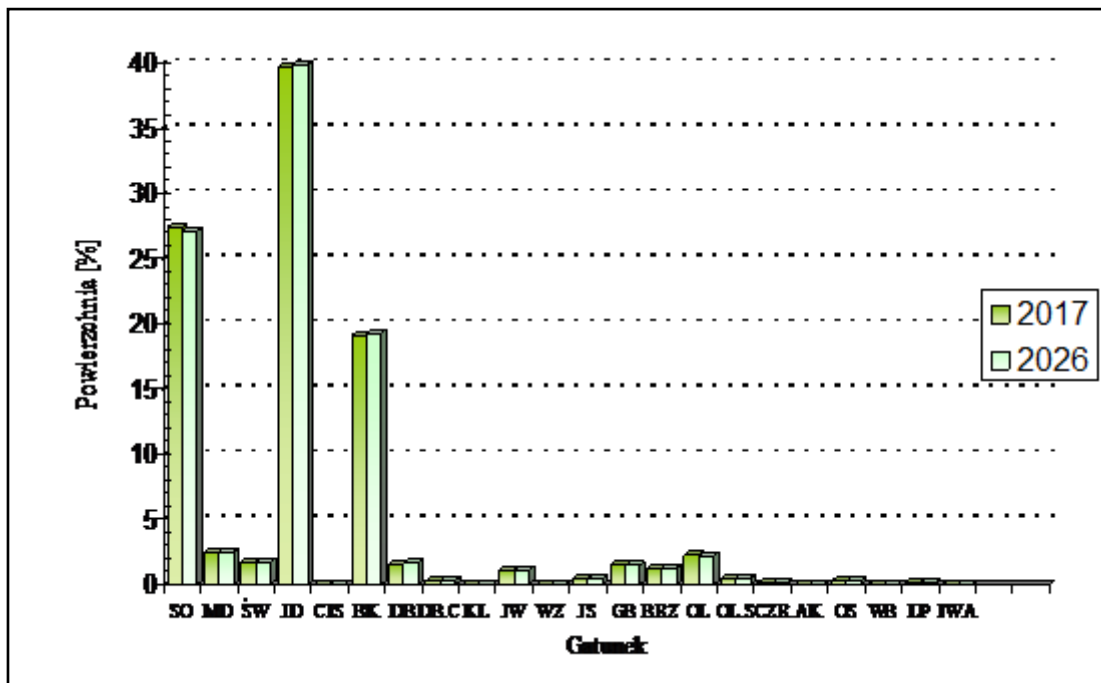
Udział powierzchniowy

Powierzchniowe zmiany klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w obszarze Pogórze Przemyskie na terenie Nadleśnictwie Dynów w okresie obowiązywania Planu.

Skład gatunkowy

Powierzchniowy udział gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Dynów
w obszarze Pogórze Przemyskie.

W wyniku wykonania zabiegów gospodarczych zgodnie z *Planem* nastąpi naturalne starzenie się drzewostanów i ich przechodzenie do wyższych klas wieku. Powierzchnia klasy odnowienia zwiększy się o ponad 10%. Zmiany te będą efektem planowania rębni złożonych w ciągu przyszłego 10-lecia.

Głównym gatunkiem na tym obszarze jest jodła. Obecnie zajmuje 39,66% powierzchni. Na koniec okresu powierzchniowe udziały gatunków rzeczywistych jedynie w bardzo niewielkim stopniu ulegną zmianom.

3.1.7. FORMY OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCE W NADLEŚNICTWIE DYNÓW

Obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody scharakteryzowano poniżej.

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa		W granicach zasięgu terytorialnego (poza gruntami Nadleśnictwa)		Razem	
	liczba [szt.]	pow. [ha]	liczba [szt.]	pow. [ha]	liczba [szt.]	pow. [ha]
<i>Istniejące formy ochrony przyrody</i>						
Parki krajobrazowe	1	5030,62	1	7863,03	2	12893,65
Obszar chronionego krajobrazu	2	5591,98	2	5883,06	2	11475,04
Obszary ptasie Natura 2000	1	5052,05	1	7843,98	1	12896,03
Obszary siedliskowe Natura 2000	1	0,92	1	376,00	1	376,92
Pomniki przyrody	-	-	22	-	22	-
Użytek ekologiczny	1	0,42	-	-	1	0,42
Chronione gatunki zwierząt	191	-	-	-	191	-
Chronione gatunki roślin	35	-	-	-	35	-
<i>Proponowane formy ochrony przyrody</i>						
Proponowany rezerwat przyrody	1	12,71	0	0	1	12,71

Proponowany rezerwat przyrody „Jabłonica Ruska”

W 2013 roku Nadleśnictwo Dynów wystąpiło do RDOŚ w Rzeszowie z wnioskiem o objęcie formą rezerwatową gruntów Skarbu Państwa położonych w miejscowości Jabłonica Ruska, teren leśnictwa Jabłonica oddz. 299 l,o,p,r,m,n (działki ewidencyjne nr: 105, 101/2, 113/2, 120/10, 118/4).

Propozycja rezerwatu o powierzchni 12,71 ha obejmuje zbiorowiska leśne z wartościowym starodrzewem, z którego znaczna część drzew osiągnęło rozmiary pomnikowe.

Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego

Podstawa prawna:

Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego utworzony został w 1991 r. na mocy Rozporządzenia Wojewody Przemyskiego Nr 11 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie wprowadzenia ochrony terenów posiadających walory krajobrazowe przed ich niszczeniem bądź utratą tych walorów (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego Nr 17, poz. 100). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest uchwała Nr XXXIX/792/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego.

Jego całkowita powierzchnia wynosi 60 561 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dynów leży 12893,65 ha, a 5030,62 stanowią grunty pod zarządem Nadleśnictwa.

Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzono na mocy Rozporządzenia Wojewody Krośnieńskiego Nr 10 z dnia 2 lipca 1998 roku (Dz. Urz. Województwa Krośnieńskiego Nr 17/98 poz. 223). Prawie w całości położony jest w Beskidach Wschodnich, jedynie północno-zachodni fragment leży na Pogórzu Dynowskim. Administracyjnie WOCHK znajduje się na terenie gmin: Baligród, Brzozów, Czarna, Dydnia, Komańcza, Lesko, Lutowiska, Olszanica, Nozdrzec, Sanok, Solina, Zagórz, Ustrzyki Dolne.

Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 99911 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dynów leży 5736,65 ha, a 3445,64 ha stanowią grunty Nadleśnictwa.

Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Podstawa prawna ustanowienia: Rozporządzenie Nr 24 Wojewody Przemyskiego z dnia 5 czerwca 1998 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa przemyskiego (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego Nr 10, poz. 112), zm. Rozporządzeniem Nr 65 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawie Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 94, poz. 1585, zm. Nr 149, poz. 2435, oraz Nr 107, poz. 1965 z dnia 20.11.2010 r). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest uchwała Nr XLVIII/999/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 48 475 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dynów leży 5738,39 ha, a 2146,34 ha stanowią grunty Nadleśnictwa.

Obszar Natura 2000

Teren Nadleśnictwa Dynów położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) „**Pogórze Przemyskie**” kod **PLB180001**. W zasięgu jego działania położony się również fragment projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „**Rzeka San**” kod **PLH180007**.

Nadleśnictwo Dynów wchodzi w zasięg obszaru Natura 2000 **Pogórze Przemyskie PLB180001**. Został wyznaczony (wśród innych obszarów tego typu) Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 25, poz.133), zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 5 września 2007 roku (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) oraz z dnia 21 lipca 2004 roku. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Obejmuje on powierzchnię 65366,31 ha w województwie podkarpackim na terenie gmin: Ustrzyki Dolne, Rokietnica, Roźwienica, Bircza, Dubiecko, Fredropol, Krasieczyn, Krzywca Przemysł – gmina wiejska, Żurawica, Dynów – gmina wiejska i Dynów – gmina miejska.

Obszar został powołany w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków oraz ich siedlisk w niepogorszonym stanie.

Z danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych, opracowanym w maju 2002 r. (zaktualizowanym w kwietniu 2014 r.) wynika, że występuje tu co najmniej 29 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Przedmiotem ochrony są gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, wyszczególnione w Standardowym Formularzu Danych z kategorią A, B lub C.

Zestawienie gatunków ptaków będącymi przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Lp.	KOD	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1.	A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek
2.	A030	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny
3.	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały
4.	A072	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad zwyczajny
5.	A089	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy
6.	A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	Orzeł przedni
7.	A104	<i>Bonasa banasia</i>	Jarząbek zwyczajny
8.	A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz
9.	A127	<i>Grus grus</i>	Żuraw
10.	A215	<i>Bubo bubo</i>	Puchacz zwyczajny
11.	A217	<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka zwyczajna
12.	A220	<i>Strix uralensis</i>	Puszczyk uralski
13.	A223	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka zwyczajna
14.	A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek zwyczajny
15.	A234	<i>Picus canus</i>	Dzięcioł zielonosiwy
16.	A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Dzięcioł białogrzbiety
17.	A241	<i>Picoides tridactylus</i>	Dzięcioł trójpalczasty
18.	A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka
19.	A320	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała
20.	A321	<i>Ficedula albicollis</i>	Muchołówka białoszyja
21.	A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek

Zgodnie z art. 32 pkt 4 Ustawy o ochronie przyrody, na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Rzeka San” - (kod PLH 180007)

- o powierzchni 1374,80 ha, obejmuje odcinek środkowego Sanu położony pomiędzy Sanokiem i Jarosławiem. W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa zajmuje 376,92 ha. Jest to wartościowy przyrodniczo odcinek dużej podgórskiej rzeki o naturalnych brzegach i słabo przekształconym korycie.

Spośród gatunków wymienionych w standardowym formularzu danych (stan na 10.2013) przedmiotem ochrony w SOO "Rzeka San" PLH 180007 jest 7 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (tabela poniżej).

Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 "Rzeka San" PLH 180007.

Lp.	KOD	Nazwa łacińska	Nazwa polska
RYBY			
1	1130	<i>Aspius aspius</i>	Boleń pospolity
2	1124	<i>Gobio allbipinnatus</i>	Kiełb białopłetwy
3	1196	<i>Lampetra planeri</i>	Minóg strumieniowy
4	1163	<i>Cottus gobio</i>	Głowacz białopłetwy
5	2511	<i>Gobio kessleri</i>	Kiełb kesslera
6	5094	<i>Barbus peloponnesius</i>	Brzanka
BEZKRĘGOWCE			
7	1032	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa

Pomniki przyrody

Aktualnie pomniki przyrody żywej występują jedynie w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa.

Użytki ekologiczne

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Dynów znajduje się 1 użytek ekologiczny w oddz. 178Ak (nr. działki ewid. 93) o powierzchni 0,42 ha który został przyjęty w 2015 r. z Nadleśnictwa Bircza. Użytek ten wchodzi w skład Zespołu użytków ekologicznych Brzeżawa powołanego Rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego z dnia 18 listopada 2002 r. Użytek ekologiczny o którym mowa został utworzony dla zachowania unikatowych płatów nie użytkowanej roślinności. Jest to wilgotna łąka porośnięta na 30% powierzchni przez krzewiaste i pojedyncze drzewiaste wierzby (40-letnie, w cz. C wydz.).

Ochrona gatunkowa zwierząt, roślin i grzybów.

Ochronę gatunkową określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) oraz rozporządzenia określające chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt oraz sposoby ich ochrony i zasady pozyskiwania:

- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183).

Na terenie Nadleśnictwa zanotowano 35 gatunków chronionych roślin, w tym 7 objętych ochroną ścisłą, 28 – ochroną częściową.

Na terenie Nadleśnictwa Dynów i w jego zasięgu stwierdzono występowanie wielu gatunków zwierząt chronionych, w tym:

- 18 gatunków owadów;
- 10 gatunków płazów;
- 5 gatunków gadów,
- 9 gatunków ryb;
- 129 gatunków ptaków,
- 20 gatunki ssaków.

Gatunki ptaków – ochrona strefowa:

Obecnie na terenie Nadleśnictwa Dynów utworzona jest 1 strefa ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania dla orlika krzykliwego. Strefa na terenie leśnictwa Wybrzeże powołana została decyzją Dyrektora Regionalnego Ochrony Środowiska w Rzeszowie Nr WPN.6442.46.2015.AKw-1 z dnia 11 września 2015 r.

W strefie całorocznej w PUL nie planowano żadnych zabiegów.

3.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Plan urządzenia lasu nie zawiera działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Żadne z działań wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r., w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych warunków związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko nie jest wpisane w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów.

3.3. OKREŚLENIE OBSZARÓW POTENCJALNEJ KOLIZJI MIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A GOSPODARKĄ LEŚNĄ

Potencjalne miejsca lub obszary gdzie może nastąpić istotna kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody to:

- zaplanowanie użytkowania w miejscach, gdzie znajdują się stanowiska gatunków zwierząt lub roślin, bez podania sposobów ochrony stanowiska lub siedliska gatunku podczas zabiegów,
- zaplanowanie użytkowania w sposób zmieniający właściwą dla danego gatunku strukturę wiekową i gatunkową drzewostanów,
- zamieszczenie w *Planie* zapisów (bądź brak takich zapisów) uszczegóławiających sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w miejscach szczególnie istotnych dla danego gatunku.

Oddziaływanie *Planu* na pozostałe elementy środowiska przyrodniczego jest również rozpatrywane pod kątem:

- zakresu korelacji przyjętych składów gatunkowych upraw i gospodarczych typów drzewostanów z naturalnymi składami drzewostanów ramach siedlisk przyrodniczych z załącznika I DS,
- wpływu zaplanowanych zabiegów na populacje rzadkich i chronionych gatunków ptaków, roślin i zwierząt, zwłaszcza gatunków z załącznika I DP lub załącznika II DS,
- wpływu zapisów *Planu* na pozostałe elementy środowiska przyrodniczego.

3.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI *PLANU*

Do problemów ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk w postaci programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska,
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków, zwłaszcza wymagających ochrony strefowej,
- brak kompletnej wiedzy na temat możliwości przemieszczania się saproksylobiontów, co utrudnia planowanie rozmieszczenia kęp drzew do naturalnego rozkładu,
- konieczność uwzględniania wymagań wszystkich gatunków (celów ochrony), które mogą się wzajemnie wykluczać,
- próby dochodzenie do niektórych parametrów drzewostanów w przeciągu krótkiego okresu czasu,

- brak podstaw prawnych i wytycznych określających jednoznacznie postępowanie w sferze proponowanego rezerwatu "Jabłonica Ruska",
- brak planu ochrony dla obszaru Natura 2000 "Pogórze Przemyskie" PLB 180001.

3.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI *PLANU*

Planowanie gospodarki leśnej jest wymogiem ustawowym. Tak, więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji. W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji *Planu*, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie brak jego realizacji. Można jedynie zaznaczyć, że byłyby to zarówno skutki społeczne jak również ekonomiczne i przyrodnicze.

Ponadto brak realizacji *PUL* spowoduje bez wątpienia opóźnienie zakładanej przebudowy przekształconych ekosystemów leśnych w kierunku uzgodnienia ich składów gatunkowych z warunkami siedliskowymi metodami gospodarki leśnej (np. zaniechanie przebudowy drzewostanów na gruntach porolnych), co stanowi naruszenie ustawowego wymogu przebudowy drzewostanów nie zapewniających osiągnięcia celów gospodarki leśnej zawartych w *PUL* (art. 13 ustawy o lasach). Zaniechanie realizacji ustaleń *PUL* może przyczynić się ponadto np. do spontanicznego rozwoju roślinności, na niektórych siedliskach przyrodniczych.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należy przede wszystkim istotne ograniczenie rynku pracy. Dotknęłoby ono zarówno kadr zatrudnionych w nadleśnictwach jak i pracowników firm zajmujących się pozyskaniem drewna, przetwórstwem i zbytem. W słabo zaludnionym terenie, gdzie praca w lesie często jest ważnym, a niejednokrotnie jedynym źródłem dochodu, pozbawiłoby mieszkających tam ludzi możliwości zarobkowania. Z kolei do ekonomicznych skutków braku realizacji *Planu*, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, zaliczyć wypada straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest duży.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* należy wspomnieć o konieczności jak najszerzego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna, spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce np.: materiały sztuczne, plastyki, metale wykorzystywane w meblarstwie, czy węgiel kamienny przeznaczony do domowych kotłowni. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie ze sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza emitowanych podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest także ograniczenie możliwości ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. W przypadku, kiedy przekształcenia środowiska przyrodniczego wskutek urbanizacji i postępującej

antropopresji są tak znaczne jak to ma miejsce obecnie i kurczy się areał siedlisk dostępnych dla wielu gatunków, aktywne kształtowanie przestrzeni zdanej do bytowania niejednokrotnie jest kluczem do ich ochrony. Przy odpowiednio nakreślonych celach działań ochronnych i właściwym zdefiniowaniu zasad prowadzenia zabiegów, gospodarka leśna nie tylko nie musi szkodzić, ale wręcz wspomagać działania ochronne. Bez planowych działań, obliczonych na dziesięciolecia, trudne byłoby osiągnięcie zadania, które w wyłączonym z ingerencji ekosystemie potrwałoby setki lat.

Zapisy w ustawie o ochronie przyrody, które wyłączają LP z odszkodowań za straty wynikające z bytowania zwierząt chronionych, przerzucają na nadleśnictwo cały ciężar, jaki trzeba ponieść, aby zachować niektóre gatunki.

4. OCENA WPLYWU PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

4.1. ODDZIAŁYWANIE *PLANU* NA ŚRODOWISKO

Plan nie jest typowym „planem wyznaczającym ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Nie stwierdzono, aby jakiegokolwiek zapisy i wskazania zamieszczone w *Planie*, wpływały znacząco negatywnie na całość środowiska przyrodniczego w zasięgu Nadleśnictwa. Jednak prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o *Plan*, a więc ingerencja w ekosystemy, może zawierać pewne elementy niekorzystnie oddziałujące na pewne elementy środowiska przyrodniczego. Wobec tego poniżej scharakteryzowano, stosownie do stanu prawa krajowego, międzynarodowych konwencji i dyrektyw obowiązujących na obszarze Unii, a także do zawartości i stopnia szczegółowości *Planu*, poszczególne komponenty środowiska oraz ocenę wpływu *Planu* na te elementy.

4.1.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej (przyjętą 5 czerwca 1992 r., ratyfikowaną przez Polskę 18 stycznia 1996 r.), różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Można ją rozpatrywać na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i krajobrazowym, i na tych trzech poziomach winna być chroniona, do czego zobowiązują wspomniane wcześniej akty prawa krajowego i międzynarodowego.

Zapisy Planu Urzędnictwa Lasu dla Nadleśnictwa Dynów nie wpływają negatywnie na żadną z tych różnorodności.

Sposób zagospodarowania lasów podgórskich, preferowanie odnowień naturalnych, duża stosunkowo ilość drzewostanów, gdzie jest utrudniona gospodarka wpływają pozytywnie na zachowanie środowiska w stanie zbliżonym do naturalnego.

Jedynie duża ilość drzewostanów sosnowych na gruntach porolnych może budzić pewne obawy. Jednak *Plan* dla Nadleśnictwa jest ukierunkowany na takie drzewostany i w dalszej perspektywie doprowadzi do ich przebudowy na drzewostany o złożonej budowie i zgodne z siedliskiem.

Pewnym mankamentem ochrony genowej w formie drzewostanów nasiennych był fakt, że o kryteriach wyboru drzewostanów decydowała przede wszystkim wysoka jakość techniczna surowca drzewnego (Zawadzka 2002). Nie umiemy obecnie przewidzieć, jakie genotypy są najlepsze ze względu na trwałość gatunku i możliwości zmian warunków zewnętrznych. Mankament ten niwelowany jest przez bardzo dużą liczbę odnowień naturalnych, które przekazują wszelkie możliwe genotypy do następnych pokoleń lasu.

Różnorodność gatunkową gwarantuje na tym obszarze duża żyzność siedlisk oraz wielkość i łączność kompleksów leśnych. Sprawia to, że nawet duże ssaki chronione takie jak wilk, znajdują tu dogodne warunki do bytowania. Żyzność siedlisk wpływa na dużą liczbę gatunków tu występujących oraz szybkie i samoistne tworzenie się stref przejściowych – ekotonów. Niebezpieczeństwem dla różnorodności gatunkowej może być łatwość w odnawianiu naturalnym buka oraz problemy z odnowieniami naturalnymi jodły, co mogłoby prowadzić w dalekiej perspektywie do tworzenia monokultur bukowych.

Typy drzewostanów (TD) przyjmowane w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dynów zakładają wprowadzanie składów mieszanych. Były one przyjęte podczas KZP na podstawie „Zasad hodowli lasu” z uwzględnieniem sugestii zawartych w dokumentacjach siedliskowych oraz uznanych publikacjach z zakresu fitosocjologii (np. J.M. Matuszkiewicz: „Zespoły leśne Polski” [PWN, Warszawa 2007]; „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”, [Monografie PAN, Warszawa 2007]).

Odpowiednio dobrane typy drzewostanów uwzględniają naturalny, właściwy dla danego siedliska skład drzewostanu, co eliminuje potencjalny negatywny wpływ gospodarki leśnej związany z uproszczeniem lub przekształceniem struktury gatunkowej fitocenozy leśnych.

Różnorodność ekosystemów leśnych w planie urządzenia lasu chroni się przez wyłączenia z produkcji leśnej wszelkich lasów łągowych, bagien i oczek wodnych. Nie przeznaczają się do zalesienia enklaw i polan śródleśnych. A bytowanie dużych kopytnych przyczyni się do utrzymania takiego stanu.

Przebudowa drzewostanów, oparta na podstawach ekologicznych i zasadach nowoczesnej gospodarki leśnej, służy zarówno poprawie kondycji lasów jak zwiększeniu różnorodności ekosystemowej, a więc ma charakter pozytywny. Jednak z uwagi na czas, którego ów zabieg wymaga, korzystne efekty tego rodzaju działań będą widoczne w perspektywie średnio- i długoterminowej.

4.1.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Plan urządzenia lasu nie ma wpływu negatywnego na ludzi. Jedyne jego realizacja w terenie może wpływać na jednostki znajdujące się w bezpośredniej bliskości. Ścinka drzew zawsze była obarczona niebezpieczeństwem, ale odpowiednie stosowanie się do przepisów BHP minimalizuje te zagrożenia.

Z tych też względów zapisy owe, zarówno w krótkim jak i w długim okresie czasu, **stanowią o dodatnim wpływie** założeń *Planu* na ten element.

4.1.3. ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY I ZWIERZĘTA, W SZCZEGÓLNOŚCI NA GATUNKI CHRONIONE ORAZ SIEDLISKA PRZYRODNICZE POZA NATURĄ 2000

Pierwszą grupą gatunków, dla których wykonano szczegółowe analizy wpływu realizacji *Planu* są gatunki z załącznika II DS lub załącznika I DP, które nie są przedmiotami ochrony dla obszarów Natura 2000 występujących na terenie nadleśnictwa.

Pozostałe gatunki chronione, pospolite na terenie nadleśnictwa, które ujęto łącznie w grupach o podobnych wymaganiach ekologicznych.

W *POP* wszystkie te gatunki są przeanalizowane w rozdziale 4.5.4.8.

Tabele w tym rozdziale są opracowane na podstawie „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu”, załącznik nr 2-4. Tabele z tych załączników rozbito na dwa rodzaje tabel:

- 1) tabela z ogólnymi uwagami o siedlisku gatunku, ich stanie,
- 2) tabela z oceną wpływu planowanych czynności na przedmioty ochrony, ewentualnym negatywnym oddziaływaniu oraz działaniami ograniczającymi negatywne oddziaływanie.

Podczas wykonywania prac gospodarczych związanych z realizacją *Planu* przestrzega się obowiązujące przepisy prawa, wewnętrzne zarządzenia oraz instrukcje stosowane w LP.

Ogranicza to w wystarczającym stopniu negatywne oddziaływanie działań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej na siedliska przyrodnicze, gatunki chronione oraz ich siedliska.

Aspekt ten uwzględniono podczas wykonywania poniższych ocen eksperckich.

Ogólna charakterystyka gatunków.

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
1	2	3
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów		
1	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Oddz.: 125b,f,p Ogólna powierzchnia 0,25 ha
2	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Oddz.: 12d, 14b, 18f,g, 111b,c, 117d, 125a,c,d,g,i,r,s, 129a, 137b,f,g, 149a,b,d,i,n,s,177Ai,j,l, 208m, 211i,j, 214h,i, 231c,f,h,j,k, 273c Ogólna powierzchnia 23,32 ha
3	9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo luzuloides -Fagetum</i>)	Ze względu na wielkość tej grupy zrezygnowano z jej listowania, lokalizację przedstawiono na „Mapie obszarów chronionych i funkcji lasu” oraz w opisach taksacyjnych. Ogólna powierzchnia 243,32 ha
4	9130 żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Ze względu na wielkość tej grupy zrezygnowano z jej listowania, lokalizację przedstawiono na „Mapie obszarów chronionych i funkcji lasu” oraz w opisach taksacyjnych. Ogólna powierzchnia 4 623,74 ha
5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	Ze względu na wielkość tej grupy zrezygnowano z jej listowania, lokalizację przedstawiono na „Mapie obszarów chronionych i funkcji lasu” oraz w opisach taksacyjnych. Ogólna powierzchnia 422,87ha

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
6	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) – łągi i olszyny górskie	Oddz.: 80d,81c, 82d, 94d,h, 95b,c, 99a,d,f,h,i, 101c, 102j, 103g,h,i, 104a,b, 158g, 165a, 217a, 264f, 265f, 268h, 269f, 271b, 273b,f, 292Ag,l Ogólna powierzchnia 39,87 ha
7	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Oddz.: 3a, 267c, 290g Ogólna powierzchnia 7,97 ha
Gatunki zwierząt z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów.		
8	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Teren leśnictwa Żohatyn (jeden osobnik) Teren leśnictwa Borownica, Piątkowa (widywane ślady bytowania)
9	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Teren leśnictwa Żohatyn (jeden osobnik); Teren leśnictwa Borownica widywane ślady bytowania; Leśnictwo Piątkowa, oddz. 132,131 (sporadycznie widywane tropy);
10	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Leśnictwo Ulucz, oddz. 273b, 247b; Leśnictwo Dylągowa, oddz. 96c (ślady bytowania na całym odcinku potoku Krupin (żeremia i tamy); oddz. 80d; Leśnictwo Żohatyn, oddz.: 149x, 157h, 159d, 161f,g 162c,d, 163b,d, 164c, 165a,c, 166a, Leśnictwo Dąbrówka 111f, Leśnictwo Borownica, oddz. 179b, 181c; – potok Borownica (tamy, żeremia)
11	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Miejsce bytowania rzeka San, widywane przy stawach w oddziale 232d (Leśnictwo Siedliska)

Ocena wpływu planu na środowisko i obszary Natura 2000

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
12	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Inwent 2007, Ankiety służby leśnej 2015 r. Powszechnie na terenie nadleśnictwa (zbiorniki i oczka wodne, bagna, kałuże, miejsca wilgotne).
13	2001 Traszka karpacka <i>Lissotriton</i> <i>montandoni</i> (<i>Triturus montandoni</i>)	Liczne stanowiska na terenie całego nadleśnictwa (zbiorniki i oczka wodne, bagna, kałuże, miejsca wilgotne).
14	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Oddz.: 69g, 70d, 111a,f
15	1086 Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinnus</i>	Oddz.: 69k, 70d
16	4030 Szłaczkoń szafraniec <i>Colias myrmidone</i>	Oddz.: 1a
17	1078 Krasopani hera <i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Oddz. 69n
18	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Oddz.58b odnalezione szczątki 1 owada. Gatunek ten występuje poza gruntami Nadleśnictwa. . (Lipa obok dworca autobusowego i kolejowego w Dynowie).

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
<p>Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony, które nie spełniają kryterium 0,5% lęgowej populacji krajowej gatunku w obszarze Natura 2000 Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów.</p>		
19	<p>A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i></p>	<p>Wg projektu PZO Pogórze Przemyskie – 2012 r. Gatunek występujący w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.</p>
20	<p>A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i></p>	<p>Gatunek gniazduje zwykle w obrębie zabudowań lub w ich sąsiedztwie natomiast żeruje zwykle poza osadami. Podstawowymi żerowiskami są łąki, pastwiska, wody płynące lub stojące oraz pola orne. Wg projektu PZO Pogórze Przemyskie Występuje w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa</p>
21	<p>A 127 Żuraw <i>Grus grus</i></p>	<p>Gatunek związany z rozległymi bagnami, torfowiskami, występuje również nad jeziorami i starorzeczami. Nie potwierdzono lokalizacji. Obecny tylko na przelotach.</p>
22	<p>A 223 Włochatka zwyczajna <i>Aegolius funereus</i></p>	<p>Gatunek związany z lasami iglastymi, szczególnie ze świerkiem i jodłą. W litych świerczynach istotna jest obecność kęp lub pojedynczych buków. Ważnym elementem w wyborze siedliska jest obecność rozległych terenów otwartych w postaci zrębów, wiatrołomów, bagien. Gatunek występujący w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa</p>

Ocena wpływu planu na środowisko i obszary Natura 2000

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
23	<p>A 022 Bączek zwyczajny <i>Ixobrychus minutus</i></p>	<p>Gatunek bytuje na rozległych, ale też mniejszych, trzcinowiskach okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów. Gatunek występujący w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa</p>
<p>Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów.</p>		
24	<p>A084 Błotniak łąkowy <i>Cirrus pygargus</i> A073 Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074 Kania czarna <i>Milvus migrans</i> A027 Czapla biała <i>Egretta alba</i> A028 Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i></p>	<p>W zasięgu Nadleśnictwa, gatunki zalatujące lub obserwowane w trakcie przelotów.</p>
25	<p>A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i></p>	<p>Gatunek związany z dojrzałymi lasami liściastymi i mieszanymi, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. W obrębie trwale zajmowanego terytorium wymaga fragmentów starodrzewów w wieku co najmniej 100 lat. Gatunek obserwowany na terenie Nadleśnictwa, Wg. „Monitoring rzadkich dzięciołów BULiGL o/Przemysł, 2016 r.” na powierzchni monitoringowej nr 17 (leśnictwo Żohatyn), stwierdzono 1 terytorium lęgowe.</p>

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
26	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Gatunek związany z dojrzałymi lasami liściastymi i mieszanymi, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. W obrębie trwale zajmowanego terytorium wymaga fragmentów starodrzewów w wieku co najmniej 100 lat. Gatunek obserwowany na terenie Nadleśnictwa, jednak brak szczegółowych danych o rozmieszczeniu.
27	A429 Dzięcioł białoszyi <i>Dendrocopos syriacus</i>	W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa. Brak dokładnej lokalizacji. Gatunek preferujący siedliska antropogeniczne, m.in. sady owocowe, zadrzewienia śródpolne oraz parki i cmentarze.
28	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Gatunek zasiedlający rozległe kompleksy leśne z polanami i zrębami. Unika lasów zwartych. Gatunek obserwowany na terenie Nadleśnictwa, jednak brak szczegółowych danych o rozmieszczeniu.
Pozostałe ptaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa		
29	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem leśnym (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)</u>	Lasy. Teren Nadleśnictwa
30	<u>Gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)</u>	Tereny otwarte, poza lasami. Teren Nadleśnictwa
31	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem wodnym (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)</u>	Rzeki, potoki i ich obrzeża. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
Owady niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa		
32	<u>MOTYLE</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)	Tereny otwarte, poza lasami. Teren Nadleśnictwa
33	<u>CHRZASZCZE</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)	Teren Nadleśnictwa
Płazy niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.		
34	<u>PLĄZY</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)	Gatunki żyjące w środowisku leśnym, wilgotnym i podmokłym, blisko zbiorników wodnych. Teren Nadleśnictwa
Gady niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.		
35	<u>Gady</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)	Teren Nadleśnictwa
Ssaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.		
36	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem leśnym:</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.9.2)	Teren Nadleśnictwa
37	<u>Gatunki ssaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.9.2)	Teren Nadleśnictwa

Lp	Nazwa i kod gatunku chronionego	Ogólne uwagi o siedlisku.
38	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem wodnym</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.9.2)	Teren Nadleśnictwa
Rośliny i grzyby niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.		
39	<u>Gatunki roślin i grzybów związanych ze środowiskiem leśnym.</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.1)	Teren Nadleśnictwa
40	<u>Gatunki roślin związane z terenami otwartymi</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.1)	Teren Nadleśnictwa
41	<u>Gatunki roślin związane z terenami zabagnionymi</u> (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.1)	Teren Nadleśnictwa

Oddziaływanie na siedlisko lub gatunek chroniony

L.p.	Nazwa i kod gatunku lub siedliska chronionego	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ²⁾ na zachowanie stanu ochrony					Uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnia stopniowa udoskonalona	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów.									
1	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak	Brak

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
3	9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo luzuloides - Fagetum</i>)	1	brak	0	0	0	brak	1. Nieodpowiednia częstotliwość i intensywność cięć powodująca nadmierne naświetlenie lub zacinienie, co może skutkować zmianą charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej runa. 2. Kształtowanie niewłaściwego dla siedliska składu gatunkowego d-stanu.	Ad 1) W <i>PUL</i> zaprojektowano optymalną częstotliwość i intensywność cięć pielęgnacyjnych oraz rębnych, w zależności od fazy rozwojowej drzewostanu, zagęszczenia, stanu pokrywy gleby i stanu młodego pokolenia. Ad 2, 3) Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Ad 4, 5) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									<p>Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planie urzadzania lasu wiek rębności. (powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów) (Zarządzenie 28/2014 z późn. zm.).</p> <p>Ad 6) W PUL zaprojektowano stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVd) z długim i bardzo długim okresem odnowienia (40-50 lat), co gwarantuje zachowanie odpowiedniego dla tego siedliska składu gatunkowego, struktury wiekowej oraz przestrzennej.</p> <p>Ad 7) Zastosowana rębnia stwarza optymalne warunki do powstawania i rozwoju odnowień naturalnych o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska.</p> <p>Ad 8) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami.</p> <p>Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych. Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleń gruntów nie zalesionych. Nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	9130 żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	1 2 3	brak brak brak	+3 0 0	0 0 0	0 0 +1	brak brak brak	<p>1. Nieodpowiednia częstotliwość i intensywność cięć powodująca nadmierne nasświetlenie lub zacinienie, co może skutkować zmianą charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej runa.</p> <p>2. Kształtowanie niewłaściwego dla siedliska składu gatunkowego d-stanu.</p> <p>3. Wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie.</p> <p>4. Nieodpowiedni dla siedliska stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania.</p> <p>5. Usuwanie w trakcie cięć drzew biocenotycznych.</p> <p>6. Kształtowanie niewłaściwej dla siedliska struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu.</p> <p>7. Preferowanie odnowień sztucznych.</p>	<p>Ad 1) W PUL zaprojektowano optymalną częstotliwość i intensywność cięć pielęgnacyjnych oraz rębnych, w zależności od fazy rozwojowej drzewostanu, zagęszczenia, stanu pokrywy gleby i stanu młodego pokolenia.</p> <p>Ad 2, 3) Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								8. Uszkodzenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna.	<p>W PUL zaprojektowano stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVd) z długim i bardzo długim okresem odnowienia (40-50 lat), co gwarantuje zachowanie odpowiedniego dla tego siedliska składu gatunkowego, struktury wiekowej oraz przestrzennej.</p> <p>Ad 7) Zastosowana rębnia stwarza optymalne warunki do powstawania i rozwoju odnowień naturalnych o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska.</p> <p>Ad 8) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych. Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydziałów gruntów nie zalesionych. Nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	1 2 3	brak brak brak	+1 0 0	0 0 0	+3 0 0	brak brak brak	<p>1. Zmiana warunków świetlnych (nadmierne naświetlenie w wyniku cięć) mogąca skutkować zmianą charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej runa.</p> <p>2. Zaburzenie w wyniku cięć typowego dla siedliska składu gatunkowego d-stanu.</p> <p>3. Wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie.</p> <p>4. Kształtowanie niewłaściwej dla siedliska struktury wiekowej i piętrowej drzewostanu.</p> <p>5. Preferowanie odnowień sztucznych.</p> <p>6. Uszkodzenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna.</p>	<p>Ad 1) W PUL zaprojektowano optymalną częstotliwość i intensywność cięć pielęgnacyjnych oraz rębnych, w zależności od fazy rozwojowej drzewostanu, zagęszczenia, stanu pokrywy gleby i stanu młodego pokolenia.</p> <p>Ad 2, 3) Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Zmniejszanie ilości sosny i buka w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych.</p> <p>Ad 4) W PUL zaprojektowano stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVd) z długim i bardzo długim okresem odnowienia (40-50 lat), co gwarantuje zachowanie odpowiedniego dla tego siedliska składu gatunkowego, struktury wiekowej oraz przestrzennej.</p> <p>Ad 5) Zastosowana rębnia stwarza optymalne warunki do powstawania i rozwoju odnowień naturalnych o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska</p> <p>Ad 6) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych. Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleń gruntów nie zalesionych. Nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki.</p>

Ocena wpływu planu na środowisko i obszary Natura 2000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) – łągi i olszyny górskie	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana warunków świetlnych (nadmierne naświetlenie w wyniku cięć) mogąca skutkować zmianą charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej runa. 2. Zaburzenie w wyniku cięć typowego dla siedliska składu gatunkowego d-stanu. 3. Wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie. 4. Nieodpowiedni dla siedliska stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania. 5. Zmiana naturalnego charakteru koryt cieków wodnych. 6. Kształtowanie niewłaściwej dla siedliska struktury wiekowej i piętrowej drzewostanu. 7. Preferowanie odnowień sztucznych. 	W <i>PUL</i> nie zaplanowano wskazań gospodarczych dla tego siedliska.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	<p>91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo- jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)</p>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana warunków świetlnych (nadmierne naświetlenie w wyniku cięć) mogąca skutkować zmianą charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej runa. 2. Zaburzenie w wyniku cięć typowego dla siedliska składu gatunkowego d-stanu. 3. Wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie. 4. Nieodpowiedni dla siedliska stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania. 5. Zmiana naturalnego charakteru koryt cieków wodnych. 6. Kształtowanie niewłaściwej dla siedliska struktury wiekowej i piętrowej drzewostanu. 7. Preferowanie odnowień sztucznych. 	<p>W <i>PUL</i> nie zaplanowano wskazań gospodarczych dla tego siedliska.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gatunki zwierząt z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów.									
8	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 +1	brak brak brak	Niepokojenie w rejonie miejsc rozrodu.	Gatunek obserwowany na terenie Nadleśnictwa, lecz nie stwierdzono miejsc rozrodu. W razie stwierdzenia ich w ramach corocznego monitoringu, opracowanie i wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o ustanowienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Nie podejmowanie działań gospodarczych do czasu zakończenia postępowania administracyjnego.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 +1	brak brak brak	Niepokojenie w rejonie miejsc rozrodu.	<p>Coroczna aktualizacja występowania gatunku „strefowego” na stanowisku. W przypadku nie stwierdzenia gatunku wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o zniesienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania (zgodnie z IOL) należy wystąpić o ustanowienie strefy zgodnie rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.</p> <p>Gatunek obserwowany na terenie Nadleśnictwa, lecz nie stwierdzono miejsc rozrodu. W razie stwierdzenia ich w ramach corocznego monitoringu, opracowanie i wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o ustanowienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.</p> <p>Nie podejmowanie działań gospodarczych do czasu zakończenia postępowania administracyjnego.</p> <p>Coroczna aktualizacja występowania gatunku „strefowego” na stanowisku. W przypadku nie stwierdzenia gatunku wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o zniesienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania (zgodnie z IOL) należy wystąpić o ustanowienie strefy zgodnie rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.</p>

Ocena wpływu planu na środowisko i obszary Natura 2000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	<p>1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i></p>	1	brak	0	0	0	brak	<p>Ubożenie bazy pokarmowej w wyniku prowadzonych cięć w rejonie bytowania gatunku.</p>	<p>W <i>PUL</i> nie zaplanowano wskazań gospodarczych dla lasów łęgowych.</p>
	2	brak	0	0	0	brak			
	3	brak	0	0	-1	brak			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	1	brak	0	0	0	brak	Usuwanie zadrzewień i zakrzewień nadrzecznych	<p>Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami.</p> <p>Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne.</p> <p>Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych.</p> <p>Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleni gruntów nie zalesionych (nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki).</p>
		2	brak	0	0	0	brak		
		3	brak	0	0	0	brak		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 0	brak brak brak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niszczenie w trakcie wykonywania szlaków zrywkowych małych zbiorników wodnych. 2. Zrywka potokami, prowadząca do niszczenia naturalnego charakteru potoku - runa na brzegach oraz dna potoku. 3. Usuwanie drzew martwych i zamierających. 	<p>Ad 1) Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydziałów gruntów nie zalesionych (nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki).</p> <p>Ad 2) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami.</p> <p>Ad 3) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13	<p>2001 Traszka karpacka <i>Lissotriton montandoni</i> (<i>Triturus montandoni</i>)</p>	1	brak	0	0	0	brak	<p>1. Niszczenie w trakcie wykonywania szlaków zrywkowych małych zbiorników wodnych.</p> <p>2. Zrywka potokami, prowadząca do niszczenia naturalnego charakteru potoku - runa na brzegach oraz dna potoku.</p> <p>3. Usuwanie drzew martwych i zamierających.</p>	<p>Ad 1) Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleni gruntów nie zalesionych (nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki).</p> <p>Ad 2) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami.</p> <p>Ad 3) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.</p>

Ocena wpływu planu na środowisko i obszary Natura 2000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
15	1086 Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinnus</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 -1	0 0 -1	brak brak brak	Intensywna eksploatacja lasów, usuwanie drzew martwych i zamierających.	Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego. Stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	4030 Szlaczkoń szafraniec <i>Colias myrmidone</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
17	1078 Krasopani hera <i>Callimorpha quadripunctaria</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 0	brak brak brak	Masowe niszczenie stanowisk sadzka konopiastego.	Pozostawienie miejsc występowania sadzka konopiastego ze stwierdzoną obecnością gatunku bez zabiegów (za wyjątkiem działań związanych z utrzymaniem infrastruktury drogowej).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 0	brak brak brak	Intensywna eksploatacja lasów, usuwanie drzew martwych i zamierających	<p>Kształtowanie wielogeneracyjnych drzewostanów z udziałem płatów starodrzewów, biogrup złożonych z wiekowych drzew oraz pojedynczych drzew starych dziuplastych i zamierających przez:</p> <p>Stosowanie rębni złożonych, przede wszystkim rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej z długim okresem odnowienia. Rębnia ta zapewnia warunki dla odnowienia naturalnego gatunków cienioznośnych oraz światłożądnych, sprzyjając przestrzennemu zróżnicowaniu struktury drzewostanów.</p> <p>Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów									
19	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
20.	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak	Brak
21	A 127 Żuraw <i>Grus grus</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak	Brak

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
22	A 223 Włochatka zwyczajna <i>Aegolius funereus</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 +3	brak brak brak	Zubożenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów, usuwanie zasobów martwego drewna. Eliminacja z drzewostanów drzew dziuplastych. Uproszczenie struktury drzewostanów.	Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia. Gatunek obserwowany w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. W razie stwierdzenia ich w ramach corocznego monitoringu, opracowanie i wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o ustanowienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Nie podejmowanie działań gospodarczych do czasu zakończenia postępowania administracyjnego. Coroczna aktualizacja występowania gatunku „strefowego” na stanowisku. W przypadku nie stwierdzenia gatunku wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o zniesienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania (zgodnie z IOL) należy wystąpić o ustanowienie strefy zgodnie rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
23	A 022 Bączek zwyczajny <i>Ixobrychus minutus</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak	Brak
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Dynów.									
24	A084 Błotniak łąkowy <i>Cirrus pygargus</i> A073 Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074 Kania czarna <i>Milvus migrans</i> A027 Czapla biała <i>Egretta alba</i> A028 Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak	Brak

Ocena wpływu planu na środowisko i obszary Natura 2000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 -1	0 0 -1	brak brak brak	Eliminacja z drzewostanów martwego drewna i obumierających starych drzew.	Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.
26	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 -1	0 0 -1	brak brak brak	Eliminacja z drzewostanów martwego drewna i obumierających starych drzew.	Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. . Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
27	A429 Dzięcioł białoszy <i>Dendrocopos</i> <i>syriacus</i>	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 -1	0 0 -1	brak brak brak	Brak	Brak
28	A224 Lelek kozodój <i>Caprimulgus</i> <i>europaeus</i>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak	Brak

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pozostałe ptaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa									
29	Gatunki ptaków związane ze środowiskiem leśnym (szczegółowo POP rozdz. 4.2.9.2)	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 -1	brak brak brak	Utrata miejsc gniazdowania.	<p>Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiągniętych w PUL wieku rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Sporządzanie szkiców terenowych dla wszystkich pozycji cięć przedrębnych i rębnych, na których zostały zinventaryzowane gatunki chronione.</p> <p>Ewidencjonowanie siedlisk gatunków w ramach aktualizacji SILP</p>
30	Gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi (szczegółowo POP rozdz. 4.2.9.2)	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	<p>Ad 1) Nie planowano zalesień.</p> <p>Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośno-lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
31	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem wodnym (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)</u>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Głównym zagrożeniem jest zanikanie środowisk wodnych.	<i>Plan nie formułuje zadań z tego zakresu.</i>
Owady niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa									
32	<u>MOTYLE (szczegóły POP rozdz. 4.2.9.2)</u>	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
33	<u>CHRZASZCZE</u> (szczegóły POP rozd. 4.2.9.2)	1	brak	0	0	0	brak	1. Zrywka potokami, prowadząca do niszczenia naturalnego charakteru potoku - runa na brzegach oraz dna potoku.	Ad 1) Nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (przepusty, brody, itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej. Ad 2) Nie użytkować wyznaczonych stref przypotokowych. Ad 3) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.
		2	brak	0	0	0	brak	2. Usuwanie martwych i umierających drzew w pobliżu potoków.	
		3	brak	0	0	0	brak	3. Usuwanie drzew martwych.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Płazy niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.									
34	PŁAZY (szczegóły POP rozd. 4.2.9.2)	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 0	brak brak brak	1. Niszczenie w trakcie wykonywania szlaków zrywkowych małych zbiorników wodnych. 2. Zrywka potokami, prowadząca do niszczenia naturalnego charakteru potoku - runa na brzegach oraz dna potoku. 3. Usuwanie drzew martwych i zamierających.	Ad 1) Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydziałów gruntów nie zalesionych (nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki). Ad 2) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami. Nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (przepusty, brody, itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej. Ad 3) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gady niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.									
35	Gady (szczegóły POP rozd. 4.2.9.2)	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 0	brak brak brak	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna.	Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ssaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.									
36	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem leśnym:</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.9.2)	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 -1	0 0 -1	brak brak brak	1. Nieodpowiedni dla niektórych gatunków stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania. 2. Usuwanie w trakcie cięć drzew biocenotycznych. 3. Kształtowanie niewłaściwej struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu.	Ad 1, 2 Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Ad 3) Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne. Stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia.
37	<u>Gatunki ssaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.9.2)	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
38	<p><u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem wodnym</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.9.2)</p>	1	brak	0	0	0	brak	1. Zmiana naturalnego charakteru koryt cieków wodnych 2. Nieodpowiedni dla siedliska stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania.	<p>Ad 1) Nie zmieniać charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleni gruntów nie zalesionych (nie zalesiać oraz nie prowadzić zrywki).</p> <p>Ad 2) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rośliny i grzyby niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa.									
39	Gatunki roślin i grzybów związanych ze środowiskiem leśnym. (szczegóły POP rozd. 4.2.9.1)	1	brak	0	0	0	brak	1. Niszczenie stanowisk w trakcie zrywki 2. Zmiana warunków świetlnych (nadmierne naświetlenie lub zacienienie) w wyniku cięć mogąca skutkować zanikiem gatunków. 3. Nieodpowiedni dla niektórych gatunków stan zasobów drewna martwego wynikający z użytkowania	Ad 1) Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami. Ad 2) W PUL zaprojektowano optymalną częstotliwość i intensywność cięć pielęgnacyjnych oraz rębnych, w zależności od fazy rozwojowej drzewostanu, zagęszczenia, stanu pokrywy gleby i stanu młodego pokolenia. Ad 3) Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi.
		2	brak	0	0	0	brak		
		3	brak	0	-1	-1	brak		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
40	Gatunki roślin związane z terenami otwartymi (szczegóły POP rozd. 4.2.9.1)	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	1. Zalesienia 2. Zaniechanie użytkowania.	Ad 1) Nie planowano zalesień. Ad 2) Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
41	Gatunki roślin związane z terenami zabagnionymi (szczegóły POP rozd. 4.2.9.1)	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 0 -1	brak brak brak	Głównym zagrożeniem jest zanikanie środowisk wodnych.	<i>Plan</i> nie formułuje zadań z tego zakresu.

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,
- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,
- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+), bez zmian (0), zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym)

Przy planowaniu wykonania zadań gospodarczych w przypadku gatunków chronionych zamieszczonych w tabeli powyżej należy brać zawsze pod uwagę zapisy rozporządzeń Ministra Środowiska dotyczących ochrony grzybów, roślin i zwierząt.

W tabelach przedstawiono stan ochrony gatunków na podstawie danych z monitoringu GIOŚ. Najczęściej starano się przedstawić dane z obszaru Natura 2000 Pogórze Przemyskie, w wypadku kiedy nie było przeprowadzanego monitoringu na tym terenie, dane podawano z obszarów, które najbardziej były zbliżone do niego swoimi cechami ogólnymi.

Wykaz ilości stanowisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów chronionych z uwzględnieniem wskazań gospodarczych i siedliskowych typów lasu.

Gatunek	Wskazanie gospodarcze	LMWYŻŚW	LŁWYŻ	LWYŻŚW	LWYŻW	Razem
Gatunki roślin						
Buławnik mieczolistny	TP			2		2
Cebulica dwulistna	TP			1		1
Ciemnocyca zielona	TP			1	1	2
Cis pospolity	TP				1	1
Czosnek niedźwiedzi	IVD			1		1
	TP			2		2
Gnieźnik leśny	BRAK WSK			1		1
	IVD			2		2
	TP	1		2		3
Kłokoczka południowa	BRAK WSK			3	4	7
	IVD				1	1
	TP			1		1
Kruszczyk szerokolistny	BRAK WSK			2		2
Kukułka Fuchsa	IVD			4		4
	TP			2		2
Kukułka plamista	TP			1		1
Lilia złotogłów	IVD			1		1
	TP			1		1
Obrazki alpejskie	TP			2		2
Płonnik pospolity	TP			1		1
Pióropusznik strusi	BRAK WSK		4			4
Pierwiosnek wyniosły	IVD			1		1
	TP			4		4
Podkolan biały	IVD			5		5
	TP				1	1
Podkolan zielonawy	TP			1		1
Podrzeń żebrowiec	IVD			2		2
	TP	1				1
	V	1				1

Gatunek	Wskazanie gospodarcze	LMWYŻŚW	LŁWYŻ	LWYŻŚW	LWYŻW	Razem
Pokrzyk wilcza-jagoda	IVD			1		1
Śnieżyczka przebiśnieg	IVD			2		2
	TP			3		3
Tojad mołdawski	TP			1		1
Wawrzynek wilczełyko	BRAK WSK		2	1		3
	IVD			14		14
	TP			8	1	9
	TW			1		1
Widłak goździsty	IVD			1		1
	TP	2				2
Widłak jałowcowaty	IVD			3		3
	TP	3				3
	TW			1		1
Miodownik melisowaty	TP			1		1
Gatunki zwierząt						
Bóbr	BRAK WSK		3	1	4	8
	IVD			4		4
	TP			6		6
	TW				2	2
Szlaczkoń szafraniec	TW			1		1
Czerwończyk nieparek	CP			1		1
	BRAK WSK			2	1	3
Zgniotek cynobrowy	CP			1		1
	BRAK WSK			1		1
Krasopani Hera	BRAK WSK			1		1
Wydra	CP			1		1
Łącznie		8	9	99	16	132

Analiza zabiegów zaplanowanych w odniesieniu do gatunków chronionych oraz ich siedlisk pozwala stwierdzić, że dla żadnego gatunku **nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu realizacji planu urządzenia lasu**. Na większość gatunków zapisy *Planu* wpłyną neutralnie na stan ich populacji. Dla części gatunków zapisy *Planu*, mogą w pewnych przypadkach powodować przejściowo negatywne oddziaływanie (np. dzięcioł średni), które może być zminimalizowane poprzez realizację wszystkich ustaleń programu ochrony przyrody oraz zaleceń zamieszczonych w niniejszej *Prognozie*. Właściwy stan siedliska dla niektórych gatunków ptaków wiąże się z odpowiednią ilością starodrzewi, w których ptaki te mogą zakładać gniazda. Udział starodrzewi w wyniku realizacji *Planu*, powinien wzrosnąć na terenie całego Nadleśnictwa. W połączeniu z zaleceniem pozostawiania drzew dziuplastych, martwych i obumierających, daje to możliwość domniemywać,

że ilość martwego drewna na terenie Nadleśnictwa nie zmniejszy się, a nawet wzrośnie. Jest to istotne dla wszelkich saproksylobiontów, czyli gatunków uzależnionych od martwego drewna w lesie. W wielu wypadkach stosowanie rębni stopniowej udoskonalonej z długim okresem odnowienia wpłynie łagodząco na stopień oddziaływania na gatunki procesu pobierania biomasy ze środowiska.

4.1.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Plan nie zawiera zapisów i nie planuje działań w odniesieniu do ekosystemów wodnych. Negatywny wpływ na te ekosystemy i zasoby wodne mógłby wystąpić w przypadku, gdyby realizowane na terenach leśnych zabiegi gospodarcze mogły spowodować zniekształcenie siedlisk newralgicznych dla ochrony wód.

W programie ochrony przyrody zawarto zapisy o konieczności ochrony stosunków wodnych poprzez:

- zachowanie lasów łęgowych i olsów, jako naturalnych regulatorów wilgotności oraz ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt. W drzewostanach rosnących na siedliskach łęgowych i olsów nie zaplanowano użytkowania rębego, cięcia pielęgnacyjne ograniczyć do niezbędnego minimum (stosować w przypadku występowania gatunków niezgodnych z siedliskiem);
- na siedliskach łęgowych (w tym siedliskach przyrodniczych 91E0) wokół potoków należy pozostawić nieużytkowane fragmenty lasu, poza sytuacjami masowego zamierania jesionu i konieczności usuwania zamierających i martwych drzew w celu ratowania pozostałych i niedopuszczenia do ustąpienia gatunku z siedliska. (Zarządzenie nr 28 z późn. zm.);
- nie należy prowadzić zrywki korytem potoku, zrywka w poprzek potoków może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (np.: przepusty, brody itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej (Zarządzenie nr 28 z późn. zm.);
- kontynuowanie sposobów zagospodarowania dostosowanych do potrzeb maksymalizacji funkcji lasów wodochronnych (Zasady postępowania w lasach ochronnych reguluje rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r.);
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego śródleśnych zbiorników i potoków;
- pozostawić bez ingerencji powierzchni sklasyfikowanych, jako bagna; niedopuszczanie do ich odwodnienia, zanieczyszczenia, itp.;
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np.: trzęsawiska, mszary, torfowiska, wrzosowiska, wraz z ich florą i fauną, w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej;

- dopuszczenie do samorzutnego formowania się naturalnych tam z powalonych drzew lub fragmentów kłód sprzyjających ograniczeniu erozji wodnej z wyłączeniem sytuacji mogących zagrażać bezpieczeństwu powszechnemu.

Plan nie zawiera zapisów mogących znacząco negatywnie wpływać na wody.

4.1.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Zabiegi gospodarcze zapisane w Planie nie wpłyną na pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego. Ogólnie można stwierdzić, że sumarycznie ilość masy zielonej zostanie zachowana, a nawet nieznacznie wzrośnie. Tak więc nie zostanie pogorszony bilans pobierania przez las CO₂, a co za tym idzie nie nastąpi znaczące oddziaływanie na powietrze.

Plan nie zawiera zapisów mogących znacząco negatywnie wpływać na powietrze.

4.1.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Plan nie zawiera zapisów mogących znacząco negatywnie wpływać na powierzchnię ziemi. Stosowanie rębni stopniowej udoskonalonej z długim i bardzo długim okresem odnowienia zapewnia stałą pokrywę roślinną, zabezpieczając powierzchnię ziemi przed erozją.

4.1.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

W Planie nie zaplanowano żadnych gruntów do zalesienia. Granica leśna jest już utrwalona i w trakcie obowiązywania Planu nie ulegnie zmianie. Plan nie zakłada stosowania rębni zupełnych, dzięki czemu nie dojdzie do zmiany w krajobrazie wewnątrz lasu. **Ogólnie Plan nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na krajobraz.**

4.1.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Realizacja zapisów *Planu* ma charakter lokalny. Trwale zrównoważona gospodarka leśna nie ma wpływu na klimat. Jedynie wylesienia na bardzo dużych powierzchniach w skali kraju mogą wpłynąć znacząco negatywnie na klimat. *Plan* takich zapisów nie posiada. ***Plan nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na klimat.***

4.1.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Zasobem naturalnym, na który ustalenia *Planu* mają wpływ jest drewno. Surowiec ten wykorzystywany na szeroką skalę, jest relatywnie szybko odnawialny, łatwo biodegradowalny i w związku z tym jego używanie nie przynosi szkód środowisku.

Gospodarka leśna prowadzona jest obecnie na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych i prowadzi do zapewnienia trwałości lasu. *Plan* jest dokumentem wyznaczającym ramy dla takiego postępowania gospodarczego, które ma umożliwić trwały wzrost lub co najmniej utrzymanie stanu i wielkości zasobów drzewnych.

Plan nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na zasoby naturalne.

4.1.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

Zinventaryzowane na gruntach Nadleśnictwa zabytki kultury materialnej zostały szczegółowo opisane w Programie ochrony przyrody, a ich lokalizacja wskazana na mapie. W odniesieniu do nich zalecono porządkowanie otoczenia, okresową konserwację oraz prowadzenie prac leśnych w sposób nie zagrażający ich trwałości.

Tego rodzaju zapisy właściwie zabezpieczają elementy kultury materialnej zlokalizowane na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa. Ich realizacja będzie miała charakter **zdecydowanie pozytywny**.

4.1.11. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPLYWU PLANU NA ŚRODOWISKO

Ocena wpływu polega głównie na ocenie eksperckiej, wynikającej z określenia najistotniejszych elementów przyrody i podsumowania wpływu planu na te elementy. Podsumowanie nie wynika z prostej "średniej arytmetycznej", ale jest wypadkową zarówno ważności danego elementu przyrodniczego, jak i nasileniem zabiegów gospodarczych, mających możliwy do określenia wpływ na dany element przyrodniczy.

Zbiorcze zestawienie wpływu projektu Planu na elementy środowiska przyrodniczego w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Dynów.

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska			Oddziaływanie łączne- planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebud. stopniowa	
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+2	+3	+3
2.	Ludzie	0	0	0	0
3.	Zwierzęta	+1	0	0	0
4.	Rośliny	+1	0	+/-1	0
5.	Woda	+1	0	0	0
6.	Powietrze	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	+1	0	0	0
8.	Krajobraz	0	0	0	0
9.	Klimat	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	+2	+2	+2	+2
11.	Zabytki	0	0	0	0
12.	Dobra materialne	0	0	0	0

¹ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

- + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,
- 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny,
- 1. oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2. oddziaływanie średnioterminowe,
- 3. oddziaływanie długoterminowe.

W zakresie żadnego z powyższych elementów środowiska przyrodniczego Nadleśnictwa nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania projektu Planu.

4.2. ODDZIAŁYWANIE PLANU NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE Z ZAŁĄCZNIKA I DYREKTYWY SIEDLISKOWEJ

WERYFIKACJA LEŚNYCH SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

W 2016 roku, w ramach sporządzania planu urządzania lasu, skorygowano zasięg siedlisk przyrodniczych w oparciu o materiały zebrane do zadań ochronnych w ramach pul dla obszaru Natura 2000 oraz inwentaryzację leśną, wykonaną w ramach pul dla pozostałych gruntów.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan siedliska	Powierzchnia wg projektu PUL 2017 r.	
			/ha/	/%/
nieleśne siedliska przyrodnicze				
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	A	-	-
		B	-	-
		C	0,25	100,00
6430 Suma			0,25	100,00
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A	0,1	0,43
		B	17,5	75,04
		C	5,72	24,53
6510 Suma			23,32	100,00
Razem nieleśne			23,57	0,44
leśne siedliska przyrodnicze				
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo luzuloides - Fagetum</i>)	A	-	-
		B	243,32	100,00
		C	-	-
9110 Suma			243,32	100,00
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	A	2447,46	52,92
		B	1247,45	26,97
		C	930,01	20,11
9130 Suma			4624,92	100,00

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan siedliska	Powierzchnia wg projektu PUL 2017 r.	
			/ha/	/%/
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	A	46,88	11,09
		B	318,56	75,33
		C	57,43	13,58
9170 Suma			422,87	100,00
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	A	-	-
		B	16,75	42,01
		C	23,12	57,99
91E0 Suma			39,87	100,00
91F0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	A	-	-
		B	7,97	100,00
		C	-	-
91F0 Suma			7,97	100,00
Razem leśne			5338,95	99,56
Suma siedlisk			5362,52	100,00

* siedliska o znaczeniu priorytetowym.

Ogółem na terenie Nadleśnictwa Dynów stwierdzono 7 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej (5 leśnych i 2 nieleśne), zajmują one łącznie **5 362,52 ha** powierzchni Nadleśnictwa. Wśród leśnych siedlisk przyrodniczych najszerszej rozprzestrzeniona jest żyzna buczyna karpacka, do siedlisk o małej powierzchni należą: grądy i łęgi.

Największy udział ma siedlisko żyznej buczyny w stanie A (45,64% powierzchni wszystkich siedlisk) i zajmują powierzchnią 2447,46 ha. Wpływa na to duża ilość starych drzewostanów, złożona ich struktura oraz duża ilość martwego drewna.

TYPY DRZEWOSTANU

Typy drzewostanów (TD) były przyjęte podczas KZP na podstawie „Zasad hodowli lasu” z uwzględnieniem sugestii zawartych w dokumentacjach siedliskowych oraz uznanych publikacjach z zakresu fitosocjologii (np. J.M. Matuszkiewicz: „Zespoły leśne Polski” [PWN, Warszawa 2007]; „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”, [Monografie PAN, Warszawa 2007]).

Zestawienie docelowych składów gatunkowych dla siedlisk przyrodniczych wyróżnionych w Nadleśnictwie Dynów w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w Lasach Państwowych w 2007 r. i zweryfikowanych podczas prac taksacyjnych z 2015 r.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
9110	Kwaśna buczyna	LMWYŻśw	Bk	Bk 80%, Jw, Jd i inne 20%	III	20
			Jd	Jd 80%, Bk, Jw, Kl i inne 10%	IVd	50
9130	Żyzna buczyna	LWYŻśw	Bk	Bk 80%, Jw, Jd, Kl, Db i inne 20%	IVd	30
			Jd-Bk	Bk 60%, Jd 20%, Jw, Kl, Db i inne 20%	IVd	30
			Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Jw, Kl, Db i inne 20%	IVd	40
			Jd	Jd 80%, Bk, Jw, Kl i inne 30%	IVd	60
		LWYŻw	Jw-Bk	Bk 60%, Jw 20%, Jd, Kl, Db i inne 20%	III	20
9170	Grąd subkontynentalny (typowy)	LWYŻśw	Gb-Db	Db 50%, Gb 30%, Lp, Jd, Kl, Jw., Czir i inne 20%	III	20
			Jd-Gb-Db	Db 40%, Gb 30%, Jd 20%, Bk, Jw, Js, Wz, Czir i inne 10%	IVd	30
			Bk-Gb-Db	Db 40%, Gb 30%, Bk 20%, Jd, Lp, Czir i inne 10%	III	20
		LWYŻw	Gb-Jw-Db	Db 40%, Jw 30%, Gb 20% Bk, Jw, Js, Wz, Czir i inne 10%	III	20
			Wz-Js-Db	Db 40%, Js 30%, Wz 20%, Lp, Gb i inne 10%	III	20
91E0	Łęgowe lasy olchowe i	LŁWYŻ	Js	Js 80%, Ol, Olsz, Jw i inne 20%	-	-

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
	jesionowe		Js-Ol	Ol 50%, Js 40%, Jw i inne 10%	-	-
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	LŁWYŻ LWYŻw	Js-Db	Db 50%, Js 40, Jw., Wz, Ol i inne 20%	-	-

Zaproponowane w tabeli typy drzewostanu zostały przyjęte dla wszystkich siedlisk przyrodniczych na terenie Nadleśnictwa Dynów, to pozwoli zachować właściwy skład gatunkowy na tych siedliskach.

ZAPROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE W ZASIĘGU SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych wg zaplanowanych zabiegów gospodarczych (w wykazie ujęto zabieg główny).

Siedlisko przyrodnicze	Czynność gospodarcza	Stan siedliska wg inwentaryzacji LP			Łącznie
		A	B	C	
		ha			
6430	BRAK WSK	0,00	0,00	0,25	0,25
	łącznie	0,00	0,00	0,25	0,25
6510	BRAK WSK	0,1	17,5	5,72	23,32
	łącznie	0,1	17,5	5,72	23,32
9110	CP	0,00	2,95	0,00	2,95
	IVD	0,00	162,61	0,00	162,61
	TP	0,00	63,85	0,00	63,85
	V	0,00	13,91	0,00	13,91
	łącznie	0,00	243,32	0,00	243,32
9130	BRAK WSK	70,64	11,77	29,74	58,19
	CP	16,82	0,00	7,92	28,46
	CP-P	49,35	0,00	84,07	133,42
	IVD	1669,3	847,84	476,01	3038,42
	TP	527,16	350,59	286,69	1168,23
	TW	105,9	35,29	45,58	186,77
	V	8,29	1,96	0,00	10,25
łącznie	2447,46	1247,45	930,01	4624,92	
9170	BRAK WSK	2,43	34,36	4,94	41,73
	CP	0,00	0,00	10,07	10,07
	CP-P	0,00	11,98	0,00	11,98
	IVD	9,18	129,12	28,62	166,92
	PIEL	0,00	0,53	0,00	0,53

Siedlisko przyrodnicze	Czynność gospodarcza	Stan siedliska wg inwentaryzacji LP			Łącznie
		A	B	C	
		ha			
	TP	32,45	133,87	13,8	180,12
	TW	2,82	8,7	0,00	11,52
	łącznie	46,88	318,56	57,43	422,87
91E0	BRAK WSK	0,00	16,75	23,12	39,87
	łącznie	0,00	16,75	23,12	39,87
91F0	BRAK WSK	0,00	7,97	0,00	7,97
	łącznie	0,00	7,97	0,00	7,97
Razem		2494,44	1851,55	1016,53	5362,52

Oznaczenie wskazań w tabeli: BRAK WSK - brak wskazań;

CP - czyszczenia późne; CP-P - czyszczenia późne z pozyskaniem masy; TW - trzebież wczesna;

TP - trzebież późna; IVD - rębnia stopniowa udoskonalona, V – rębnia przerębowa.

Spośród zabiegów wymienionych w powyższej tabeli, jedynie rębnie mogą wpływać na zmiany struktury przestrzennej i wieku drzewostanów. Spośród wszystkich rębni stosowanych w Polsce rębnia stopniowa udoskonalona jest jedną z mniej gwałtownie wpływających na drzewostany, zwłaszcza przy stosowaniu długich i bardzo długich okresów odnowienia.

4.3. ODDZIAŁYWANIE PLANU NA OBSZARY NATURA 2000

Celem ochrony dla tego obszaru jest utrzymanie tzw. „właściwego stanu ochrony” gatunków i siedlisk, dla których został powołany. W stosunku do siedlisk powinny być spełnione trzy warunki:

- naturalny zasięg lub powierzchnia nie zmniejsza się w sposób ciągły, mogą występować okresowe fluktuacje,
- zachowane są specyficzne struktury i funkcje,
- brak jest zagrożeń i negatywnych trendów wobec siedliska przyrodniczego.

W przypadku gatunków, korzystny status ochronny określa sytuację, gdy:

- liczebność lokalnej populacji gatunku nie zmniejsza się w sposób ciągły, mogą występować okresowe fluktuacje,
- zasięg występowania lokalnej populacji gatunku nie zmniejsza się w sposób ciągły,
- istnieje dostatecznie duża powierzchnia siedlisk niezbędnych dla występowania gatunku.

Tabele w tym rozdziale są opracowane na podstawie „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu”, załącznik nr 2-4. Tabele z tych załączników rozbito na dwa rodzaje tabel:

- tabela z ogólnymi uwagami o siedlisku przyrodniczym, siedlisku gatunku, ich stanie,
- tabela z oceną wpływu planowanych czynności na przedmioty ochrony, ewentualnym negatywnym oddziaływaniu oraz działaniami ograniczającymi negatywne oddziaływanie.

Oddziaływanie na obszar Pogórze Przemyskie PLB 180001

W tej części projekt *PUL* nie podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, ze względu na uwzględnienie w nim zapisów służących ochronie przyrody (zadania ochronne), zgodnie z art. 46 ust 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zadania ochronne dla tych obszarów przedstawione w punkcie 7 Programu Ochrony Przyrody.

Oddziaływanie na obszar „Rzeka San” PLH 180007

Ze względu na lokalny charakter działań zapisanych w projekcie *PUL* nie stwierdzono oddziaływania zapisów tego dokumentu na powyższy obszar.

4.3.1. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Art. 5. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

"Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1d) integralność obszaru Natura 2000 - spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000."

Przez integralność obszarów Natura 2000 rozumie się spójność wewnętrzną i zewnętrzną obszaru, a więc trwałość zachowania celów ochrony, dla których wyznaczono obszar.

Analiza zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w *Planie* jak i zalecenia i wytyczne zawarte w *Programie* pozwalają stwierdzić, iż spójność wewnętrzna obszaru będzie zachowana. Nie wpłyną one znacząco negatywnie na przedmioty ochrony, co więcej, w niektórych przypadkach możliwy jest pozytywny wpływ tych zabiegów na ich stan. **Tak, więc nie można stwierdzić, że ustalenia planu urzędnictwa lasu dla Nadleśnictwa Dynów wpłyną negatywnie na integralność tego Obszaru.**

W wyniku realizacji działań zaplanowanych w PUL nie nastąpi fragmentacja siedlisk, zmniejszenie obecności istotnych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz pogorszenie stanu ich zachowania i ochrony. Warunki ekologiczne, w tym parametry fizyczne i chemiczne (np. stosunki wodne) nie pogorszą się.

Plan w swych zapisach w żaden sposób nie narusza również spójności zewnętrznej polegającej na ingerencji w elementy środowiska mające znaczenie dla funkcjonowania populacji gatunków również poza obszarem Natura 2000. Realizacja *Planu* nie wpłynie na jakość i wielkość korytarzy ekologicznych, a tym samym nie utrudni migracji zwierząt w ogólnej koncepcji spójności sieci Natura 2000 mającej na celu ochronę obszarów „naturowych” oraz przestrzennych połączeń między nimi.

5. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PLANIE

Proces tworzenia *Planu* zawiera w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest taki kształt zapisów, które zapewnią realizację założonych celów *Planu* przy minimalizacji skutków negatywnych. Wariantowanie *Planu* odbywa się poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów wykonywania.

Sporządzanie *Planu* podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urządzeniowych. Polega to na wyborze dla siedliskowych typów lasu, celów hodowlanych, składów gatunkowych upraw, typów drzewostanów, sposobów zagospodarowania.

W *Prognozie* zamieszczono opis obiektów cennych przyrodniczo na terenie Nadleśnictwa oraz propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogłyby wpłynąć negatywnie na te obiekty.

Hipotetyczne rozwiązanie alternatywne to model gospodarki bezplanowej, który jest jednak bardziej obciążony wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na środowisko, niż analizowany *Plan*. Skutki zastosowania takiego modelu przedstawiono w punkcie 3.5.

Można zastosować wariant pozostawienia lasów bez ingerencji, co skutkowałoby naturalnymi procesami przyrodniczymi. Taka alternatywa byłaby najbardziej realna. Jednak lasy objęte *Planem* są w części pochodzenia sztucznego, głównie świerczyny na gruntach porolnych i wymagają podjęcia takich działań gospodarczych, aby ograniczyć ich degradujący wpływ na siedliska. Przy takim scenariuszu następowałoby starzenie się drzewostanów, co w konsekwencji doprowadziłoby do zachwiania struktury wiekowej i gatunkowej i pogorszenia stanu zdrowotnego lasów.

Należy podkreślić, że oba przedstawione rozwiązania wykraczają poza ramy gospodarki leśnej określone ustawą o lasach. *Plan* urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania na okresy 10-letnie nakłada ustawa o lasach, co powoduje, że nie można zaniechać ani sporządzania *planu* urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

6. DOKUMENTACJA UZUPEŁNIAJĄCA

6.1. MAPA PRZEGLĄDOWA OBSZARÓW CHRONIONYCH

Załącznikiem graficznym do niniejszej *Prognozy* są **Mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu** (w skali 1:25000) z lokalizacją siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych.

6.2. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU *PROGNOZY*

- Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004. Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6, s. 500.
- Błażuk J. 2013. Herpetofauna doliny Sanu pod Otrytem i terenów przyległych (Bieszczady Zachodnie). Gady. Roczniki Bieszczadzkie 17: 181-229.
- Ćwikowski C. 1998. Ornitofauna Parku Krajobrazowego Doliny Sanu.
- Gliwicz J. Ochrona różnorodności biologicznej w programie kompleksowej ochrony zasobów leśnych. Maszynopis.
- Głowaciński Z. 2001: Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.) 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Suplement. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków.
- Gromadzki M. i in. Zakres ochrony ptaków i zasady gospodarowania na obszarach proponowanych do objęcia ochroną jako obszary specjalnej ochrony, powoływane w ramach systemu NATURA 2000 w Polsce. Zakład Ornitologii PAN.
- Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.
- Gutowski J. i in. 2000: Leśnictwo a ochrona przyrody. Las Polski 13-14.
- Herbich J. (red.) 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5, s. 344.
- Herbich J. (red.). 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3., s. 101.
- Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w Nadleśnictwie. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Departament Leśnictwa, Warszawa 1996 r.
- Jakmik S., Kryt N. i inni 2012 Ochrona gatunkowa rysia, wilka i niedźwiedzia w Polsce Warszawa (Raport z projektu nr PL0349 WWF Polska)

- Jędrzejewski W., Nowak S., Schmidt K., Jędrzejewska B. 2002. Wilk i ryś w Polsce – wyniki inwentaryzacji w 2001 roku. *Kosmos* 51: 491-499.
- Kapuściński R. 2000. Ochrona przyrody w lasach.
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K. et al., 2001. Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- Kondracki J. 2000: Geografia regionalna Polski. PWN Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2007. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. Monografie JG i PZ PAN 2007 r. z załącznika w zapisie numerycznym i Regionalne składy gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych.
- Pawlaczyk P. Postulaty przyrodnicze dotyczące planowania gospodarki leśnej na obszarach Natura 2000 oraz gospodarki leśnej w chronionych siedliskach przyrodniczych i w siedliskach chronionych gatunków (w tym zainwentaryzowanych w ramach inwentaryzacji 2007).
- Pawlaczyk P. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu - jak zrobić to najlepiej.
- Polska Czerwona Księga Zwierząt 1992. PWRiL, Warszawa
- RDOŚ w Rzeszowie, RKOP w Rzeszowie, 11.08.2016 r. Rejestr stref ochrony, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.
- Romanowski 2007. Krajowy plan ochrony gatunku wydra (*Lutra lutra*). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie 2008. Ocena jakości wód powierzchniowych w zlewni rzeki San w latach 2004-2007. Rzeszów 2008
- Zajac A., Zajac M. (Eds.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. - Distribution Atlas of Vascular Plants in Poland. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków - Edited by Laboratory of Computer Chorology, Institute of Botany, Jagiellonian University, Kraków.
- Zarzycki K., Trzcńska-Tacik H., Różański W., Szelaż Z., Wołek J., Korzeniak U., 2002. Ecological indicator values of vascular plants of Poland (Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski). Seria: Biodiversity of Poland, Vol. 2. Pod redakcją Z. Mirka. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences. Kraków.

6.3. ZAŁĄCZNIKI

6.3.1 OSTOJE KSYLOBIONTÓW

Wykaz powierzchni będących ostoją ksylobiontów na terenie Nadleśnictwa Dynów

Adres leśny	Pow	Siedlisko	Rodzaj pow.
04-07-1-01-16 -b -00	0,66	LWYŻŚW	D-STAN
04-07-1-03-62 -f -00	3,43	LWYŻŚW	D-STAN
04-07-1-11-290 -g -00	4,94	LWYŻW	D-STAN
04-07-1-11-299 -l -00	1,90	LWYŻŚW	D-STAN
04-07-1-11-299 -m -00	0,25	LWYŻW	D-STAN
04-07-1-11-299 -n -00	0,05	LWYŻŚW	D-STAN
04-07-1-11-299 -o -00	4,61	LWYŻŚW	D-STAN
04-07-1-11-299 -p -00	3,21	LWYŻŚW	D-STAN
04-07-1-11-299 -r -00	2,69	LŁWYŻ	SUKCESJA

Ogółem suma powierzchni ostoi ksylobiontów dla Nadleśnictwa Dynów wynosi 21,74 ha.

6.3.2. STREFY PRZYPOTOKOWE

Wykaz stref przypotokowych wzdłuż cieków na terenie Nadleśnictwa Dynów

Adres leśny	Pow. [ha]
04-07-1-01-3 -a -00	1,83
04-07-1-04-80 -d -00	6,97
04-07-1-04-81 -c -00	2,14
04-07-1-04-82 -d -00	1,34
04-07-1-04-94 -d -00	0,23
04-07-1-04-94 -h -00	0,70
04-07-1-04-95 -b -00	0,82
04-07-1-04-95 -c -00	0,50
04-07-1-04-99 -a -00	0,95
04-07-1-04-99 -d -00	1,02
04-07-1-04-99 -f -00	2,27

Adres leśny	Pow. [ha]
04-07-1-04-99 -h -00	0,96
04-07-1-04-99 -i -00	1,55
04-07-1-04-101 -c -00	1,57
04-07-1-04-102 -j -00	0,79
04-07-1-04-103 -g -00	0,54
04-07-1-04-103 -h -00	0,80
04-07-1-04-103 -i -00	0,66
04-07-1-04-104 -a -00	0,70
04-07-1-04-104 -b -00	0,49
04-07-1-06-158 -g -00	1,88
04-07-1-06-165 -a -00	1,48
04-07-1-09-217 -a -00	1,13
04-07-1-10-264 -f -00	2,27
04-07-1-10-265 -f -00	2,85
04-07-1-10-267 -c -00	1,20
04-07-1-10-268 -h -00	0,64
04-07-1-10-269 -f -00	0,37
04-07-1-10-271 -b -00	0,03
04-07-1-10-273 -b -00	1,54
04-07-1-10-273 -f -00	1,40
04-07-1-11-292A -g -00	0,18
04-07-1-11-292A -l -00	1,10
Razem	42,90

Ogółem suma powierzchni stref przypotokowych wzdłuż potoków na terenie Nadleśnictwa Dynów wynosi 42,90 ha.

6.4. ZARZĄDZENIA I OPINIE

Zarządzenie nr 28
Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie
z dnia 02. grudnia 2014 r.

dotyczące wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania
wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki
leśnej na terenie RDLP w Krośnie

znak: ZO-7324-23/14

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1153), § 19 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wprowadzonego zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz § 4 Instrukcji Ochrony Lasu tom. II, zarządzam co następuje :

§ 1.

Wprowadzam do stosowania „Wytyczne w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie” stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Celem opracowanych wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej jest:

1. Wdrożenie we wszystkich nadleśnictwach jasnych i precyzyjnych procedur służących uwzględnianiu wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej.
2. Zwiększenie różnorodności biologicznej, szczególnie o organizmy związane ekologicznie z obecnością rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych RDLP w Krośnie.
3. Podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony gatunków zwierząt, roślin i grzybów chronionych oraz ich siedlisk a także siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza priorytetowych, o których mowa w załącznikach do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania

lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. nr 77 poz. 510 z późn. zmian.).

§ 3.

Nadzór nad realizacją Zarządzenia powierzam Wydziałowi Ochrony Ekosystemów w RDLP w Krośnie.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Krosno, *02* grudzień 2014 r.

DYREKTOR
mgr inż. Bogusław Famielc

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie, uwzględniający zmiany wynikające z zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r.

Wytoczne
w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie

I. Sposoby modyfikacji działań z zakresu gospodarki leśnej na obszarach sieci Natura 2000.

1. We wskazanych w planach zadań ochronnych lub planach ochrony miejscach występowania ptaków wymagających martwego drewna, owadów saproksylicznych oraz na siedliskach przyrodniczych, pozostawiać drzewa martwe i zamierające na pozycjach cięć (nie dotyczy sytuacji kłęskowych oraz zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów) oraz nie prowadzić jednostkowych użytków przygodnych. Będzie to służyć zachowaniu bioróżnorodności oraz zapewnieniu właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, opisanego wskaźnikami wskazanymi w planach zadań ochronnych lub planach ochrony dla danego obszaru. W przypadku koniecznej wycinki pojedynczych drzew martwych i obumierających (np: powierzchni robocze lub zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego lub mienia na dużą skalę) należy pozostawiać do naturalnego rozkładu ścięte martwe i obumierające drzewa, przy czym przyjmuje się następujący sposób ewidencjonowania tego zdarzenia w SILP: koszty ścięcia (ewentualnego odciążenia z drogi, szlaku) winny być odnoszone do grupy czynności O-GATUNKZ (typ planu OCHRL), MPK 2542.

1a. W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowymiarowe, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3 m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu.

1b. Nie należy wycinać starych, bardzo grubych drzew, szczególnie o wymiarach równych lub większych od określonych w załączniku nr II do Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie [MOŚZNiL, Warszawa 1996], o której mowa w § 110 pkt. 2 Instrukcji urządzania lasu, część I., pozostawiając te drzewa do naturalnego rozpadu, za wyjątkiem sytuacji związanych z bezpieczeństwem powszechnym, zachowaniem względów BHP oraz zagrożeniem celów hodowlanych i stanu zdrowotnego drzewostanów.

2. Należy pozostawiać do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urzadzania lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów). Należy pomierzyć i nanieść na LMN (atrybuty) wyłączone z użytkowania powierzchnie. Szczegółowy sposób nanoszenia na LMN został opisany w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych.

2a. W uzasadnionych przypadkach przez powierzchnie obejmujące ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urzadzania lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym można prowadzić zrywkę drewna.

3. Na siedliskach łęgowych (w tym siedliskach przyrodniczych 91E0) należy pozostawiać w miarę możliwości nieużytkowane fragmenty lasu (tzw. strefy przypotokowe) wokół potoków. W uzasadnionych przypadkach strefy przypotokowe można tworzyć na innych leśnych siedliskach przyrodniczych lub typach siedliskowych lasu. Wyznaczenie stref przypotokowych może mieć miejsce, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. W strefach tych nie będzie prowadzone pozyskanie drewna, poza sytuacjami masowego zamierania jesionu i konieczności usuwania zamierających i martwych drzew w celu ratowania pozostałych i niedopuszczenia do ustąpienia gatunku z siedliska. Strefy przypotokowe winny zapewniać odpowiednie warunki dla ochrony wszystkich elementów ekosystemów zbiorowisk łęgowych i innych oraz być oparte o naturalne ukształtowanie terenu. Szczegółowe parametry stref przypotokowych będą ustalane dla każdego nadleśnictwa na etapie sporządzania kolejnej rewizji p.u.l. W tym celu należy stworzyć warstwę *shp*. odcinków cieków (potoków) mieszczących się w granicach siedlisk łęgowych, innych leśnych siedliskach przyrodniczych lub typów siedliskowych lasu. Odcinki tych cieków (potoków) będą stanowiły oś do tworzenia stref przypotokowych.

4. Nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (przepusty, brody, itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej. Zasada ta winna być stosowana również poza obszarami sieci Natura 2000.

5. Każde nadleśnictwo w terminie do trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego zarządzenia winno wyznaczyć na swoim terenie ostoje ksylobiontów i ustanowić je w formie zarządzenia. Wykaz ostoi ksylobiontów należy dołączyć do „Programu

Ochrony Przyrody”. Obszary uznane jako ostoje ksylobiontów winny być podczas najbliższej rewizji planu urządzenia lasu włączone do gospodarstwa specjalnego. Zatwierdzone ostoje ksylobiontów należy wyłączyć z pozyskania. Jedynie w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach (np: z przyczyn bezpieczeństwa publicznego, ochrony ppoż., przejezdności dróg, itp.) istnieje możliwość prowadzenia w nich cięć, nie mogą one jednak w żaden sposób naruszać charakteru ostoi. Ostoje ksylobiontów w nadleśnictwie winny tworzyć ruszt ekologiczny, rozumiany jako sieć powierzchni zapewniających miejsce przetrwania i redystrybucji organizmów związanych z martwym drewnem. Ostoje ksylobiontów nie muszą być rozmieszczone równomiernie na terenie nadleśnictwa (również w skali RDLP). W pierwszej kolejności należy je wyszukać i wyznaczyć w obszarach Natura 2000, gdzie powinny obejmować część zasobów chronionych siedlisk przyrodniczych, wymienionych w standardowych formularzach danych jako przedmiot ochrony w obszarze (symbol A,B,C).

Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:

- a) drzewostany na siedliskach bagiennych, w uzasadnionych przypadkach (np. silnie osuszone, zdegradowane powierzchnie, szczególnie z drzewostanami w młodszych klasach wieku wymagającymi pielęgnacji lub drzewostanami do przebudowy) nadleśnictwo może nie włączać drzewostanów na siedliskach bagiennych do sieci ostoi.
- b) drzewostany na priorytetowych siedliskach przyrodniczych.
- c) rezerваты przyrody, użytki ekologiczne na których znajduje się drzewostan, stanowiska dokumentacyjne i miejsca występowania tzw. grupowych pomników przyrody.
- d) drzewostany w strefach ochrony całorocznej gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie strefowej.
- e) wybrane drzewostany, bądź ich fragmenty, głównie starszych klas wieku położone :
 - w strefach ekotonowych (np. przy granicy las – pole, przy bagnach, jeziorach, rzekach, torfowiskach, innych zbiornikach wodnych, np. ppoż.),
 - na obszarach o zwiększonej trudności przy pozyskaniu i zrywce (zbocza, wąwozy, jary, tereny podtopione, itp.),
 - na obszarach z permanentnymi uszkodzonymi przez gatunki chronione (np. bobry, żubry, itp.).
- f) parki podworskie, zwłaszcza te o charakterze leśnym, obiekty związane z ochroną dziedzictwa kulturowego (np. grodziska, cmentarze),
- g) drzewostany stanowiące ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym.

Z obszarów mających stanowić ostoje ksylobiontów należy wyłączyć:

- a) drzewostany na gruntach porolnych – zagrożone przez hubę korzeniową oraz planowane do przebudowy,

- b) obszary o zwiększonej penetracji ludności (tereny przy szlakach turystycznych, ścieżkach rowerowych, drogach publicznych, liniach kolejowych (ze względu na ochronę ppoż. oraz bezpieczeństwo publiczne itp.),
- c) drzewostany świerkowe i z przewagą świerka,
- d) drzewostany objęte zjawiskiem zamierania drzew o charakterze masowym,
- e) drzewostany uznane za pierwotne ogniska gradacyjne.

II. Sposoby postępowania zapobiegającego przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej, ochrony pomnikowej.

1. W celu zapobiegnięcia przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej i pomnikowej wprowadzam obowiązek sporządzania szkiców terenowych dla wszystkich pozycji rębnych oraz tych pozycji przedrębnych, na których zostały zinwentaryzowane przedmioty ochrony. Szkice winny być sporządzane przez leśniczego na etapie szacunków brakarskich w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (do czasu wprowadzenia do SILP wszystkich informacji o znanych przedmiotach ochrony wymienionych w POP leśniczy w trakcie szacunków brakarskich ręcznie nanosi na szkicu ich lokalizację).

Na szkicach należy zaznaczać stwierdzone podczas szacunków brakarskich nowe miejsca występowania gatunków chronionych, pozostawione do naturalnej śmierci fragmenty drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych i inne wyłączenia (np. strefy ekotonowe, bagna, oczka wodne, itp.), drzewa biocenotyczne (na pozycjach rębnych), przebieg szlaków zrywkowych, odnowienia naturalne, punktowe siedliska priorytetowe (np. jaworzyny).

Informacja o przedmiotach ochrony na powierzchni roboczej wraz z kopią szkicu (jeden egzemplarz) winna być przekazana (za potwierdzeniem) wykonawcy prac przed ich rozpoczęciem.

Na etapie tworzenia planu cięć przedrębnych i rębnych wszystkie pozycje, winny być staranie weryfikowane pod kątem występowania stref wokół miejsc gniazdowania i terminów ochrony okresowej, a także innych elementów ekosystemów leśnych mających wpływ na zachowanie lub zwiększanie bioróżnorodności, m.in.: pozostawienie fragmentów drzewostanów rębnych do naturalnego rozpadu na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, pozostawiania stref przypotokowych, miejsc występowania gatunków chronionych ujętych w POP, pozostawiania drzew ekologicznych, drzew martwych i obumierających na siedliskach przyrodniczych.

Weryfikacja winna być oparta głównie o szkic terenowy i odbywać się wg. następującego schematu:

- przy zatwierdzaniu pozycji cięć do wniosku na następny rok jeden egzemplarz każdego sporządzonego szkicu jest przedkładany w nadleśnictwie do merytorycznego sprawdzenia (potwierdzonego parafką) przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody. Pracownik ten winien określić możliwy termin uruchomienia pozycji (np. z uwagi na okresową ochronę strefową) a w przypadku niewprowadzenia aktualnych danych o zinwentaryzowanych przedmiotach ochrony do SILP sprawdzić, czy wszystkie zinwentaryzowane przedmioty ochrony są uwzględnione na szkicu.

- przed uruchomieniem pozycji inżynier nadzoru, w oparciu o zaparafowany przez pracownika ds. ochrony przyrody szkic terenowy, kontroluje w terenie poprawność wyznaczenia zabiegu pod kątem przestrzegania ograniczeń związanych ze zinwentaryzowanymi przedmiotami ochrony przyrody oraz wyrywkowo sprawdza, czy na pozycji cięć nie występują dodatkowe, dotychczas niezinwentaryzowane przedmioty ochrony. W sytuacji, gdy szkic terenowy nie został sporządzony w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (przedmioty ochrony zostały naniesione ręcznie), sprawdza również poprawność zaznaczenia lokalizacji tych przedmiotów na szkicu względem ich rzeczywistego położenia w terenie. Należy dążyć, aby szkice terenowe sporządzać w oparciu o podkład LMN.

Weryfikacja planowanych cięć przedrębnych winna obejmować wszystkie pozycje, nie tylko te, dla których sporządzone są szkice terenowe. Weryfikacja planowanych pozycji cięć przedrębnych winna odbywać się na zasadzie sprawdzenia przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody pozycji cięć pod kątem obowiązku wykonania szkicu terenowego.

Wyżej przedstawiona weryfikacja pozycji cięć przedrębnych i rębnych winna być obowiązkowo wpisana do zakresu czynności służbowych poszczególnych osób uczestniczących w weryfikacji tych planów.

2. Ochrona strefowa:

a) należy wprowadzić do bazy SILP wszystkie wyznaczone strefy ochronne ustanowione przez konserwatora przyrody, zgodnie z pismem DGLP z dnia 02 stycznia 2006 r. zn. ZO-732-2-1/06.

b) należy przekazać ww. dane do leśniczych, przy czym leśniczy powinien otrzymać dane wyselekcjonowane tylko do prowadzonego leśnictwa.

c) do końca 2015 roku należy dokonać weryfikacji wyznaczonych stref pod kątem uzyskania współrzędnych gniazda. W przypadku stref kołowych po dokonaniu pomiaru współrzędnych geograficznych należy zaktualizować istniejącą w LMN warstwę dotyczącą stref ochrony całorocznej i okresowej i jednocześnie zgłosić oficjalnym pismem pomierzone współrzędne gniazda do RDOŚ w Rzeszowie. Jeśli przy strefach kołowych gniazdo zostanie zlokalizowane w innym wydzieleniu, niż wynika to z zarządzenia lub decyzji o ustanowieniu strefy (nie dotyczy to zmiany numeracji wydzieleni w związku z rewizją pul), należy złożyć do RDOŚ wnioski o likwidację starej i utworzenie nowej strefy, ze szczegółowym uzasadnieniem. Jeśli

strefy zostały wyznaczone ze wskazaniem graficznym wydzielen, nie zachodzi potrzeba informowania RDOŚ w Rzeszowie o zmianach w lokalizacji gniazda, jeśli te zmiany mieszczą się w ramach utworzonej strefy. W przypadku przeniesienia gniazda poza strefę, należy złożyć wniosek o likwidację dotychczasowej i jednocześnie utworzenie nowej strefy. Zalecane jest wnioskowanie o tworzenie stref opartych o granice wydzielen czy też inne, czytelne w terenie granice. W kolejnych latach należy dokonywać sprawdzenia lokalizacji gniazda (raz w roku).

3. Stanowiska chronionych zwierząt, roślin, grzybów, pomniki przyrody i inne osobliwości przyrodnicze:

a) należy wprowadzić do bazy SILP wszystkie dane o przedmiotach ochrony i osobliwościach przyrody zawarte w POP,

b) na etapie szacunków brakarskich należy sukcesywnie weryfikować dane o przedmiotach ochrony i osobliwościach przyrody wymienionych w POP w celu ułatwienia prac związanych z właściwą realizacją zadań z zakresu pozyskania drewna i następnie nanosić te dane na LMN (w tym pomierzone współrzędne geograficzne),

c) w każdym nadleśnictwie winny być wdrożone rozwiązania zapewniające bieżącą znajomość wszystkich zainwentaryzowanych przedmiotów ochrony na terenie danego leśnictwa przez właściwego leśniczego.

4. W przypadku nieumyślnego wycięcia lub zrywki drzew stanowiących mikrosiedliska gatunków chronionych zwierząt, dla których nie stosuje się przepisów art. 52a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, gatunków chronionych roślin oznaczonych symbolem (3) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014, poz. 1409) oraz gatunków chronionych grzybów oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014, poz. 1408), należy pozostawić wyciętą sztukę w miejscu ścięcia lub, w przypadku wykonania zrywki drewna, przetransportować do najbliższego drzewostanu o zbliżonych warunkach siedliskowych, z którego pochodziło drzewo. W przypadku zaewidencjonowania pozyskania i zrywki drzewa stanowiącego mikrosiedlisko gatunków, o których mowa wyżej, należy przyjąć następujący sposób ewidencjonowania tego zdarzenia w SILP: rozchodem wewnętrznym z kierunku 16 (potrzeby własne) pobrać na leśnictwo i przypisać do typu planu OCHRL, grupy czynności O-GATUNKZ (zwierzęta) O-GATUNKO (rośliny i grzyby), MPK – 2542. Jeśli pozyskanie drzewa stanowiącego mikrosiedlisko ww. gatunków nie zostało jeszcze zaewidencjonowane, należy poniesione koszty odnieść bezpośrednio do grupy czynności odpowiednio: O-GATUNKZ lub O-GATUNKO, MPK 2542.

III. Sposoby postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego w rezerwach przyrody, stanowiskach chronionych grzybów, roślin, zwierząt, w strefach ochrony okresowej i całorocznej, w odniesieniu do pomników przyrody, itp.

Zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego należy do obowiązków zarządzającego gruntem. Za zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego uznaje się sytuację zagrażającą życiu lub zdrowiu wielu osób lub mieniu w wielkich rozmiarach. Zagrożenia takie mogą stanowić m.in. uszkodzone z różnych powodów lub niestabilne drzewa rosnące w bezpośrednim sąsiedztwie dróg i udostępnionych szlaków turystycznych, zabudowań, itp.

Na terenie rezerwatów przyrody obowiązują zakazy określone w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Nie dotyczą one jednak prowadzenia akcji ratowniczych oraz eliminacji zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego (art. 15 ust. 2 pkt. 3 cyt. Ustawy). Wobec powyższego działanie polegające na ścięciu takich drzew jest związane z bezpieczeństwem publicznym i nie dotyczą go zakazy o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Natomiast usunięcie ściętych drzew poza obszar rezerwatu jest czynnością odrębną, niezwiązaną z bezpieczeństwem powszechnym i wymaga uzyskania zgody odpowiednich organów.

Tryb postępowania podczas ścinki uszkodzonych i niestabilnych drzew rosnących w rezerwach przyrody w pobliżu dróg i udostępnionych szlaków turystycznych:

1. Lustracja terenowa raz w roku, w terminie wynikającym z IOL.
2. Szczegółowa inwentaryzacja drzew uszkodzonych i niestabilnych rosnących w pobliżu dróg i udostępnionych szlaków turystycznych, zabudowań itp. (w pasie do dwóch wysokości drzew w drzewostanie), obejmująca ustalenie liczby drzew koniecznych do usunięcia, gatunku, pierśnicy, adresu leśnego, szczegółowy opis z wyszczególnieniem uszkodzenia lub niestabilności oraz dokumentację fotograficzną.
3. Ustalenie terminu ścinki ww. drzew i miejsca ich pozostawienia (w obrębie rezerwatu przyrody - dotyczy obalenia na drogę czy udostępniony szlak).
4. Poinformowanie oficjalnym pismem RDOŚ w Rzeszowie o planowanej wycince drzew, z podaniem terminu prac oraz szczegółowej inwentaryzacji, o której mowa w pkt 2. Pismo należy wysłać w takim terminie, aby wpłynęło do RDOŚ w Rzeszowie co najmniej miesiąc przed planowanymi pracami (konieczna zwrotka). Pismo to wyczerpuje konsultacje z RDOŚ, o których mowa w pkt 3 uzgodnień pomiędzy RDOŚ w Rzeszowie a RDLP w Krośnie z dnia 15 grudnia 2009 roku.
5. Po zakończeniu prac należy złożyć w terminie do 30 dni sprawozdanie do RDOŚ w Rzeszowie. Sprawozdanie winno zawierać szczegółowy opis działań, ze szczególnym uwzględnieniem pozostawienia na terenie rezerwatów ściętych drzew.

Zaleca się wykonywanie dokumentacji fotograficznej pozostawionych w rezerwacie świątynnych drzew, która winna być przechowywana w POP.

6. W razie konieczności natychmiastowego usunięcia drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu należy ograniczyć procedury do działań opisanych w pkt 2, poinformowania telefonicznego RDOŚ w Rzeszowie z adnotacją o rozmowie na dokumencie z inwentaryzacji, ścienia drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu i sporządzeniu sprawozdania, o którym mowa w pkt 5.

W przypadku konieczności usunięcia drzew uszkodzonych lub niestabilnych rosnących w pobliżu dróg lub udostępnionych szlaków turystycznych, zabudowań mieszkalnych, itp. w strefach ochrony całorocznej i okresowej w okresie obowiązywania zakazów, o których mowa w art. 60 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, a także w miejscach występowania gatunków chronionych, dla których nie stosuje się przepisów art. 52a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody oraz w przypadku konieczności ścienia pomników przyrody, należy uzyskać zgodę właściwego organu ds. ochrony przyrody.

IV. Sposoby prowadzenia monitoringu wybranych form ochrony przyrody.

Monitoring wybranych form ochrony przyrody dotyczy rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000, pomników przyrody oraz roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zlokalizowanych na gruntach SP zarządzanych przez PGL LP. Należy go prowadzić w sposób opisany w pkt. 2 części IV tomu I IOL. W celu ujednoczenia i wypełnienia zapisów IOL należy stosować następujące zasady:

1. Rezerваты przyrody:

Lustracje należy wykonywać zgodnie z pkt. 2.1. części IV IOL. Wzór notatki z lustracji rezerwatu stanowi załącznik nr 2 do Wytucznych. W przypadku stwierdzenia niewłaściwego stanu zachowania głównego przedmiotu ochrony w rezerwacie przyrody, należy poinformować do dnia 31 października RDOŚ w Rzeszowie, opisując zagrożenie oraz proponowane zabiegi.

2. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów:

a) informacje o nowych miejscach występowania zwierząt, roślin i grzybów winny być zgłaszane do nadleśnictwa w formie pisemnej i zawierać następujące informacje: gatunek, jego liczebność lub forma występowania (np. pojedynczo, grupowo, płaty), dane adresowe miejsca występowania (leśnictwo, oddział, pododdział a dla roślin, grzybów i zwierząt ksylobiontycznych współrzędne geograficzne), data przeprowadzenia obserwacji, osoba przeprowadzająca obserwację. W przypadku zwierząt nowe miejsce występowania oznacza pojawienie się gatunku, o którym mowa w IOL w pkt. 2.4.2., na terenie nadleśnictwa, w którym do tej pory nie był wykazywany (POP).

b) informacje na temat stanu obiektu dotyczą ustanowionych stref ochrony zwierząt, w tym ptaków, roślin i grzybów. Wzór notatki dot. stanu obiektu zawiera załącznik nr 3 do niniejszych Wytocznych.

DYREKTOR
mgr inż. Bogusław Famielc

**Zarządzenie nr 14
z dnia 29. grudnia 2016 r.**

**wprowadzające zmiany do załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 28
Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie
sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas
realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP
w Krośnie**

znak: ZO.7211.69.2016

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zmian.), § 19 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wprowadzonego zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz § 4 Instrukcji Ochrony Lasu tom. II, wprowadza się następujące zmiany w Wytocznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. dotyczącego wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie:

§ 1

1) Dokonuje się zmiany zapisu:

„Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. w sprawie zasad uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.”

na zapis:

„Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.”

2) W pkt I.1 Wytocznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej – zwanych dalej: Wytocznymi, dodaje się punkt „1a” i „1b” o następującym brzmieniu:

„1a. W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowymiarowe, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3 m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu.”

„1b. Nie należy wycinać starych, bardzo grubych drzew, szczególnie o wymiarach równych lub większych od określonych w załączniku nr II do Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie [MOŚZNIŁ, Warszawa 1996], o której mowa w § 110 pkt. 2 Instrukcji urządzania lasu, część I., pozostawiając te drzewa do

naturalnego rozpadu, za wyjątkiem sytuacji związanych z bezpieczeństwem powszechnym, zachowaniem względów BHP oraz zagrożeniem celów hodowlanych i stanu zdrowotnego drzewostanów."

3) Pkt I.2 Wytycznych otrzymuje brzmienie:

„Należy pozostawiać do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczych, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów). Należy pomierzyć i nanieść na LMN (atrybuty) wyłączone z użytkowania powierzchni. Szczegółowy sposób nanoszenia na LMN został opisany w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych."

4) W pkt I.2 Wytycznych dodaje się punkty: „2a” o następującym brzmieniu:

„2a. W uzasadnionych przypadkach przez powierzchnie obejmujące ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczych można prowadzić zrywkę drewna."

5) Pkt. I.3 Wytycznych otrzymuje brzmienie:

„Na siedliskach łęgowych (w tym siedliskach przyrodniczych 91E0) należy pozostawiać w miarę możliwości nieużytkowane fragmenty lasu (tzw. strefy przypotokowe) wokół potoków. W uzasadnionych przypadkach strefy przypotokowe można tworzyć na innych leśnych siedliskach przyrodniczych lub typach siedliskowych lasu. Wyznaczenie stref przypotokowych może mieć miejsce, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. W strefach tych nie będzie prowadzone pozyskanie drewna, poza sytuacjami masowego zamierania jesionu i konieczności usuwania zamierających i martwych drzew w celu ratowania pozostałych i niedopuszczenia do ustąpienia gatunku z siedliska. Strefy przypotokowe winny zapewniać odpowiednie warunki dla ochrony wszystkich elementów ekosystemów zbiorowisk łęgowych i innych oraz być oparte o naturalne ukształtowanie terenu. Szczegółowe parametry stref przypotokowych będą ustalone dla każdego nadleśnictwa na etapie sporządzania kolejnej rewizji p.u.l. W tym celu należy stworzyć warstwę *shp*. odcinków cieków (potoków) mieszczących się w granicach siedlisk łęgowych, innych leśnych siedliskach przyrodniczych lub typów siedliskowych lasu. Odcinki tych cieków (potoków) będą stanowiły oś do tworzenia stref przypotokowych."

6) Pkt. I.4 Wytycznych otrzymuje brzmienie:

„Nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (przepusty, brody, itp.) lub w okresie zimowym przy zamrożonym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej. Zasada ta winna być stosowana również poza obszarami sieci Natura 2000."

7) W pkt. I.5 Wytucznych dokonuje się zmiany zapisu:

„Ostoje ksylobiontów powinny w nadleśnictwie obejmować miejsca szczególnie cenne dla zachowania ciągłości występowania populacji tych gatunków w obszarze.”

na zapis:

„Ostoje ksylobiontów w nadleśnictwie winny tworzyć ruszt ekologiczny, rozumiany jako sieć powierzchni zapewniających miejsce przetrwania i redystrybucji organizmów związanych z martwym drewnem.”

8) W pkt. I.5 Wytucznych dokonuje się zmiany zapisu:

„Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:

c) rezerwy przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i miejsca występowania tzw. grupowych pomników przyrody.”

na zapis:

„Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:

c) rezerwy przyrody, użytki ekologiczne na których znajduje się drzewostan, stanowiska dokumentacyjne i miejsca występowania tzw. grupowych pomników przyrody.”

9) W pkt. I.5 Wytucznych w zapisie: „Do sieci ostoi ksylobiontów zaleca się włączać:” dodaje się podpunkt „g” w brzmieniu następującym:

„g) drzewostany stanowiące ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planach urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczych.”

10) Pkt.II.1 Wytucznych otrzymuje brzmienie:

„W celu zapobiegnięcia przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej i pomnikowej wprowadzam obowiązek sporządzania szkiców terenowych dla wszystkich pozycji rębnych oraz tych pozycji przedrębnych, na których zostały zinwentaryzowane przedmioty ochrony. Szkice winny być sporządzane przez leśniczego na etapie szacunków brakarskich w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (do czasu wprowadzenia do SILP wszystkich informacji o znanych przedmiotach ochrony wymienionych w POP leśniczy w trakcie szacunków brakarskich ręcznie nanosi na szkicu ich lokalizację).

Na szkicach należy zaznaczać stwierdzone podczas szacunków brakarskich nowe miejsca występowania gatunków chronionych, pozostawione do naturalnej śmierci fragmenty drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych i inne wyłączenia (np. strefy ekotonowe, bagna, oczka wodne, itp.), drzewa biocenotyczne, przebieg szlaków zrywkowych, odnowienia naturalne, punktowe siedliska priorytetowe (np. jaworzyny).

Informacja o przedmiotach ochrony na powierzchni roboczej wraz z kopią szkicu (jeden egzemplarz) winna być przekazana (za potwierdzeniem) wykonawcy prac przed ich rozpoczęciem.

Na etapie tworzenia planu cięć przedrębnych i rębnych wszystkie pozycje, winny być staranie weryfikowane pod kątem występowania stref wokół miejsc gniazdowania i terminów ochrony okresowej, a także innych elementów ekosystemów leśnych mających wpływ na zachowanie lub zwiększanie bioróżnorodności, m.in.: pozostawienie fragmentów drzewostanów rębnych do naturalnego rozpadu na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, pozostawiania stref przypotokowych, miejsc występowania gatunków chronionych ujętych w POP, pozostawiania drzew ekologicznych, drzew martwych i obumierających na siedliskach przyrodniczych.

Weryfikacja winna być oparta głównie o szkic terenowy i odbywać się wg. następującego schematu:

- przy zatwierdzaniu pozycji cięć do wniosku na następny rok jeden egzemplarz każdego sporządzonego szkicu jest przedkładany w nadleśnictwie do merytorycznego sprawdzenia (potwierdzonego parafką) przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody. Pracownik ten winien określić możliwy termin uruchomienia pozycji (np. z uwagi na okresową ochronę strefową) a w przypadku niewprowadzenia aktualnych danych o zinwentaryzowanych przedmiotach ochrony do SILP sprawdzić, czy wszystkie zinwentaryzowane przedmioty ochrony są uwzględnione na szkicu.

- przed uruchomieniem pozycji inżynier nadzoru, w oparciu o zaparafowany przez pracownika ds. ochrony przyrody szkic terenowy, kontroluje w terenie poprawność wyznaczenia zabiegu pod kątem przestrzegania ograniczeń związanych ze zinwentaryzowanymi przedmiotami ochrony przyrody oraz wrywkowo sprawdza, czy na pozycji cięć nie występują dodatkowe, dotychczas niezinwentaryzowane przedmioty ochrony. W sytuacji, gdy szkic terenowy nie został sporządzony w oparciu o podkład LMN z zaznaczonymi przedmiotami ochrony z POP (przedmioty ochrony zostały naniesione ręcznie), sprawdza również poprawność zaznaczenia lokalizacji tych przedmiotów na szkicu względem ich rzeczywistego położenia w terenie. Należy dążyć, aby szkice terenowe sporządzać w oparciu o podkład LMN.

Weryfikacja planowanych cięć przedrębnych winna obejmować wszystkie pozycje, nie tylko te, dla których sporządzone są szkice terenowe. Weryfikacja planowanych pozycji cięć przedrębnych winna odbywać się na zasadzie sprawdzenia przez pracownika zajmującego się ochroną przyrody pozycji cięć pod kątem obowiązku wykonania szkicu terenowego.

Wyżej przedstawiona weryfikacja pozycji cięć przedrębnych i rębnych winna być obowiązkowo wpisana do zakresu czynności służbowych poszczególnych osób uczestniczących w weryfikacji tych planów.

11) W pkt.II.2.c usuwa się zdanie „Zasady ewidencjonowania w SILP i LMN stref całorocznych i okresowych zostały opisane w załączniku nr 1 do Wytucznych.”

12) W pkt.II.2 usuwa się podpunkt „d”.

13) „Załącznik nr 1 do Wytucznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie” otrzymuje brzmienie, zgodnie z załącznikiem do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

W pozostałym zakresie treść Zarządzenie nr 28 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie nie ulega zmianie.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Grażyna Zajączkowska

W załączeniu:

1. Załącznika nr 1 do Wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**

al. Józefa Piłsudskiego 38
35-001 Rzeszów

WPN.410.4.10.2017.AKw.2
Sekretariat Dyrektora
RID P. Krosno
Wpłynęło dnia 22.05.17
L.uz. 1504

Rzeszów, dnia 17 maja 2017 r.

**Regionalny Dyrektor Lasów
Państwowych w Krośnie
ul. Bieszczadzka 2
38-400 Krosno**

Działając na podstawie art. 57 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 poz. 353, z późn. zm.), w związku z wnioskiem Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 12 kwietnia 2017 r., (data wpływu: 19 kwietnia 2017 r.), znak: ZS.6004.5.2015, w sprawie wydania opinii dla projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dynów opracowanego na lata 2017 - 2026, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie określony został m.in. przez RDOŚ w Rzeszowie pismem z dnia 31 października 2014 r, znak WPN.3.30.2014.GR-2. Ponadto w ramach projektu PUL, zostały opracowane zadania ochronne dla części obszaru Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001, które uzgodniono z tut. Organem postanowieniem z dnia 12 maja 2017 r., znak: WPN.6320.5.1.2017.BA.2.

Na podstawie art. 46 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), założeniem przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego Planu jest analiza wpływu zaplanowanych zabiegów w formie szczegółowych wskazań gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków roślin i zwierząt, dla których zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

Na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Dynów znajdują się dwa obszary Natura 2000 tj. Pogórze Przemyskie PLB180001 oraz Rzeka San PLH180007, przy czym ten ostatni na gruntach Nadleśnictwa zajmuje powierzchnię 0,92 ha. Do innych form ochrony występujących w granicach analizowanego terenu należą m.in: Park Krajobrazowy Pogórze Przemyskiego, Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Po przeprowadzeniu analizy przedłożonej dokumentacji należy stwierdzić, co następuje.

Działania opracowane dla obszaru Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001 uzgodnione pismem z dnia 12 maja 2017 przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie zostały ujęte w projekcie Planu. Dla siedlisk przyrodniczych znajdujących się poza obszarami Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Dynów oraz gatunków zwierząt wymienionych w Dyrektywie Siedliskowej niebędących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na analizowanym terenie, wykazano potencjalne zagrożenia leśnych zabiegów gospodarczych, zalecenia dotyczące unikania podstawowych zagrożeń oraz przedstawiono wymagania poszczególnych siedlisk dla zachowania właściwego stanu ochrony.

W zakresie chronionych prawem gatunków zwierząt, roślin i grzybów przedstawiono ich wykaz oraz ogólne zalecenia ochronne.

Zapisy umieszczone w projekcie PUL oraz Prognozie dla Nadleśnictwa Dynów, pozwalają stwierdzić, że działania prowadzenie z zakresu gospodarki leśnej nie wpłyną

negatywnie na bioróżnorodność ekosystemów leśnych oraz na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Ponadto zapisy Planu nie ingerują w elementy środowiska, które mogą mieć znaczenie dla populacji gatunków poza wskazanym obszarem oraz nie utrudnią przestrzennych połączeń między obszarami, a tym samym nie wpłyną na integralność tego obszaru oraz spójność sieci Natura 2000

Biorąc pod uwagę powyższe opiniuje pozytywnie przedłożony projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dynów, na lata 2017 – 2026, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) ad acta

p.o. ZASTĘPCY REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W RZESZOWIE

Radosław Jędrał
Regionalny Konserwator Przyrody w Rzeszowie

**PODKARPACKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY**
ul. Wierzbowa 16
35- 959 Rzeszów

Rzeszów, dnia 12.04.2017r.

SNZ. 9020.3.16.2017.JM

OPINIA SANITARNA

Na podstawie:

- art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 poz. 1422 z późn. zm.),
- art.54 ust.1, art. 58 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz.353 z późn. zm.),

Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po rozpatrzeniu wniosku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 06.04.2017r. znak : ZS.6004.5.2015 w sprawie opinii do dokumentu „ Projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody na lata 2017-2026 dla Nadleśnictwa Brzozów i Dynów” ,

opiniuje pozytywnie

w zakresie sanitarno-higienicznym „ Projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody na lata 2017-2026 dla Nadleśnictwa Brzozów i Dynów”

UZASADNIENIE

Projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody na lata 2017-2026 dla Nadleśnictwa Brzozów i Dynów obejmuje: opis ogólny w/w lasów zawierający wyniki inwentaryzacji stanu lasu, program ochrony przyrody zawierający opis środowiska przyrodniczego, opis taksacyjny lasu zawierający szczegółową inwentaryzację, projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne(pielęgnacja, czyszczenie, trzebież, odnowienie zrębów, melioracja agrotechniczna), materiały kartograficzne . Głównym celem planu jest zachowanie ekosystemu leśnego przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi spełnianymi przez funkcjami lasu . Projekt został poddany analizie oddziaływania na środowisko opracowanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu ul. Wysockiego 46a, 34-700 Przemyśl (Przemyśl 2017r.), z której wynika, że zaprojektowane w nim zabiegi i ich rozmiar nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych w/w lasów. Projekt planu urządzenia lasu nie wpływa znacząco negatywnie na środowisko. Charakter działań zawartych w w/w planie nie wskazuje na możliwość wystąpienia z tytułu ich realizacji zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

W świetle powyższego Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny orzekł jak w sentencji.

PODKARPACKI PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

dr inż. *Adolf Sidor*

Otrzymują:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie ul. Bieszczadzka 2, 38-400 Krosno
2. a/a

